

Сьогодні в селі Великі Сорочинці відкривається щорічний національний Сорочинський ярмарок

(Інформацію про це читайте на 3-й стор.).

Фото УНІАН.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1812 р. Народився Андрій Козачківський, лікар, друг Шевченка. У його домі в Переяславі Шевченко написав «Заповіт». ■ 1896 р. Товариство боротьби із заразними хворобами в Києві заснувало науковий інститут епідеміології, мікробіології та паразитології. ■ 1933 р. Народився відомий хоровий диригент Анатолій Авдієвський. ■ 1945 р. Радянський Союз передав Польщі (за договором) Лемківщину, Надсяння, Холмщину та Підляшшя.

Погані пропорції

Президент України не підписав ухвалений парламентом у новій редакції закон «Про вибори народних депутатів України», за яким мали обиратися 75 відсотків депутатів за партійними списками і 25 відсотків — за мажоритарними округами, повідомляє «Інтерфакс-Україна». Президент раніше неодноразово заявляв, що не підпише закон про вибори, оскільки така система волевиявлення «істотно обмежує права громадян, а також суперечить соціально-політичним реаліям українського суспільства». Нагадаємо, що парламент нинішнього скликання обирався за змішаною системою — 50 на 50.

! У номер

Зарплати підвищилися. Але хто це відчув?

В Україні за сім місяців нинішнього року зарплата зросла в середньому на 16,7 відсотка, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Про це в Чернігові під час виїзного засідання правління Українського союзу промисловців і підприємців повідомив Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах. Він зазначив, що такого показника вдалося досягти, зокрема, завдяки низькому рівню інфляції, котра з початку року становила 3,5 відсотка.

🔔 Знак біди

Нові жертви сибірки

Днями у Вінницькій, Рівненській та Запорізькій областях зареєстровано випадки захворювання тварин на сибірку. Про це «Голосу України» повідомили у прес-центрі МНС.

Спалах небезпечної хвороби зареєстровано в господарстві «Росія» Бердянського району Запорізької області.

У Рівненській області ветеринарна служба перехопила тушу з підозрою на сибірку вже на міському ринку та ще дев'ять, які були в контакті із хворою твариною, — в ковбасному цеху села Великий Олексин.

(Закінчення на 3-й стор.).

Суд перенесено

Судовий процес над колишнім прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком, якого утримують під арештом у США, перенесено на наступний місяць. Як повідомило РІА «Новини» джерело в колегії адвокатів Сан-Франциско, що бажає залишитися неназваним, засідання суду у справі екс-прем'єра відбудеться в Сан-Франциско 7 вересня. Причину перенесення судового засідання не повідомляють. Адвокати Лазаренка, зазначає РІА «Новини», відмовляються відповідати на будь-які запитання, що стосуються їхнього підзахисного.

Мільйонери

Хлібороби Хмельницької області намолотили мільйон тонн зерна.

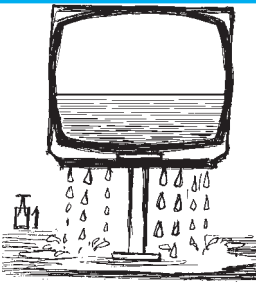
Усього по Україні вже намолочено 34,4 мільйона тонн ранніх зернових і зернобобових культур, зокрема, 21 мільйон тонн — озимої пшениці.

Врожайність ранніх зернових у середньому по країні становить 29,5 центнера з гектара, а озимої пшениці — 32,2, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права»

4-7

Програма телебачення

10-12

Інколи краще помовчати

15

Хоч нас ніхто не поганяє...

16

НЕ ХОДІТЬ, ДІВЧАТА, ЗАМІЖ НА ДАЛЕКУ ЧУЖИНУ

Колаж Ганни ЦАБУТ.

Наважитися на клопінний шлюб за кордоном означає віддатися на розтерзання бездушним державним інституціям одразу двох країн. Та хто про це думає, коли за африканським вікном — спека, у серці — шал, у спині — шило, в голові — жага подвигів! Зрештою, кохання — найбільша і найприємніша з усіх відомих авантур. Йому чужі кордони, і взагалі все раціональне. Ось тільки держави — церberi умовностей — виставляють закоханим свої рахунки. Держава — більше, ніж мама, більше, ніж тато...

(Закінчення на 8-й стор.).

Я вам пишу

Багато галасу даремно

У мене п'ятдесят років робочого стажу. Пенсію начебто «додають» і «додають»... Однак надбавка п'ять—десять гривень — це мильна бульбашка. А скільки галасу про це по радіо, телебаченню, в газетах!..

Вважаю, що можновладці не уявляють, як живуть люди на свої копійки. А скільки ще очікувати бідному пенсіонеру тієї гідної надбавки, про яку стільки розмов?!

В. ПРИМОСТКО.

Чернівці.

Поки що з мінусами

Збитковими стали і Мужіївський золотополіметалевий рудник, і фабрика з видобутку золота, відкриті в Берегівському районі навесні 1999 року. Фахівці вважають, що причин такого невтішного економічного стану декілька. З передбачуваних трьох черг рудника в дію введено лише одну. Тож фабрика не має вдосталь сировини.

Вміст золота в руді насправді був нижчим, ніж прогнозували. В основу видобутку дорогоцінного металу тут покладено екологічно безпечну, проте дорожку технологію.

Передбачено пуск другої черги рудника та розробку Сауляцького родовища у Рахівському районі. Закарпатським золотом зацікавилася австралійсько-ру-

мунська компанія «Експлорер», яка готова власним коштом вести геологічну дорозвідку золотоносних родовищ Закарпаття.

А тим часом збитки Мужіївського рудника становлять більш як 2 мільйони 830 тисяч гривень, а фабрики — 10 мільйонів 942 тисячі, повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

«Професіонали»—реалізатори

 У комітетах ВР

Комітет Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією направив Генеральному прокурору України Михайлу Потебенку подання про порушення законодавства під час реалізації матеріальних цінностей, конфіскованих працівниками Державної податкової адміністрації.

До подання, яке підписано головою комітету Юрієм Кармазіним, додано численні скарги громадян та підприємців про порушення законодавства під час реалізації матеріальних цінностей, конфіскованих працівниками податкової адміністрації через Всеукраїнський благодійний фонд «Професіонал». Внаслідок цього, зазначено в ньому, державі завдано мільйонних збитків.

Комітет звернув увагу Генерального прокурора на невідповідність чинному законодавству наказу голови Державної податкової адміністрації України Миколи Азарова від 15 жовтня 1999 року «Про стан роботи по надходженню коштів від реалізації конфіскованого майна та іншого належного державі майна за 9 місяців

поточного року». В ньому йшлося про надання позачергового права реалізації вищезгаданого майна підприємствам Всеукраїнського благодійного фонду «Професіонал» та профспілкам працівників державної податкової служби України. Комітет зазначає, що цей наказ порушує постанову Кабміну від 22 червня 1998 року, якою затверджено порядок продажу рухомого майна, що перебуває у податковій заставі, для погашення податкової заборгованості платників податків. За цією постановою профспілкам державної податкової служби та благодійним фондам, які створили власні дочірні підприємства при обласних державних податкових адміністраціях, не дозволялося реалізовувати майно, що перебувало у податковій заставі, повідомляє інформуправління ВР.

У поданні до Генпрокурора комітет звертає увагу, що вартість описаного майна здебільшого удвічі—втричі перевищувала податкову заборгованість підприємств.

Комітет пропонує Генпрокурору з'ясувати обставини створення і діяльності Всеукраїнського благодійного фонду «Професіонал» та дати правову оцінку наказу голови ДПА.

3,7 мільйона доларів за крісло прем'єра

На прес-конференції, яка пройшла 14 серпня, народний депутат Григорій Омельченко заявив, що «привіз нові докази, які є підставою для звинувачень Президента України Леоніда Кучми в отриманні від експрем'єра Павла Лазаренка хабара в сумі 3,7 мільйона доларів». Г. Омельченко стверджує, що Павло Лазаренко і його спільник Петро Кириченко «мали банк в Антігуа, а також були засновниками однієї з комерційних структур, яка є співзасновником сімейної компанії «Київстар». За словами Григорія Омельченка, «керівник цієї структури — рідний брат дружини Президента — Юрій Туманов, у ній працює дочка Президента Олена», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Народний депутат заявив, що після призначення Павла Лазаренка прем'єр-міністром цей банк перерахував як статутний

капітал у компанію «Київстар» 3,7 мільйона доларів.

Водночас Григорій Омельченко звинуватив Президента України Леоніда Кучму в «захопленні банку «Україна» з метою використання його організаційних структур і можливостей на президентських виборах у листопаді 1999 року».

«Навесні 1999 року за вказівкою Президента України в його адміністрації було розроблено план захоплення «України», — заявив народний депутат на прес-конференції. Він стверджує, що «безпосередніми виконавцями цього плану стали народні депутати Олександр Волков, колишній помічник Президента України, і Володимир Сашук».

Григорій Омельченко продемонстрував ксерокопії документів банку «Україна» — рішення загальних зборів акціонерів від 21 травня 1999 року. З нього випливає, що тодішні керівники

банку Віктор Ситников та Станіслав Бабенко написали заяви на звільнення. «Запитайте в цих людей, як вони писали заяви», — з такою пропозицією народний депутат звернувся до журналістів.

Народний депутат стверджує, що відповідно до указів Президента, постанов і рішень уряду банк «Україна» мав надавати кредити під гарантії уряду і так званих державних програм на суму 533,5 мільйона гривень, які не повернуті й досі. «Тобто більше половини боргу банку «Україна» — борг держави», — наголосив Григорій Омельченко.

Він повідомив також, що всі матеріали передано до Генеральної прокуратури.

«Восени ви почуєте нові факти злочинної діяльності Президента України і його оточення», — пообіцяв народний депутат Григорій Омельченко, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Зайдіть до «Книжкового саду»

 Виставки

10-річчю незалежності України присвячена міжнародна книжкова виставка-ярмарок «Книжковий сад-2001», що відкрилася вчора в Українському домі в Києві. «Це перша така масова виставка, в якій візьмуть участь 170 українських по-

Чорне золото, повний колос і потужні механізми

 До 10-річчя незалежності України

Сьогодні видобуток палива на Луганщині у загальному вугільному балансі країни сягнув 30 відсотків, а енергетичного вугілля — 43 відсотки.

Так голова Луганської облдержадміністрації Олександр Єфремов розпочав свою розповідь про вугільну промисловість — чи не найголовнішу галузь у регіоні. Нині вона переживає нелегкий процес реструктуризації, але 1,4 мільярда гривень, вкладені у 1997—2000 роках, дещо стабілізували роботу гірників. За останні чотири роки стали до ладу п'ять пускових комплексів на шахтах, у тому числі і «сплячої красуні» — довгобуду з 1965 року, шахти «Самсонівська-Західна». Голова облдержадміністрації підкреслив, що передчасним було закриття окремих шахт, яке коштувало значно дорожче, ніж їх переоснащення.

У регіоні непоганими темпами розвиваються чорна та кольорова металургія, хімічна й нафтохімічна промисловість, машинобудування, металлообробка. А 900 тисяч тонн зібраного зерна дали змогу знизити в області ціну на хліб.

Водночас Олександр Єфремов стурбований великим боргом із зарплат — 450 мільйонів гривень, більша частина з якого — несплачений заробіток вугільникам. Можливо, саме через це, попри високий рівень безробіття, на шахтах Луганщини не вистачає майже 15 тисяч спеціалістів.

Розповідь О. Єфремова проходила в рамках звітів регіонів про досягнення за 10 років незалежності. Цього разу до столиці приїхали представники Луганщини, Тернопільщини, Кіровоградщини та Полтавщини.

Фото Сергія ГУТІЄВА (Укрінформ).

Щедрий урожай зібрали цього року і кіровоградці — 2,4 мільйона тонн зернових. За словами голови Кіровоградської облдержадміністрації Василя Моцного, завдяки продажу зібраного за один місяць вдалося погасити 42 мільйони боргу із зарплат селянам. Загалом в області заборгованість із зарплат сягає 211 мільйонів гривень.

Промисловість Кіровоградщини також нарощує темпи виробництва. З початку року в області налагоджено виробництво дослідної партії зернозбиральних комбайнів «Лан-201», виготовлено зразки кормозбиральних комбайнів «Гігант» та «Орлан». Після п'яти років простою відновлено роботу першої лінії Побузького феронікелевого комбінату — єдиного підприємства, яке на 100 відсотків забезпечувало нікелем потреби України.

Заступник голови Полтавської облдержадміністрації Петро Шемет зазначив, що область посідає перше місце в Україні за видобутком нафти

і газу, адже в регіоні відкрито понад 50 нафтових, нафтоконденсатних та газоконденсатних родовищ. Також полтавчани забезпечують країну вантажними автомобілями, залізничними вагонами, алмазними інструментами, трикотажем, шкіряним взуттям.

Заступник голови Тернопільської облдержадміністрації Віктор Лобунь повідомив, що, зважаючи на складні погодні умови, мобілізовано всі сили на збирання врожаю зернових. Тернопільці досягли зростання промислового виробництва — на 29 відсотків. У регіоні на 50 мільйонів гривень зменшено заборгованість із зарплат, повністю розрахувалися з пенсіонерами, працівниками бюджетної сфери, освітянам виплачено відпускні. Крім того, останніми роками газифіковано населених пунктів на 37 відсотків більше, ніж за радянських часів, споруджено нові водогони та шляхи.

Юлія ШЕЙКО.

 Хто є хто

Майор Мельниченко готовий боротися з корупцією скрізь

У вівторок увечері під час прямої радіопрес-конференції в українській редакції Радіо «Свобода» колишній охоронець Президента Микола Мельниченко заявив, що жодних матеріалів, які містяться в здійснених ним таємних записах розмов Президента України Леоніда Кучми, він американським органам юстиції чи правоохоронцям не передавав.

Отже, він фактично особисто заперечив повідомлення зарубіжних ЗМІ та заяви деяких лідерів української опозиції про те, що начебто офіційно почав співпрацювати з міністерством юстиції США. Зокрема, в усіх епізодах незаконного відмивання грошей на американській землі експрем'єром України Павлом Лазаренком, а також у нелегальній торгівлі українською зброєю за безпосередньої участі найближчих соратників Президента Кучми. Хоча самих цих діянь з українських бонз він не «списував».

За словами Мельниченка, частину матеріалів, в яких справді міститься підтвердження незаконної діяльності Президента Кучми та інших високопоставлених державних діячів України, він передав тільки до парламентської спеціальної слідчої комісії, створеної в Україні для розслідування резонансних злочинів проти політиків, бізнесменів і журналістів. При цьому експрем'єр заявив, що готовий свідчити в усіх злочинах представників української влади, підтвердженням яким є в його записах, лише правоохоронним органам України. Робить він це для того, щоб не допустити розголошення державних таємниць. Готовий він зустрітися з ким завгодно і на американській території, якщо отримає відповідний дозвіл місцевої влади. «Я готовий співпрацювати з американськими та російськими слідчими в усіх фактах корупції у цих країнах, але тільки через українську сторону», — сказав колишній охоронець. А свою готовність працювати з усіма він пояснив також просто: «Кучма винен у порушенні не тільки українських законів, а й законів Росії та США. Такі факти є, і, я гадаю, настане час, їх буде використано».

За словами Мельниченка, нині його недоброзичливці з близьких до української влади олігархічних кіл організували «відплив інформації частково з монтажем», щоб дискредитувати його як свідка. «Вірте лише плівкам, які виходять або від мене, або від Мороза (лідера українських соціалістів, котрий у листопаді минулого року перший оприлюднив у парламенті записи Мельниченка. — В. С.). Наші мафіозні клани зробили все, щоб ЗМІ казали про монтаж», — попередив він. При цьому Мельниченко не відповів на запитання, чи готовий повернутися на батьківщину і свідчити в Україні. Проте повідомив, що його життя завжди було під загрозою, яка є і тепер.

Член згаданої парламентської слідчої комісії, більше відомий як «комісія Гонгадзе», колишній генпрокурор України Віктор Шиньків на цій же прес-конференції, у свою чергу, повідомив, що жодних матеріалів американцям ніхто не передавав, бо вони з таким проханням до комісії не зверталися.

Володимир СКАЧКО.

АКЦІЇ

Усі шляхи ведуть на ярмарок!

СЬОГОДНІ на знаменитому Жабокрицькому майдані у всесвітньо відомих Великих Сорочинцях збереться ярмарко-ве велелюддя. Втретє за десятиліття незалежності Сорочинський ярмарок пройде зі статусом національного. Провідні виробники з регіону, а також інших областей країни, близького й далекого зарубіжжя демонструватимуть найкращі зразки своєї продукції й укладатимуть угоди на їх продаж. Одночасно з ярмаркуванням відбуватиметься велика культурно-мистецька програма з традиційними народними розвагами, вечірками та забавами, а ввечері 16 серпня на ярмарковому майдані відбудеться вистава «Наталка Полтавка».

Війзна бригада «Голосу України», як і дев'ять минулих років, буде в самому вирі народної фієсти: розпитуватиме, відповідатиме і слухатиме. Бо наша газета постійно з вами, наші передплатники і прихильники. Крім того, цього року «Голос України» — офіційний медіа-партнер ярмарку.

До зустрічі у Великих Сорочинцях у ці серпневі дні, з 16 до 19 серпня.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

ПАМ'ЯТКИ

Відродження кам'янецьких шедеврів

Спільною власністю територіальних громад Хмельницької області стали понад сорок пам'яток архітектури міста-заповідника Кам'янця-Подільського. Нині більшість із них у занедбаному стані і потребують для відродження значних коштів.

У власності Кам'янця залишилися тільки відреставровані архітектурні шедеври, пристосовані, а також ті, яким почали давати раду. Однак кам'янчани відшукують інвестиції, налагодили зв'язки з ЮНЕСКО, міжнародними охоронними організаціями. А на відновлення Замкового мосту, який окремі дослідники відносять до римського періоду, від уряду Польщі отримали 100 тисяч злотих.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

«Полковникові ще напишуть»

КОНКУРС

У Луганську вперше відбувся обласний конкурс «Пані пошта Луганщини—2001», започаткований Луганською дирекцією «Укрпошти». Акцію було насичено розважальними моментами, і вона не була, як це часто-густо стається, сухим професійним змаганням. Після заключних акордів конкурсу з'явилася настроєність проводити такі шоу частіше. По-перше, це великий стимул у роботі для самих поштарів, а по-друге, створення іміджу зв'язківців, популяризація професії оператора і листоноші.

Корону і титул «Пані пошта Луганщини—2001» серед 25 учасниць виборолла луганчанка Оксана Кошма-

нова. І цілком заслужено. Вона справді була найкраща. Глядачам особливо сподобалась одна історія, що її розповіла переможниця.

Майже два роки тому до поштової філії, де працює Оксана, завітала дівчина і поцікавилася, чи може вона тут одержувати листи до запитання від хлопця, який служив в армії. Півтора року Оксана передавала листи дівчині і разом з нею сумувала, коли звістка від Сергія з якоїсь причини затримувалася. А потім листів не стало, не приходила й дівчина на пошту. І ось одного разу до операційної зали філії завітали наречений з нареченою, якою виявилася стара знайома. У день свого весілля молодята відвідали Оксану і подякували їй за те, що

вона допомогла зберегти їхнє кохання. Жодний лист не пропав. Ось у такий вельми простий спосіб переможниця розповіла про те, як любить вона свою роботу і що її професія — найкраща, найнеобхідніша людям.

Гадаємо, що після перемоги в конкурсі в Оксани побільшає клієнтів. Тим паче, якщо на її робочому столі з'явиться така табличка: «Вас обслуговує переможниця обласного конкурсу «Пані пошта Луганщини—2001». А чому б і ні? Раніше нас обслуговували ударники комуністичної праці, а сьогодні — переможниці конкурсів краси та тендентності, в яких завжди приємна усмішка і для кожного є добре слівце.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ЗНАК БІДИ

Нові жертви сибірки

(Початок на 1-й стор.).

А у приватному господарстві села Юрківці Немирівського району Вінницької області загинула телиця, власник якої вчасно не доставив тварину для щеплення. Останній випадок спалаху сибірки в цьому селі було зареєстровано в 1947 році. Але, за твердженнями фахівців, спори її зберігаються сотні років. Оскільки раніше загиблих тварин не спалювали, а закопували, то такі скотомогильники небезпечні й нині. Бо дощові води, земляні хробаки виносять спори на поверхню і разом із травою вони потрапляють в організм тварин.

Вл. інф.

Великий дощ — великі збитки

У Світловодську на Кіровоградщині тривають роботи з ліквідації наслідків сильних злив, які пройшли ще 26 липня. За три години на місто випало 129 мм опадів, що значно перевищує двомісячну норму. Внаслідок чого було підтоплено 1500 будівель, потерпіло 8 тисяч осіб.

Завдяки цілодобовій роботі підрозділів аварійно-рятувального загону з Кіровограда та Олександрійського загону Державної воєнізованої гірничорятувальної служби МНС, аварійних бригад водоканалу місто потроху повертається до нормального життя. Вчора залишалися підтопленими підвальні приміщення 350 житлових будинків. Із резервних фондів обласного та міського бюджетів виділено відповідно 50 тисяч та 15 тисяч гривень. Ще 5 тисяч перерахувала Кременчуцька ТЕС. Утім, мінімальна потреба становить 5,5 млн. грн.

Вікторія АРХИПОВА.

3 «Голос України» —офіційний медіа-партнер ярмарку

ФОТОФАКТ

У столиці до Дня Святих мучеників Маковеїв та 10-ї річниці незалежності України відкрилося Співоче поле при церкві Бориса і Гліба. У рамках акції відбувся концерт майстрів мистецтв.

На знімку: учасник концерту розмовляє по мобільному телефону.

Фото Олександра СИНІЦІ (УНІАН).

ТЕНДЕНЦІЇ

Висновок ученого — закон для буряківника

На Буковині розпочато експеримент, зініційований асоціацією «Чернівціцукор». Цієї весни в агрофірмі «Маяк» Заставнівського району цукрові буряки було посіяно на полях, визначених науковцями галузевого інституту після детального аналізу.

Результати втішають. Якщо в сусідніх господарствах на початку липня один коренеплод важив 43 грами, то в «Маяку» — уп'ятеро більше. Тому з осені до експерименту приєднується ще кілька господарств краю.

А тим часом є і неприємні новини — в області і надалі заражаються кореневою гниллю посіви цукрових буряків. Найбільше страждають плантації, де використано насіння зарубіжних селекцій. Фахівці управління сільського господарства і продовольства облдержадміністрації рекомендують додатково розпушувати міжряддя, вносити засоби хімічного захисту рослин.

Аби протидіяти в майбутньому поширенню бурячної хвороби, на Буковині запроваджено карантин на ввезення насіння зарубіжних селекцій, зокрема з Німеччини.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

У номер

■ Луцьк

Школа козацького гарту

У Рокитнівському музеї сільського господарства Волині просто неба засновано дитячу школу козацького гарту. Хлопці, яких називають по-козацьки джурами, вивчатимуть бойовий танець гопак, гарцюватимуть на білогривих конях, навчатимуться виживати в екстремальних умовах і долати природні надскладні перешкоди. До першого набору ввійшли юнаки з навколишніх сіл і містечок.

■ Кіровоград

На згадку про бабусю

Кіровоградській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Чижевського американці Дональд та Доріс Лондон подарували 124 книги. У такий спосіб подружжя Лондонів вшановує пам'ять своєї бабусі Євдокії Чайки, яка народилася і мешкала в Єлисаветграді до еміграції у США.

■ Запоріжжя

За ціною виробників

СЬОГОДНІ в Запоріжжі у БК «Дніпроспецсталь» відкривають чотириденну виставку, яка об'єднала два ярмарки — «Дніпростиль» і «Шкільний базар». Більш ніж 70 підприємств з різних регіонів України пропонують найрізноманітнішу продукцію: нові осінні колекції швейних виробів, головні убори, парфуми, вироби зі шкіри й хутра, товари для дітей.

■ Донецьк

Заарештовують рахунки шахт

У Єнакієвому Донецької області співробітники управління юстиції заарештували рахунки шахт «Вуглегірська», «Ольховатська», «Полтавська» та шахтоуправління «Олександрівське», керівники яких зривають виплату боргів у зарплаті.

Водночас юристи відкрили спецрахунок, на який акумулюватимуться кошти кожного з цих підприємств. Нові важелі впливу на боржників, вважають охоронці закону, — один зі способів примусити виплатити трудівникам належні їм суми до 1 січня 2002 року.

Єнакіївський міський суд виніс позитивні рішення по 260 позовних заявах на 730 тисяч гривень. А з початку нинішнього року до виконання вже прийнято 1347 позовних заяв на загальну суму близько трьох мільйонів гривень.

■ Луганськ

Крадіжки з розмахом

Зупинено рух трамваїв на маршруті «Стаханов—Теплогірськ». З трамвайної магістралі викрадено близько 200 метрів дроту. Страждають мешканці двох містечок. Адже проїзд у трамваї коштує 30 копійок, тоді як за маршрутку треба сплатити 75. А грошей на ремонт транспортної колії у місцевої влади поки що немає.

■ Хмельницький

На поїзд чекайте в комфорті

На залізничному вокзалі Хмельницького створено сервісний центр. Тут можна відпочити, замовити квиток без черги і навіть переночувати в готельних номерах. Додаткові витрати пасажирів за ці послуги становлять три—п'ять відсотків від вартості квитка.

■ Фотофакт

Не зрозуміло, чого більше виросло на лані фермерського господарства «Пролісок» Маньківського району, що на Черкащині: чи то ячменю, чи осоту. Старенька «Нива» господарства часто зупиняється — важко молотити зерно на забур'яненому лані. Механізатор Віктор Шимко (на знімку), який разом з батьком Іваном найнявся жнивувати за процент від намолоченого, лише рукою махнув: «Занедбане поле. Гектари роздали, а гербіциди, видно, забули».

За повідомленнями інформаційних агентств та власних кореспондентів «ГУ». Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права»

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України **постановляє:**
Внести до Закону України «Про авторське право і суміжні права» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 13, ст. 64) зміни, виклавши його у такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА

Цей Закон охороняє особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва — авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення — суміжні права.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів
У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:
автор — фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір; аудіовізуальний твір — твір, що фіксується на певному матеріальному носії (кіноплівці, магнітній плівці чи магнітному диску, компакт-диску тощо) у вигляді серії послідовних кадрів (зображень) чи аналогових або дискретних сигналів, які відображають (закодовують) рухомі зображення (як із звуковим супроводом, так і без нього), і сприйняття якого є можливим виключно за допомогою того чи іншого виду екрана (кіноекрана, телевізійного екрана тощо), на якому рухомі зображення візуально відображаються за допомогою певних технічних засобів. Видами аудіовізуального твору є кінофільми, телефільми, відеофільми, діафільми, слайдофільми тощо, які можуть бути ігровими, анімаційними (мультиплікаційними), неігровими чи іншими;

база даних (компіляція даних) — сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі — електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

виключне право — майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цієї особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого цим Законом;

виконавець — актор (театру, кіно тощо), співак, музикант, танцюрист або інша особа, яка виконує роль, співає, читає, декламує, грає на музичному інструменті, танцює чи будь-яким іншим способом виконує твори літератури, мистецтва чи твори народної творчості, циркові, естрадні, лялькові номери, пантоміми тощо, а також диригент музичних і музично-драматичних творів;

виробник відеограми — фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший відеозапис виконання або будь-яких рухомих зображень (як із звуковим супроводом, так і без нього);

виробник фонограми — фізична або юридична особа, яка взяла на себе ініціативу і несе відповідальність за перший звукозапис виконання або будь-яких звуків;

відеограма — відеозапис на відповідному матеріальному носії (магнітній стрічці, магнітному диску, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких рухомих зображень (із звуковим супроводом чи без нього), крім зображень у вигляді запису, що входить до аудіовізуального твору. Відеограма є вихідним матеріалом для виготовлення її копій;

відтворення — виготовлення одного або більше примірників твору, відеограми, фонограми в будь-якій матеріальній формі, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер;

інформація про управління правами — інформація, в тому числі в електронній (цифровій) формі, що ідентифікує об'єкт авторського права і (або) суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право і (або) суміжні права, або інформація про умови використання об'єкта авторського права і (або) суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до примірника об'єкта авторського права і (або) суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома;

ім'я автора — сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо;

запис (звукозапис, відеозапис) — фіксація за допомогою спеціальних технічних засобів (у тому числі й за допомогою числового представлення) на відповідному матеріальному носії звуків і (або) рухомих зображень, яка дозволяє здійснювати їх сприйняття, відтворення або сповіщення за допомогою відповідного пристрою;

здавання у майновий найм — передача права користування і (або) володіння оригіналом чи примірником твору, фонограми, відеограми на певний строк з метою одержання прямої чи опосередкованої комерційної вигоди;

комп'ютерна програма — набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виярені у вихідному або об'єктному кодах);

контрафактний примірник твору, фонограми, відеограми — примірник твору, фонограми чи відеограми, відтворений, опублікований і (або) розповсюджуваний з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі примірники захищених в Україні творів, фонограм і відеограм, що ввозяться на митну територію України без згоди автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав, зокрема з країн, в яких ці твори, фонограми і відеограми ніколи не охоронялися або перестали охоронятися;

оприлюднення (розкриття публіці) твору — здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо;

опублікування твору, фонограми, відеограми — випуск в обіг за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав виготовлених поліграфічними, електронними чи іншими способами примірників твору, фонограми, відеограми у кількості, здатній задовольнити, з урахуванням характеру твору, фонограми чи відеограми, розумні потреби публіки, шляхом їх продажу, здавання в майновий найм, побутового чи комерційного прокату, надання доступу до них через електронні системи інформації таким чином, що будь-яка особа може його отримати з будь-якого місця і у будь-який час за власним вибором або передачі права власності на них чи володіння ними іншими способами. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми у сховищі (депозитарії) з відкритим доступом та можливістю одержання в ньому примірника (копії) твору, фонограми, відеограми;

організація колективного управління (організація колективного управління майновими правами) — організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку;

організація мовлення — організація ефірного мовлення чи організація кабельного мовлення;

організація ефірного мовлення — телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших організацій) шляхом передачі в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гама-променів тощо) у будь-якому частотному діапазоні (у тому числі й з використанням супутників);

організація кабельного мовлення — телерадіоорганізація, що здійснює публічне сповіщення радіо- чи телевізійних передач і програм мовлення (як власного виробництва, так і виробництва інших орга-

нізацій) шляхом передачі на віддаль сигналу за допомогою того чи іншого виду наземного, підземного чи підводного кабелю (провідникового, оптоволоконного чи іншого виду);

особа — фізична або юридична особа;
похідний твір — твір, що є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, обробка фольклору, інша переробка твору) чи його творчим перекладом на іншу мову (до похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом дублювання, озвучення, субтитрування українською чи іншими мовами інших аудіовізуальних творів);

примірник твору — копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі;

примірник фонограми — копія фонограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї фонограми і містить усі зафіксовані на ній звуки чи їх частини;

примірник відеограми — копія відеограми на відповідному матеріальному носії, яка виконана безпосередньо чи опосередковано із цієї відеограми і містить усі зафіксовані на ній рухомі зображення чи їх частину (як із звуковим супроводом, так і без нього);

продюсер аудіовізуального твору — особа, яка організує або організує та фінансує створення аудіовізуального твору;

псевдонім — вигадане ім'я, вибране автором чи виконавцем для позначення свого авторства;

публічне виконання — подання за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав творів, виконань, фонограм, передач організації мовлення шляхом декламації, гри, співу, танцю та іншим способом як безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до звичайного кола сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час;

публічна демонстрація аудіовізуального твору, відеограми — публічне одноразове чи багаторазове представлення публіці за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав у приміщенні, в якому можуть бути присутніми особи, які не належать до звичайного кола однієї сім'ї або близьких знайомих цієї сім'ї, аудіовізуального твору чи зафіксованого у відеограмі виконання або будь-яких рухомих зображень;

публічний показ — будь-яка демонстрація оригіналу або примірника твору, виконання, фонограми, відеограми, передачі організації мовлення за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (за винятком передачі в ефір чи по кабелях) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, де присутні чи можуть бути присутніми особи, які не належать до звичайного кола однієї сім'ї чи близьких знайомих цієї сім'ї особи, яка здійснює показ, незалежно від того, чи присутні вони в одному місці і в один і той самий час або в різних місцях і в різний час (публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності);

публічне сповіщення (доведення до загального відома) — передача за згодою суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав в ефір за допомогою радіохвиль (а також лазерних променів, гама-променів тощо), у тому числі з використанням супутників, чи передача на віддаль за допомогою проводів або будь-якого виду наземного чи підземного (підводного) кабелю (провідникового, оптоволоконного та інших видів) творів, виконань, будь-яких звуків і (або) зображень, їх записів у фонограмах і відеограмах, програм організації мовлення тощо, коли зазначена передача може бути сприйнята не обмеженою кількістю осіб у різних місцях, віддаленість яких від місця передачі є такою, що без зазначеної передачі зображення чи звуки не можуть бути сприйняті;

репрографічне відтворення (репродукування) — факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу письмового чи іншого графічного твору або його примірника шляхом фотокопіювання або іншими подібними способами, крім запису в електронній (у тому числі цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер;

розповсюдження об'єктів авторського права і (або) суміжних прав — будь-яка дія, за допомогою якої об'єкти авторського права і (або) суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці, в тому числі доведення цих об'єктів до відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до цих об'єктів з будь-якого місця і в будь-який час за власним вибором;

службовий твір — твір, створений автором у порядку виконання службових обов'язків відповідно до службового завдання чи трудового договору (контракту) між ним і роботодавцем;

суспільне надбання — твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився;

твір архітектури — твір у галузі мистецтва спорудження будівель і ландшафтних утворень (креслення, ескізи, моделі, збудовані будівлі та споруди, парки, плани населених пунктів тощо);

твір образотворчої мистецтва — скульптура, картина, малюнок, гравюра, літографія, твір художнього (у тому числі сценічного) дизайну тощо;

твір ужиткового мистецтва — твір мистецтва, в тому числі твір художнього промислу, створений ручним або промисловим способом для користування у побуті або перенесений на предмети такого користування;

технічні засоби захисту — технічні пристрої і (або) технологічні розробки, призначені для створення технологічної перешкоди порушенню авторського права і (або) суміжних прав при сприйнятті і (або) копіюванні захищених (закодованих) записів у фонограмах (відеограмах) і передачах організації мовлення чи для контролю доступу до використання об'єктів авторського права і суміжних прав;

установа — центральний орган виконавчої влади у сфері інтелектуальної власності;

фонограма — звукозапис на відповідному носії (магнітній стрічці чи магнітному диску, грамофонній платівці, компакт-диску тощо) виконання або будь-яких звуків, крім звуків у формі запису, що входить до аудіовізуального твору. Фонограма є вихідним матеріалом для виготовлення її примірників (копій);

цитата — порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Стаття 2. Законодавство України про авторське право і суміжні права

Законодавство України про авторське право і суміжні права базується на Конституції України і складається з відповідних норм Цивільного кодексу України, цього Закону, законів України «Про власність», «Про кінематографію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» та інших законів України, що охороняють особисті немайнові права та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на:

а) твори, зазначені у частині першій статті 8 цього Закону, і об'єкти суміжних прав, зазначені у статті 35 цього Закону, незалежно від місця їх першого оприлюднення (або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України), авторами яких або особами, яким належить авторське право і (або) суміжні права на них, є фізичні особи, які є громадянами України або не є її громадянами, але мають постійне місце проживання на території України, або юридичні особи, які мають місцезнаходження на території України;

б) твори, зазначені у частині першій статті 8 цього Закону, і об'єкти суміжних прав, зазначені у статті 35 цього Закону, вперше оприлюднені на території України або вперше оприлюднені за межами України, але після цього протягом 30 днів оприлюднені на території України;

в) передачі організації мовлення, що мають місцезнаходження на

території України і здійснюють передачі за допомогою передавачів, розташованих на території України;

г) твори архітектури і скульптури, які об'єктивно знаходяться на території України;

д) твори та об'єкти суміжних прав, які охороняються відповідно до міжнародних договорів України.

2. Положення цього Закону спрямовані на захист особистих немайнових прав і майнових прав:

а) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України (для юридичних осіб — місцезнаходження на території України), незалежно від того, на якій території вперше були оприлюднені їх твори чи об'єкти суміжних прав;

б) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання (для юридичних осіб — їх місцезнаходження), твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені на території України або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території України;

в) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 7 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині першій статті 36 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання, твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені в іншій країні та протягом 30 днів після цього оприлюднені на території України;

г) інших осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права.

3. Суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав, незалежно від їх громадянства, твори чи об'єкти суміжних прав яких вперше оприлюднені на території іншої держави або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території іншої держави, правова охорона надається відповідно до міжнародних договорів України.

Стаття 4. Повноваження Установи у сфері охорони авторського права і суміжних прав

1. Установа забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони авторського права і суміжних прав, здійснює свої повноваження у межах, що передбачені законом, і виконує такі функції:

реалізує моніторинг застосування і дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права і суміжних прав;

веде облік організацій колективного управління після їх реєстрації, здійснює нагляд за діяльністю цих організацій і надає їм методичну допомогу;

здійснює контроль за виконанням цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

здійснює посередництво у переговорах і при вирішенні конфліктів між організаціями колективного управління, а також між цими організаціями і суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав;

організує розробку нормативів і таблиць щодо розміру мінімальної винагороди і її розподілу між авторами і іншими суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав і подає їх для затвердження Кабінетові Міністрів України;

забезпечує відтворювачів, імпортерів і експортерів примірників аудіовізуальних творів, фонограм (відеограм) контрольними марками відповідно до Закону України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів і фонограм», веде Єдиний реєстр одержувачів контрольних марок;

організує приймання і розгляд заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію договорів, які стосуються прав авторів на твори, і здійснення їх реєстрації;

забезпечує складання і періодичне видання каталогів усіх державних реєстрацій авторського права;

організує публікацію офіційного бюлетеня з питань охорони авторського права і суміжних прав;

забезпечує розробку і реалізацію освітніх програм у сфері охорони авторського права і суміжних прав;

представляє інтереси України з питань охорони авторського права і суміжних прав у міжнародних організаціях відповідно до чинного законодавства;

доручає закладам, які входять до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, відповідно до їх спеціалізації, виконувати окремі завдання, що визначені цим Законом, Положенням про Установу, іншими нормативно-правовими актами у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

виконує інші функції відповідно до Положення про Установу, затвердженого в установленому порядку.

2. Установа має право вимагати від організації колективного управління передбачену частиною статті 48 цього Закону інформацію.

3. Фінансування діяльності Установи провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 5. Застосування правил міжнародного договору
Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про авторське право і суміжні права, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 6. Права іноземних осіб та осіб без громадянства

Іноземні особи та особи без громадянства, відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності, мають однакові з особами України права, передбачені цим Законом.

РОЗДІЛ ІІ. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Стаття 7. Суб'єкти авторського права

Суб'єктами авторського права є автори творів, зазначених у частині першій статті 8 цього Закону, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права.

Стаття 8. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва, а саме:

1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо);

2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

3) комп'ютерні програми;

4) бази даних;

5) музичні твори з текстом і без тексту;

6) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;

7) аудіовізуальні твори;

8) твори образотворчого мистецтва;

9) твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва;

10) фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії;

11) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративно-го ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, ювелірні вироби тощо, якщо вони не охороняються законами України про правову охорону об'єктів промислової власності;

12) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності;

13) сценічні обробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки фольклору, придатні для сценічного показу;

14) похідні твори;

15) збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини;

16) тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів;

17) інші твори.

2. Охороні за цим Законом підлягають всі твори, зазначені у час-

(Закінчення на 5, 6, 7-й стор.).

тини першій цієї статті, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, мети (освіта, інформація, реклама, пропаганда, розваги тощо).

3. Передбачена цим Законом правова охорона поширюється тільки на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі.

Стаття 9. Охорона авторського права на частину твору
Частина твору, яка може використовуватися самостійно, у тому числі й оригінальна назва твору, розглядається як твір і охороняється відповідно до цього Закону.

Стаття 10. Об'єкти, що не охороняються
Не є об'єктом авторського права:

а) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації;

б) твори народної творчості (фольклор);

в) видані органами державної влади у межах їх повноважень офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного характеру (закони, укази, постанови, судові рішення, державні стандарти тощо) та їх офіційні переклади;

г) державні символи України, державні нагороди; символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань; символіка територіальних громад; символи та знаки підприємств, установ та організацій;

д) грошові знаки;

е) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право sui generis (своєрідне право, право особливого роду).

Проекти офіційних символів і знаків, зазначених у пунктах «г» і «д» частини першої цієї статті, до їх офіційного затвердження розглядаються як твори і охороняються відповідно до цього Закону.

Стаття 11. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства

1. Первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор твору.

За відсутності доказів іншого автором твору вважається особа, зазначена як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства).

Це положення застосовується також у разі опублікування твору під псевдонімом, який ідентифікує автора.

2. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

3. Особа, яка має авторське право (автор твору чи будь-яка інша особа, якій на законних підставах передано авторське майнове право на цей твір), для сповіщення про свої права може використовувати знак охорони авторського права. Цей знак складається з таких елементів:

латинська літера «с», обведена колом, — й;

ім'я особи, яка має авторське право;

рік першої публікації твору.

Знак охорони авторського права проставляється на оригіналі і кожному примірнику твору.

4. Якщо твір опубліковано анонімно чи під псевдонімом (за винятком випадку, коли псевдонім однозначно ідентифікує автора), видавець твору (його ім'я чи назва мають бути зазначені на творі) вважається представником автора і має право захищати права останнього. Це положення діє до того часу, поки автор твору не розкриє своє ім'я і не заявить про своє авторство.

5. Суб'єкт авторського права для засвідчення авторства (авторського права) на оприлюднений чи не оприлюднений твір, факту і дати опублікування твору чи договорів, які стосуються права автора на твір, у будь-який час протягом строку охорони авторського права може зареєструвати своє авторське право у відповідних державних реєстрах.

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, здійснюється Установою відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку. Установа складає і періодично видає каталоги всіх державних реєстрацій.

За підготовку Установою до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, сплачуються збори, розміри яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

Про реєстрацію авторського права на твір Установою видається свідоцтво. За видачу свідоцтва сплачуються державне мито, кошти від сплати якого перераховуються до Державного бюджету України. Розмір і порядок сплати державного мита за видачу свідоцтва визначаються законодавством.

Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (виражено) твір, не може перешкоджати особі, яка має авторське право, у його реєстрації.

Стаття 12. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір

1. Авторське право і право власності на матеріальний об'єкт, в якому втілено твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального об'єкта, в якому втілено твір, не означає відчуження авторського права і навпаки.

2. Власникові матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва чи архітектури, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, в якому втілено оригінал твору, є неможливим, власник матеріального об'єкта, в якому виражено оригінал твору, повинен дозволити авторові зробити копію твору у відповідній формі, якщо це стосується архітектурної споруди фотографії твору.

Стаття 13. Співаторство

1. Співавторами є особи, спільною творчою працею яких створено твір.

Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить всім співавторам незалежно від того, чи утворює такий твір одне нерозривне ціле або складається із частин, кожна з яких має самостійне значення.

Відносини між співавторами визначаються угодою, укладеною між ними.

Право опублікування та іншого використання твору в цілому належить всім співавторам.

Якщо твір, створений у співавторстві, утворює одне нерозривне ціле, то жоден із співавторів не може без достатніх підстав відмовити іншим у дозволі на опублікування, інше використання або зміну твору.

У разі порушення спільного авторського права кожен співавтор може доводити своє право в судовому порядку.

2. Якщо твір, створений у співавторстві, складається з частин, кожна з яких має самостійне значення, то кожен із співавторів має право використовувати створену ним частину твору на власний розсуд, якщо інше не передбачено угодою між співавторами.

3. Співавторством є також авторське право на інтерв'ю. Співавторами інтерв'ю є особа, яка дала інтерв'ю, та особа, яка його взяла. Опублікування запису інтерв'ю допускається лише за згодою особи, яка дала інтерв'ю.

4. Винагорода за використання твору належить співавторам у рівних частках, якщо в угоді між ними не передбачається інше.

Стаття 14. Особисті немайнові права автора

1. Автору належать такі особисті немайнові права:

1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;

2) забороняти під час публічного використання твору задування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитися анонімом;

3) вибирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;

4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посягнанню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

2. Особисті немайнові права автора не можуть бути передані (відчужені) іншим особам.

Стаття 15. Майнові права автора

1. До майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) належать:

а) виключне право на використання твору;

б) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами.

Майнові права автора (чи іншої особи, яка має авторське право) можуть бути передані (відчужені) іншій особі згідно з положеннями статті 31 цього Закону, після чого ця особа стає суб'єктом авторського права.

2. Виключне право на використання твору автором (чи іншою особою, яка має авторське право) дозволяє йому використовувати твір у будь-якій формі і будь-яким способом.

3. Виключне право автора (чи іншої особи, яка має авторське право) на дозвіл чи заборону використання твору іншими особами дає йому право дозволяти або забороняти:

1) відтворення творів;

2) публічне виконання і публічне сповіщення творів;

3) публічну демонстрацію і публічний показ;

4) будь-яке повторне оприлюднення творів, якщо воно здійснюється іншою організацією, ніж та, що здійснила перше оприлюднення;

5) переклади творів;

6) переробки, адаптації, аранжування та інші подібні зміни творів;

7) включення творів як складових частин до збірників, антологій, енциклопедій тощо;

8) розповсюдження творів шляхом першого продажу, відчуження іншим способом або шляхом здавання в майновий найм чи у прокат та шляхом іншої передачі до першого продажу примірників твору;

9) подання своїх творів до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до творів з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором;

10) здавання в майновий найм і (або) комерційний прокат після першого продажу, відчуження іншим способом оригіналу або примірників аудіовізуальних творів, комп'ютерних програм, баз даних, музичних творів у нотній формі, а також творів, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі або у формі, яку зчитує комп'ютер;

11) імпорт примірників творів.

Цей перелік не є вичерпним.

4. Виключні права авторів на використання творів архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва передбачають і право їх участі у реалізації проєктів цих творів.

5. За винятком випадків, передбачених статтями 21—25 цього Закону, автор (чи інша особа, яка має авторське право) має право вимагати виплати винагороди за будь-яке використання твору. Винагорода може здійснюватися у формі одноразового (паушального) платежу, або відрахувань за кожний проданий примірник чи кожне використання твору (рояліті), або комбінованих платежів.

Розмір і порядок виплати авторської винагороди за створення і використання твору встановлюються в авторському договорі або у договорах, що укладаються за дорученням суб'єктів авторського права організаціями колективного управління з особами, які використовують твори.

Кабінетом Міністрів України можуть установлюватися мінімальні ставки авторської винагороди та порядок їх індексації.

6. Обмеження майнових прав, встановлені статтями 21—25 цього Закону, здійснюються за умови, що вони не завдаватимуть шкоди використанню твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси автора.

7. Якщо примірники правомірно опублікованого твору законним чином введені у цивільний обіг шляхом їх першого продажу в Україні, то допускається їх повторне введення в обіг шляхом продажу, дарування тощо без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право) і без виплати авторській винагороди, а шодо творів образотворчого мистецтва — з урахуванням положень статті 27 цього Закону. Проте у цьому випадку право здавання у майновий найм чи комерційний прокат залишається виключно за особою, яка має авторське право.

Стаття 16. Авторське право на службові твори

1. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору.

2. Виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.

3. За створення і використання службового твору автору належить авторська винагорода, розмір та порядок виплати якої встановлюються трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.

Стаття 17. Авторське право на аудіовізуальний твір

1. Авторами аудіовізуального твору є:

а) режисер-постановник;

б) автор сценарію і (або) текстів, діалогів;

в) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;

г) художник-постановник;

д) оператор-постановник.

Одна і та сама фізична особа може суміщати дві або більше із наведених у цій частині авторських функцій.

2. Якщо інше не передбачено у договорі про створення аудіовізуального твору, автори, які зробили внесок або зобов'язалися зробити внесок у створення аудіовізуального твору і передали майнові права організації, що здійснює виробництво аудіовізуального твору, чи продюсеру аудіовізуального твору, не мають права заперечувати проти виконання цього твору, його відтворення, розповсюдження, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення, а також субтитрування і дублювання його тексту, крім права на окреме публічне виконання музичних творів, включених до аудіовізуального твору. За оприлюднення і кожне публічне виконання, показ, демонстрацію чи сповіщення аудіовізуального твору, його здавання у майновий найм і (або) комерційний прокат його примірників за всіма авторами аудіовізуального твору зберігається право на справедливу винагороду, що розподіляється і виплачується організаціями колективного управління або іншим способом.

3. Автори, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору (як тих, що існували раніше, так і створених у процесі роботи над аудіовізуальним твором), зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його незалежно від аудіовізуального твору в цілому, якщо договором з організацією, що здійснює виробництво аудіовізуального твору, чи з продюсером аудіовізуального твору не передбачено інше.

Стаття 18. Авторське право на комп'ютерні програми
Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори. Така охорона поширюється на комп'ютерні програми незалежно від способу чи форми їх вираження.

Стаття 19. Авторське право на збірники та інші складені твори
1. Авторів збірника та інших складених творів (упорядників) належить авторське право на здійснені ним підбір і розташування творів та (або) інших даних, що є результатом творчої праці (упорядкування).

Упорядник збірника користується авторським правом за умови дотримання ним прав авторів кожного з творів, включених до складеного твору.

Автори творів, включених до складеного твору, мають право використовувати свої твори незалежно від складеного твору, якщо інше не передбачено авторським договором з упорядником збірника.

Авторське право упорядника збірника не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійний підбір або розташування тих самих творів та (або) інших даних для створення своїх творів.

Передбачена цією частиною правова охорона баз даних не поширюється на самі дані чи інформацію і не зачіпає будь-яке авторське право, що відноситься до самих даних чи інформації, які містяться у базі даних.

2. Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірників, збірників наукових праць, газет, журналів та інших періодичних видань належать виключні права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я або вимагати такого зазначення.

Автори творів, включених до таких видань, зберігають виключні права на використання своїх творів незалежно від видання в цілому, якщо інше не передбачено авторським договором.

Стаття 20. Авторське право перекладачів і авторів інших похідних творів

1. Перекладачам і авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснені ними переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку.

Перекладачі і (або) автори інших похідних творів користуються авторським правом на створений ними твір за умови дотримання ними прав автора, твор якого зазнав перекладу, адаптації, аранжування або іншої переробки.

2. Авторське право перекладачів і (або) авторів інших похідних

творів не перешкоджає іншим особам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів.

Стаття 21. Вільне використання твору із зазначенням імені автора

Без згоди автора (чи іншої особи, яка має авторське право), але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

1) використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, в тому числі цитування статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого цитати включаються; вільне використання цитат у формі коротких уривків з виступів і творів, включених до фонограм (відеограм) або програм мовлення;

2) використання літературних і художніх творів в обсязі, виправданому поставленою метою, як ілюстрацій у виданнях, передачах мовлення, звукозаписах чи відеозаписах навчального характеру;

3) відтворення у пресі, публічне виконання чи публічне сповіщення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань чи публічно сповіщених творів такого ж самого характеру у випадках, коли право на таке відтворення, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення спеціально не заборонено автором;

4) відтворення з метою висвітлення поточних подій засобами фотографії або кінематографії, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення творів, побачених або почутих під час перебігу таких подій, в обсязі, виправданому інформаційною метою;

5) відтворення у каталогах творів, виставлених на доступних публіці виставках, аукціонах, ярмарках або у колекціях;

6) видання випущених у світ творів рельєфно-крапковим шрифтом для сліпих;

7) відтворення творів для судового і адміністративного провадження в обсязі, виправданому цією метою;

8) публічне виконання музичних творів під час офіційних і релігійних церемоній, а також похоронів в обсязі, виправданому характером таких церемоній;

9) відтворення з інформаційною метою у газетах та інших періодичних виданнях, передача в ефір або інше публічне сповіщення публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів у обсязі, виправданому поставленою метою;

10) відтворення твору в цілях і за умов, передбачених статтями 22—25 цього Закону.

Цей перелік вільного використання творів є вичерпним.

Стаття 22. Вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору репрографічним способом

Допускається без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право, репрографічне відтворення одного примірника твору бібліотеками та архівами, діяльність яких не спрямована прямо або опосередковано на одержання прибутку, за таких умов:

1) у разі, коли відтворюваним твором є окрема опублікована стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (за винятком комп'ютерних програм і баз даних), з ілюстраціями чи без них, і коли це відтворення здійснюється за запитамі фізичних осіб за умови, що:

а) бібліотека та архів мають достатньо підстав вважати, що такий примірник використовуватиметься з метою освіти, навчання і приватного дослідження;

б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру;

в) немає обмежень зі сторони організацій колективного управління щодо умов виготовлення таких примірників;

2) у разі, коли відтворення здійснюється для збереження або заміни загубленого, пошкодженого та непридатного примірника даної бібліотеки чи архіву або для відновлення загубленого, пошкодженого або непридатного примірника з фонду аналогічної бібліотеки чи архіву, а одержання такого примірника іншим шляхом неможливе, а також коли відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру.

Стаття 23. Вільне відтворення примірників твору для навчання
Допускається без згоди автора чи іншої особи, яка має авторське право:

1) відтворення уривків з опублікованих письмових творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій для навчання за умови, що обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;

2) репрографічне відтворення навчальними закладами для аудиторних занять опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, коли:

а) обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;

б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру;

в) немає обмежень зі сторони організацій колективного управління щодо умов такого відтворення.

Стаття 24. Вільне копіювання, модифікація і декомпіляція комп'ютерних програм

1. Особа, яка правомірно володіє примірником комп'ютерної програми, має право без згоди автора або іншої особи, яка має авторське право на цю програму:

1) внести до комп'ютерної програми зміни (модифікації) з метою забезпечення її функціонування на технічних засобах особи, яка використовує ці програми, і вчинення дій, пов'язаних з функціонуванням комп'ютерної програми відповідно до її призначення, зокрема запис і збереження в пам'яті комп'ютера, а також виправлення явних помилок, якщо інше не передбачено угодою з автором чи іншою особою, яка має авторське право;

2) виготовити одну копію комп'ютерної програми за умови, що ця копія призначена тільки для архівних цілей або для заміни правомірно придбаного примірника у випадках, якщо оригінал комп'ютерної програми буде втраченим, знищеним або стане непридатним для використання. При цьому копія комп'ютерної програми не може бути використана для інших цілей, ніж зазначено у цьому пункті та пункті 1 цієї частини, і має бути знищена у разі, якщо володіння примірником цієї комп'ютерної програми перестає бути правомірним;

3) декомпілювати комп'ютерну програму (перетворити її з об'єктного коду у вихідний текст) з метою одержання інформації, необхідної для досягнення її взаємодії із незалежно розробленою комп'ютерною програмою, за дотримання таких умов:

а) інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була доступною цій особі з інших джерел;

б) зазначені дії здійснюються тільки щодо тих частин комп'ютерної програми, які необхідні для досягнення здатності до взаємодії;

в) інформація, одержана в результаті декомпіляції, може використовуватися лише для досягнення здатності до її взаємодії з іншими програмами, але не може передаватися іншим особам, крім випадків, якщо це необхідно для досягнення здатності до взаємодії з іншими програмами, а також не може використовуватися для розроблення комп'ютерної програми, схожої на декомпільовану комп'ютерну програму, або для вчинення будь-якої іншої дії, що порушує авторське право;

4) спостерігати, вивчати, досліджувати функціонування комп'ютерної програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в її основі, за умови, що це робиться в процесі виконання будь-якої дії із завданняження, показу, функціонування, передачі чи запису в пам'ять (збереження) комп'ютерної програми.

2. Застосування положень цієї статті не повинно завдавати шкоди використанню комп'ютерної програми і не повинно обмежувати законні інтереси автора та (або) іншої особи, яка має авторське право на комп'ютерну програму.

Стаття 25. Вільне відтворення творів у особистих цілях

1. Дopusкається без дозволу автора (чи іншої особи, яка має авторське право) і без виплати авторської винагороди відтворювати виключно в особистих цілях або для звичайного кола сім'ї попередньо правомірно оприлюднені твори, крім:

а) творів архітектури у формі будівель і споруд;

Особливості виплати винагороди у цьому випадку визначені статтею 42 цього Закону.

Стаття 26. Право доступу до твору образотворчого мистецтва
При передачі твору образотворчого мистецтва чи матеріального об'єкта, в якому втілено цей твір, у власність іншій особі автор має право вимагати доступу до цього твору з метою його використання для відтворення (виготовлення примірників, слайдів, карток, переробок тощо) за умови, що це не порушує законні права та інтереси власника твору образотворчого мистецтва. Власник не може відмовити автору в доступі до твору без достатніх підстав. При цьому від власника твору не можна вимагати доставки твору авторovi.

Стаття 27. Право слідування
Автор твору образотворчого мистецтва, а у разі його смерті — спадкоємці впродовж встановленого статтею 28 цього Закону строку користуються щодо проданих автором оригіналів творів образотворчого мистецтва невідчужуваним правом на одержання п'яти відсотків від ціни кожного наступного продажу твору через аукціон, галерею, салон, крамницю тощо, що йде за першим його продажем, здійсненим автором твору (право слідування). Виплата винагороди у цьому випадку здійснюється зазначеними аукціонами, галереями, салонами, крамницями тощо.

Збір і виплата винагороди, одержаної в результаті використання права слідування, здійснюється особою автором, через його повіреного або через організації колективного управління.

Стаття 28. Строк дії авторського права
1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення і починає діяти від дня створення твору.

2. Авторське право діє протягом усього життя автора і 70 років після його смерті, крім випадків, передбачених цією статтею.

3. Для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом, строк дії авторського права закінчується через 70 років після того, як твір було оприлюднено. Якщо взятий автором псевдонім не викликає сумніву щодо особи автора або якщо авторство твору, оприлюдненого анонімно або під псевдонімом, розкривається не пізніше ніж через 70 років після оприлюднення твору, застосовується строк, передбачений частиною другою цієї статті.

4. Авторське право на твори, створені у співавторстві, діє протягом життя співавторів і 70 років після смерті останнього співавтора.

5. У разі, коли весь твір публікується (оприлюднюється) не водночас, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо, строк дії авторського права визначається окремо для кожної опублікованої (оприлюдненої) частини твору.

6. Авторське право на твори помертньо реабілітованих авторів діє протягом 70 років після їх реабілітації.

7. Авторське право на твір, вперше опублікований протягом 30 років після смерті автора, діє протягом 70 років від дати його правомірного опублікування.

8. Будь-яка особа, яка після закінчення строку охорони авторського права по відношенню до неоприлюдненого твору вперше його оприлюднює, користується захистом, що є рівноцінним захисту майнових прав автора. Строк охорони цих прав становить 25 років від часу, коли твір був вперше оприлюднений.

9. Дія строку охорони авторського права, встановленого частинами другою — сьомою цієї статті, закінчується 1 січня року, наступного за роком, в якому мали місце юридичні факти, передбачені у зазначених частинах.

10. Особисті немайнові права автора, передбачені статтею 14 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 29. Перехід авторського права у спадщину

1. Майнові права авторів та інших осіб, які мають виключне авторське право, переходять у спадщину. Не переходять у спадщину особисті немайнові права автора.

2. Спадкоємці мають право захищати авторство на твір і протидіяти перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посяганню на твір, що може завдати шкоди честі та репутації автора.

Стаття 30. Перехід творів у суспільне надбання
1. Закінчення строку дії авторського права на твори означає їх перехід у суспільне надбання.

2. Твори, які стали суспільним надбанням, можуть вільно, без виплати авторській винагороди, використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання особистих немайнових прав автора, передбачених статтею 14 цього Закону.

3. Кабінетом Міністрів України можуть встановлюватися спеціальні відрахування до фондів творчих спілок України за використання на території України творів, які стали суспільним надбанням.

Стаття 31. Передача (відчуження) майнових прав суб'єктів авторського права

1. Автор (чи інша особа, яка має авторське право) може передати свої майнові права, зазначені у статті 15 цього Закону, будь-якій іншій особі повністю чи частково. Передача майнових прав автора (чи іншої особи, яка має авторське право) оформляється авторським договором.

Майнові права, що передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як відчужувані, вважаються такими, що не передані.

2. Майнове право суб'єкта авторського права, який є юридичною особою, може бути передане (відчужене) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації цієї юридичної особи — суб'єкта авторського права.

Стаття 32. Передача права на використання твору

1. Автору та іншій особі, яка має авторське право, належить виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання твору будь-яким одним або всіма відомими способами на підставі авторського договору.

Використання твору будь-якою особою допускається виключно на основі авторського договору, за винятком випадків, передбачених статтями 21—25 цього Закону.

2. Передача права на використання твору іншим особам може здійснюватися на основі авторського договору про передачу виключного права на використання твору або на основі авторського договору про передачу невиключного права на використання твору.

3. За авторським договором про передачу виключного права на використання твору автор (чи інша особа, яка має виключне авторське право) передає право використовувати твір певним способом і у встановлених межах тільки одній особі, якій ці права передаються, і надає цій особі право дозволити або забороняти подібне використання твору іншим особам. При цьому за особою, яка передає виключне право на використання твору, залишається право на використання цього твору лише в частині прав, що не передаються.

4. За авторським договором про передачу невиключного права на використання твору автор (чи інша особа, яка має авторське право) передає іншій особі право використовувати твір певним способом і у встановлених межах. При цьому за особою, яка передає невиключне право, зберігається право на використання твору і на передачу невиключного права на використання твору іншим особам.

5. Право на передачу будь-яким особам невиключних прав на використання творів мають організації колективного управління, яким суб'єкти авторського права передали повноваження на управління своїми майновими авторськими правами.

6. Права на використання твору, що передаються за авторським договором, вважаються невиключними, якщо у договорі не передбачено передачі виключних прав на використання твору.

Стаття 33. Договори на право використання творів

1. Договори про передачу прав на використання творів укладаються у письмовій формі. В усній формі може укладатися договір про використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо).

2. Договір про передачу прав на використання творів вважається укладеним, якщо між сторонами досягнуто згоди щодо всіх істотних умов (строку дії договору, способу використання твору, території, на яку поширюється передаване право, розміру і порядку виплати авторської винагороди, а також інших умов, щодо яких за вимогою однієї із сторін повинно бути досягнуто згоди).

Авторська винагорода визначається у договорі у вигляді відсотків від доходу, отриманого від використання твору, або у вигляді фіксованої суми чи іншим чином. При цьому ставки авторської винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

3. Предметом договору про передачу прав на використання твору не можуть бути права, яких не було на момент укладання договору.

4. Відповідні відомства і творчі спілки можуть розробляти примірні авторські договори (зразки авторських договорів).

5. Умови договору, що погіршують становище автора (його правонаступника) порівняно із становищем, встановленим чинним законодавством, є недійсними.

6. За авторським договором замовлення автор зобов'язується

створити у майбутньому твір відповідно до умов цього договору і передати його замовниковi. Договором може передбачатися виплата замовником авторovi авансу як частини авторської винагороди.

7. Умови договору, що обмежують право автора на створення майбутніх творів на зазначену в договорі тему чи у зазначеній галузі, є недійсними.

8. Усі майнові права на використання твору, які передаються за авторським договором, мають бути у ньому визначені. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як передані суб'єктом авторського права, вважаються такими, що не передані, і зберігаються за ним.

Стаття 34. Відповідальність за невиконання авторського договору
1. Сторона, яка не виконала або неналежним чином виконала зобов'язання за авторським договором, зобов'язана відшкодувати іншій стороні всі збитки, в тому числі упущену вигоду.

2. Якщо автор не передав твір замовниковi відповідно до умов авторського договору замовлення, він повинен відшкодувати замовниковi збитки, в тому числі упущену вигоду.

3. Спори щодо відповідальності за невиконання умов авторських договорів вирішуються у суді.

Розділ III. СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 35. Об'єкти суміжних прав
Об'єктами суміжних прав, незалежно від призначення, змісту, оцінки, способу і форми вираження, є:

а) виконання літературних, драматичних, музичних, музично-драматичних, хореографічних, фольклорних та інших творів;

б) фонограми, відеограми;

в) передачі (програми) організації мовлення.

Стаття 36. Суб'єкти суміжних прав

1. Суб'єктами суміжних прав є:

а) виконавці творів, їх спадкоємці та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо виконань;

б) виробники фонограм, їх спадкоємці (правонаступники) та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо фонограм;

в) виробники відеограм, їх спадкоємці (правонаступники) та особи, яким на законних підставах передано суміжні майнові права щодо відеограм;

г) організації мовлення та їх правонаступники.

2. Виконавці здійснюють свої права за умови дотримання ними прав авторів виконуваних творів та інших суб'єктів авторського права. Виробники фонограм, виробники відеограм повинні дотримуватися прав суб'єктів авторського права і виконавців. Організації мовлення повинні дотримуватися прав суб'єктів авторського права, виконавців, виробників фонограм (відеограм).

Стаття 37. Виникнення і здійснення суміжних прав

1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення.

2. Суміжне право виникає внаслідок факту виконання твору, виробництва фонограми, виробництва відеограми, оприлюднення передачі організації мовлення.

3. Для виникнення і здійснення суміжних прав не вимагається виконання будь-яких формальностей.

Виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми для сповіщення про свої суміжні права на фонограмах, відеограмах і всіх їх примірниках, що розповсюджуються серед публіки на законних підставах, або їх упаковок можуть використовувати знак охорони суміжних прав. Цей знак складається з таких елементів:

латинська літера «Р», обведена колом, — ;

імена (назви) осіб, які мають щодо цих фонограм (відеограм) су-

міжні права;

рік першої публікації фонограми (відеограми).

За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми чи відеограми вважаються особи, імена (назви) яких зазначені на фонограмах, відеограмах та їх примірниках або на їх упаковці.

4. Кабінетом Міністрів України можуть установлюватися мінімальні ставки винагороди за використання об'єктів суміжних прав та порядок їх індексації.

Стаття 38. Особисті немайнові права виконавців та права на ім'я (назву) виробників фонограм, відеограм організації мовлення

1. Виконавцevi твору належать такі особисті немайнові права:

а) вимагати визнання того, що він є виконавцем твору;

б) вимагати, щоб його ім'я або псевдонім зазначалися чи повідомлялися у зв'язку з кожним його виступом, записом чи виконанням (у разі, якщо це можливо);

в) вимагати забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні, що може завдати шкоди його честі і репутації.

2. Виробник фонограми, виробник відеограми має право зазначати своє ім'я (назву) на кожному носії запису або його упаковки поряд із зазначенням авторів, виконавців і назв творів, вимагати його згадування у процесі використання фонограми (відеограми).

3. Організація мовлення має право вимагати згадування своєї назви у зв'язку із записом, відтворенням, розповсюдженням своєї передачі і публічним повторним сповіщенням її іншою організацією мовлення.

Стаття 39. Майнові права виконавців

1. Майновим правом виконавців є їх виключне право дозволити чи забороняти іншим особам:

а) публічне сповіщення своїх незафіксованих виконань (прямий ефір);

б) фіксацію у фонограмах чи відеограмах своїх раніше незафіксованих виконань;

в) відтворення (пряме і (або) опосередковане) своїх виконань, зафіксованих без їх згоди у фонограмах чи відеограмах, чи за їх згодою, але якщо відтворення здійснюється з іншою метою, ніж та, на яку вони дали свою згоду;

г) розповсюдження своїх виконань, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі, шляхом першого продажу або іншої передачі права власності у разі, коли вони при першій фіксації виконання не дали дозволу виробнику фонограми (виробнику відеограми) на її подальше відтворення;

д) комерційний прокат, майновий найм своїх виконань, зафіксованих у фонограмі чи відеограмі, якщо при фіксації не було їх згоди на комерційний прокат і майновий найм, навіть після розповсюдження виконань, здійсненого виробником фонограми (відеограми) або за його дозволом;

е) розповсюдження своїх виконань, зафіксованих у фонограмах чи відеограмах, через будь-які засоби зв'язку таким чином, що будь-яка особа може отримати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їх власним вибором, якщо при першій фіксації виконання не було їх згоди на такий вид розповсюдження.

2. Майнові права виконавців можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб використання виконань, розмір і порядок виплати винагороди, строк дії договору і використання виконань, територія, на яку розповсюджуються передані права тощо. Визначені договором ставки винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

3. У разі, коли виконання використовується в аудіовізуальному творі, вважається, що виконавець передає організації, яка здійснює виробництво аудіовізуального твору, або продюсеру аудіовізуального твору всі майнові права на виконання, якщо інше не передбачено договором.

4. У разі, коли виконавець під час першої фіксації виконання безпосередньо дозволить виробнику фонограми чи виробнику відеограми її подальше відтворення, вважається, що виконавець передав виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на розповсюдження фонограм, відеограм і їх примірників способом першого продажу або іншої передачі у власність чи володіння, а також способом здавання у майновий найм, комерційний прокат та іншої передачі. При цьому виконавець зберігає право на одержання справедливої винагороди за зазначені види використання свого виконання через організації колективного управління або іншим способом.

Стаття 40. Майнові права виробників фонограм і виробників відеограм

1. До майнових прав виробників фонограм і виробників відеограм належить їх виключне право на використання своїх фонограм, відеограм і виключне право дозволити чи забороняти іншим особам:

а) відтворення (пряме і (або) опосередковане) своїх фонограм і відеограм у будь-якій формі і будь-яким способом;

б) розповсюдження серед публіки фонограм, відеограм та їх примірників шляхом першого продажу або іншої передачі права власності;

в) комерційний прокат фонограм, відеограм і їх примірників, навіть після їх розповсюдження, здійсненого виробником фонограми чи відеограми або за їх дозволом;

г) публічне сповіщення фонограм, відеограм та їх примірників через будь-які засоби зв'язку таким чином, що будь-яка особа може отримати до них доступ з будь-якого місця і в будь-який час за їх власним вибором;

д) будь-яку вилозміну своїх фонограм, відеограм;

е) ввезення на митну територію України фонограм, відеограм та їх примірників з метою їх поширення серед публіки;

2. Майнові права виробників фонограм і виробників відеограм можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб використання фонограми (відеограми), розмір і порядок виплати винагороди, строк дії договору, строк використання фонограми (відеограми), територія, на яку розповсюджуються передані права, тощо. Визначені договором ставки винагороди не можуть бути нижчими за мінімальні ставки, встановлені Кабінетом Міністрів України.

Майнові права виробника фонограми чи відеограми, який є юридичною особою, можуть бути також передані (відчужені) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації юридичної особи — суб'єкта суміжних прав.

3. Якщо фонограми, відеограми чи їх примірники введені виробником фонограми (відеограми) чи за його згодою у цивільний обіг шляхом їх першого продажу в Україні, то допускається їх наступне розповсюдження шляхом продажу, дарування тощо без згоди виробника фонограми (відеограми) чи його правонаступника і без виплати йому винагороди. Проте й у цьому випадку право здавання таких примірників фонограм (відеограм) у майновий найм чи комерційний прокат залишається виключно правом виробника фонограми (відеограми).

Стаття 41. Майнові права організації мовлення

1. До майнових прав організації мовлення належить їх виключне право на використання своїх програм будь-яким способом і виключне право дозволити чи забороняти іншим особам:

а) публічне сповіщення своїх програм шляхом трансляції і ретрансляції;

б) фіксацію своїх програм на матеріальному носії та їх відтворення;

в) публічне виконання і публічну демонстрацію своїх програм у місцях з платним входом.

Організація мовлення також має право забороняти поширення на території України чи з території України сигналу із супутника, що несе їх програми, розповсюджуючим органом, для якого цей сигнал із супутника не призначався.

2. Майнові права організації мовлення можуть передаватися (відчужуватися) іншим особам на підставі договору, в якому визначаються спосіб і строк використання програми мовлення, розмір і порядок виплати винагороди, територія, на яку розповсюджуються передані права, тощо.

Майнові права організації мовлення можуть бути також передані (відчужені) іншій особі у встановленому законом порядку внаслідок ліквідації юридичної особи — суб'єкта суміжних прав.

Стаття 42. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм, відеограм і організації мовлення

1. Дopusкається використання виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, їх фіксація, відтворення і доведення до загальноно відомої без згоди виконавців, виробників фонограм, відеограм і організації мовлення у випадках, передбачених статтями 21 — 25 цього Закону щодо обмеження майнових прав авторів літературних, художніх і наукових творів, якщо задовольняються такі умови:

а) відтворення зазначених об'єктів здійснюється виключно з метою навчання чи наукових досліджень;

б) право на відтворення, передбачене у пункті «а» цієї частини, не поширюється на експорт відтворених примірників фонограм, відеограм, програм мовлення за межі митної території України;

в) за суб'єктами суміжних прав зберігається право на справедливу винагороду з урахуванням кількості відтворених примірників.

Передбачене цією частиною використання об'єктів суміжних прав без згоди суб'єктів суміжних прав є можливим лише за умови дотримання особистих немайнових прав суб'єктів авторського права і суміжних прав, передбачених статтями 14 і 38 цього Закону.

2. Дopusкається відтворення в домашніх умовах і виключно в особистих цілях творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах і їх примірниках, без згоди автора (авторів), виконавців і виробників фонограм (відеограм), але з виплатою їм винагороди способом, визначеним частиною четвертою цієї статті.

3. Передбачене частинами першою і другою цієї статті використання об'єктів суміжних прав без згоди суб'єктів суміжних прав не повинно завдавати шкоди нормальній експлуатації виконань, фонограм, відеограм і програм мовлення і зачіпати законні інтереси виконавців, виробників фонограм, відеограм і програм мовлення чи інших суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

4. Виплата винагороди виробникам фонограм і відеограм та іншим особам, які мають авторське право і (або) суміжні права, за передбачені частиною другою цієї статті відтворення, здійснюється у формі відрахувань (відсотків) від вартості обладнання і (або) матеріальних носіїв виробниками та (або) імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких можна здійснити відтворення виключно в особистих цілях у домашніх умовах творів, зафіксованих у фонограмах і відеограмах, крім:

а) професійного обладнання та (або) матеріальних носіїв, не призначених для використання в домашніх умовах;

б) обладнання і матеріальних носіїв, що експортуються за митну територію України;

в) обладнання і матеріальних носіїв, що ввозяться фізичною особою на митну територію України виключно в особистих цілях і без комерційної мети.

5. Розміри зазначених у частинах другій і четвертій цієї статті відрахувань (відсотків), що мають сплачуватися виробниками та (або) імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, визначаються Кабінетом Міністрів України. Ці кошти виробниками та імпортерами обладнання і (або) матеріальних носіїв перераховуються визначеним Установою організаціям колективного управління (далі — уповноваженим організаціям). Зібрані кошти розподіляються між організаціями колективного управління, які є на обліку в Установі, на основі договорів, які уповноважені організації укладають з усіма організаціями колективного управління. Імпортери перераховують ці кошти уповноваженим організаціям під час ввезення товару на митну територію України, а виробники — у кінці кожного місяця після реалізації обладнання і матеріальних носіїв.

6. Установа і визначені нею для збору коштів уповноважені організації мають право вимагати від виробників та імпортерів інформацію про виробництво, імпорт і реалізацію (продаж) зазначеного у частині четвертій цієї статті обладнання і матеріальних носіїв.

7. Зібрані кошти, що зазначені у частинах другій і четвертій цієї статті, розподіляються між авторами, виконавцями, виробниками фонограм (відеограм). Якщо угодами між організаціями колективного управління не передбачено інше, то ці кошти розподіляються у таких пропорціях: авторам — 50 відсотків, виконавцям — 25 відсотків і виробникам фонограм (відеограм) — 25 відсотків.

Стаття 43. Використання фонограм і відеограм, опублікованих з комерційною метою

1. Дopusкається без згоди виробників фонограм (відеограм), фонограми (відеограми) яких опубліковані для використання з комерційною метою, і виконавців, виконання яких зафіксовані у цих фонограмах (відеограмах), але з виплатою винагороди, таке пряме чи опосередковане комерційне використання фонограм і відеограм та їх примірників:

а) публічне виконання фонограми або її примірника чи публічну демонстрацію відеограми або її примірника;

б) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, в ефір;

в) публічне сповіщення виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі та їх примірниках, по проводах (через кабель).

2. Збирання винагороди за використання фонограм (відеограм), що зазначені у частині першій цієї статті, і контроль за їх правомірним використанням здійснюються визначеними Установою уповноваженими організаціями колективного управління. Зібрані кошти розподіляються між організаціями колективного управління, які є на обліку в Установі, на основі договорів, які уповноважені організації укладають з усіма організаціями колективного управління. Одержана від уповноваженої організації винагорода розподіляється відповідною організацією колективного управління у таких пропорціях: виконавцям — 50 відсотків, виробникам фонограм (відеограм) — 50 відсотків.

3. Розмір винагороди за використання фонограм (відеограм), що зазначені у частині першій цієї статті, порядок та умови її виплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

4. Особи, які використовують фонограми, відеограми чи їх примірники, повинні надавати організаціям, зазначеним у частині другій

цієї статті, точні відомості щодо їх використання, необхідні для збирання і розподілу винагород.

Стаття 44. Строк дії суміжних прав

1. Майнові права виконавців охороняються протягом 50 років від дати першого запису виконання.

Особисті немайнові права виконавців, передбачені частиною першою статті 38 цього Закону, охороняються безстроково.

2. Права виробників фонограм і відеограм охороняються протягом 50 років від дати першого опублікування фонограми (відеограми) або їх першого звукозапису (відеозапису), якщо фонограма (відеограма) не була опублікована протягом зазначеного часу.

3. Організації мовлення користуються наданими цим Законом правами протягом 50 років від дати першого публічного сповіщення передачі.

4. Закінчення строків захисту суміжних прав настає 1 січня року, наступного за роком, у якому закінчилися передбачені цією статтею строки захисту.

5. До спадкоємців виконавців і правонаступників виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення переходить право дозволити чи забороняти використання виконань, фонограм, відеограм, публічні сповіщення, а також право на одержання винагороди у межах встановленого цією статтею строку.

РОЗДІЛ IV. УПРАВЛІННЯ МАЙНОВИМИ ПРАВАМИ СУБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 45. Способи управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав

Суб'єкти авторського права і суміжних прав можуть управляти своїми правами:

- а) особисто;
- б) через свого повіреного;
- в) через організацію колективного управління.

Стаття 46. Управління майновими правами через повіреного

Суб'єкт авторського права і (або) суміжних прав може доручити управління своїми майновими правами повіреному на підставі укладеного з ним договору-доручення. Здійснюючи управління майновими правами, ця особа діє у межах повноважень, переданих їй суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав.

Стаття 47. Забезпечення колективного управління майновими правами

1. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав можуть доручати управління своїми майновими правами організаціям колективного управління.

2. Організації колективного управління створюються суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав та мають статус юридичної особи згідно із законом.

3. Допускається утворення окремих організацій, які управляють певними категоріями майнових прав певних категорій суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, або організацій, які управляють різними майновими правами в інтересах різних категорій суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

4. Особи, які використовують твори, виконання, програми мовлення, примірники фонограм (відеограм), зобов'язані надавати організаціям колективного управління точний перелік використаних творів, виконань, примірників фонограм (відеограм), програм мовлення разом з документально підтвердженими даними про одержані прибутки від їх використання та повинні виплачувати організаціям колективного управління винагороду в передбачений термін і в обумовленому розмірі.

5. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав можуть також доручати управління своїми майновими правами на колективній основі відповідним державним організаціям, установчі документи яких передбачають здійснення таких функцій.

Стаття 48. Діяльність організацій колективного управління

1. Організація колективного управління після її державної реєстрації зобов'язана протягом 30 днів стати на облік в Установі. Про облік організацій колективного управління Установа здійснює публікацію у своєму офіційному бюлетені.

Організації колективного управління діють на основі статутів, що затверджуються в установленому порядку і в межах повноважень, одержаних від суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

2. Організації колективного управління не мають права займатися комерційною діяльністю чи використовувати будь-яким способом об'єкти авторського права і (або) суміжних прав, доручених їм для управління. На діяльність таких організацій не поширюються обмеження, передбачені антимонопольним законодавством.

3. Повноваження на колективне управління майновими правами передаються організаціям колективного управління авторами та іншими суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав на основі договорів, укладених у письмовій формі.

4. Організації колективного управління можуть управляти на території України майновими правами іноземних суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав на основі договорів з аналогічними іноземними організаціями, в тому числі й про взаємне представництво інтересів.

Організації колективного управління можуть доручати на основі договорів з аналогічними іноземними організаціями управляти на колективній основі за кордоном майновими правами українських суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі й про взаємне представництво інтересів.

5. На основі одержаних повноважень організації колективного управління надають будь-яким особам шляхом укладання з ними договорів невиключні права на використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав.

6. Організація колективного управління має право вимагати від осіб, які використовують об'єкти авторського права і суміжних прав, надання їм документів, що містять точні відомості про використання зазначених об'єктів, необхідні для збирання і розподілу винагороди.

7. Організація колективного управління зобов'язана надавати Установі таку інформацію:

а) про зміни, що вносяться до статуту організації;

б) про укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів з іншими організаціями колективного управління, в тому числі іноземними;

в) про управління майновими правами осіб, які не передали організації повноважень відповідно до частини третьої цієї статті;

г) про рішення загальних зборів членів організації, що стосуються договорів управління правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав;

д) про річний баланс, річний звіт, результати аудиторських перевірок;

е) про осіб, уповноважених представляти організацію.

Стаття 49. Функції організацій колективного управління

1. Організації колективного управління повинні виконувати від імені суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і на основі одержаних від них повноважень такі функції:

а) погоджувати з особами, які використовують об'єкти авторського права і (або) суміжних прав, розмір винагороди під час укладання договору;

б) укладати договори про використання прав, переданих в управління. Умови цих договорів повинні відповідати положенням статей 31—33 цього Закону;

в) збирати винагороду за використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав у випадках та на підставах, передбачених цим Законом;

г) розподіляти і виплачувати зібрану винагороду суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав, правами яких вона управляє, а також іншим суб'єктам прав відповідно до цього Закону;

д) здійснювати інші дії, передбачені чинним законодавством, необхідні для охорони прав, управління якими здійснює організація.

2. Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав, які не передали організаціям колективного управління повноважень на управління своїми правами, в тому числі щодо збирання винагороди, мають право вимагати від організацій колективного управління, які таку винагороду за використання їхніх творів і об'єктів суміжних прав зібрали, виплати цієї винагороди, а також вимагати вилучення своїх творів і об'єктів суміжних прав із дозволів на використання, які надаються організаціями колективного управління шляхом укладання договорів з особами, які використовують ці об'єкти.

3. Організації колективного управління мають право резервувати на своєму рахунку суми незапитаної винагороди, що надійшла їм від осіб, які використовують об'єкти авторського права і (або) суміжних прав. Після трьох років від дня надходження на рахунок організації колективного управління відповідних сум суми незапитаної винагороди можуть бути використані для чергових виплат суб'єктам авторського права і (або) суміжних прав або спрямовані на інші цілі, пе-

редбачені їх статутами, в інтересах суб'єктів авторського права і суміжних прав.

РОЗДІЛ V. ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 50. Порушення авторського права і суміжних прав
Порушенням авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту, є:

а) вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, визначені статтями 14 і 38 цього Закону, та їх майнові права, визначені статтями 15, 39, 40 і 41 цього Закону, з урахуванням передбачених статтями 21—25, 42 і 43 цього Закону обмежень майнових прав;

б) піратство у сфері авторського права і (або) суміжних прав — опублікування, відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення;

в) плагіат — оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;

г) ввезення на митну територію України без дозволу осіб, які мають авторське право і (або) суміжні права, примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, програм мовлення;

д) вчинення дій, що створюють загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав;

е) будь-які дії для свідомого обходу технічних засобів захисту авторського права і (або) суміжних прав, зокрема виготовлення, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів для такого обходу;

є) підроблення, зміна чи вилучення інформації, зокрема в електронній формі, про управління правами без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав чи особи, яка здійснює таке управління;

ж) розповсюдження, ввезення на митну територію України з метою розповсюдження, публічне сповіщення об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, з яких без дозволу суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав вилучена чи змінена інформація про управління правами, зокрема в електронній формі.

Стаття 51. Порядок захисту авторського права і суміжних прав
Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Стаття 52. Способи цивільно-правового захисту авторського права і суміжних прав

1. За захистом свого авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права та суміжних прав мають право звертатися в установленому порядку до суду та інших органів відповідно до їх компетенцій.

При порушеннях будь-якою особою авторського права і (або) суміжних прав, передбачених статтею 50 цього Закону, неотриманні передбачених договором умов використання творів і (або) об'єктів суміжних прав, використанні творів і об'єктів суміжних прав з обходом технічних засобів захисту чи з підробленням інформації і (або) документів про управління правами чи створенні загрози неправомірного використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав та інших порушеннях особистих немайнових прав і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав мають право:

а) вимагати визнання та поновлення своїх прав;

б) звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;

в) подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди;

г) подавати позови про відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником наслідком порушення ним авторського права і (або) суміжних прав, або виплату компенсації;

д) вимагати припинення підготовчих дій до порушення авторського права і (або) суміжних прав, у тому числі призиупинення митних процедур, якщо є підозра, що можуть бути пропущені на митну територію України чи з її митної території контрафактні примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технічних засобів захисту, в порядку, передбаченому Митним кодексом України;

е) брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, складів, технологічних процесів і господарських операцій, пов'язаних з виготовленням примірників творів, фонограм і відеограм, щодо яких є підстави для підозри про порушення чи загрозу порушення авторського права і (або) суміжних прав, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

є) вимагати, в тому числі у судовому порядку, публікації в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права і (або) суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;

ж) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, надання інформації про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту, та про канали їх розповсюдження;

з) вимагати прийняття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та суміжних прав.

2. Суд має право постановити рішення чи ухвалу про:

а) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права і (або) суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;

б) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права і (або) суміжних прав;

в) стягнення із порушника авторського права і (або) суміжних прав доходу, отриманого наслідком порушення;

г) виплату компенсації, що визначається судом, у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу;

д) заборону опублікування творів, їх виконань чи постановок, випуску примірників фонограм, відеограм, їх сповіщення, припинення їх розповсюдження, вилучення (конфіскацію) контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо у ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права і (або) суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення цих прав;

є) вимагати від осіб, які порушують авторське право і (або) суміжні права позивача, інформацію про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів та об'єктів суміжних прав, засобів обходу технічних засобів та про канали розповсюдження.

При визначенні розмірів збитків, які мають бути відшкодовані особою, права якої порушено, а також для відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд зобов'язаний виходити із суті порушення, майнової і моральної шкоди, завданої особою, яка має авторське право і (або) суміжні права, а також із можливого доходу, який могла б одержати ця особа. У розмір збитків, завданих особою, права якої порушено, додатково можуть бути включені судові витрати, понесені цією особою, а також витрати, пов'язані з оплатою допомоги адвоката.

При визначенні компенсації, яка має бути виплачена замість відшкодування збитків чи стягнення доходу, суд зобов'язаний у встановлених пунктом «г» цієї частини межах визначити розмір компенсації, враховуючи обсяг порушення та (або) наміри відповідача.

3. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до Державного бюджету України.

4. Суд може постановити рішення про вилучення чи конфіскацію всіх контрафактних примірників творів, фонограм, відеограм чи програм мовлення, щодо яких встановлено, що вони були виготовлені або розповсюджені з порушенням авторського права і (або) суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту. Це стосується також усіх кліше, матриць, форм, оригіналів, магнітних стрічок, фотонегативів та інших предметів, за допомогою яких відтворюються примірники творів, фонограм, відеограм, програм мовлення, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх відтворення і для виготовлення засобів обходу технічних засобів захисту.

За рішенням суду вилучені контрафактні примірники творів (у тому числі комп'ютерні програми і бази даних), фонограм, відеограм, програм мовлення на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, то контрафактні примірники підлягають знищенню, а матеріали і обладнання, що використовували-

ДЕРЖАВА І ПРАВО

ся для відтворення контрафактних примірників, підлягають відчуженню із перерахуванням виручених коштів до Державного бюджету України.

Стаття 53. Способи забезпечення позову у справах про порушен-ня авторського права і суміжних прав

1. До завершення розгляду справи по суті суддя одноособово має право винести ухвалу про заборону відповідачеві, щодо якого є достатні підстави вважати, що він є порушником авторського права і (або) суміжних прав, вчиняти до винесення рішення чи ухвали суду певні дії, а саме: виготовлення, відтворення, продаж, здавання в майновий найм, прокат, ввезення на митну територію України та інше передбачене цим Законом використання, а також транспортування, зберігання або володіння з метою введення в цивільний обіг примірників творів, у тому числі комп'ютерних програм і баз даних, а також записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, і засобів обходу технічних засобів захисту.

2. За наявності достатніх даних про вчинення такого порушення авторського права і (або) суміжних прав, за яке відповідно до закону передбаче-на кримінальна відповідальність, орган дізнання, слідства або суд зобов'язані вжити заходів для забезпечення розшуку і накладення арешту на:

а) примірники творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлен-ня, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, а також засоби обходження технічних засобів захисту;

б) матеріали й обладнання, призначені для їх виготовлення і відтворення;

в) документи, рахунки та інші предмети, що можуть бути доказом вчинення протиправних дій.

3. У разі, якщо відповідач по справі порушення авторського пра-ва і (або) суміжних прав відмовляє у доступі до необхідної інформациї чи не забезпечує її надання у прийнятний строк, робить перешкоди у здійсненні судових процедур, або з метою збереження відповід-них доказів щодо інкримінованого порушення, особливо у випадку, коли будь-яке відстрочення може завдати неоправданої шкоди особі, яка має авторське право і (або) суміжні права, або коли є очевидний ризик того, що доказ буде знищено, суд або суддя одноособово ма-ють право за заявою заявника застосувати тимчасові заходи до пред'явлення позову або до початку розгляду справи за участю іншої сторони (відповідача) шляхом:

а) винесення ухвали про огляд приміщень, в яких, як припуска-ється, відбуваються дії, пов'язані з порушенням авторського права і (або) суміжних прав;

б) накладення арешту і вилучення всіх примірників творів (у то-му числі комп'ютерних програм і баз даних), записаних виконань, фонограм, відеограм, програм мовлення, щодо яких припускається, що вони є контрафактними, засобів обходження технічних засобів за-хисту, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх виготовлення і відтворення;

в) накладення арешту і вилучення рахунків та інших документів, які можуть бути доказом вчинення дій, що порушують або створю-ють загрозу порушення (чи підтверджують наміри вчинення пору-шення) авторського права і (або) суміжних прав.

Заяву про застосування тимчасових заходів розглядається тільки за участю заявника у дводенний строк з дня її подання.

Ухвала суду про застосування тимчасового заходу підлягає негайному виконанню органом державної виконавчої служби за участю заявника.

До прийняття ухвали про застосування тимчасових заходів, зазна-чених в абзаці першому цієї частини, суд має право вимагати від за-явника обґрунтування того, що він є суб'єктом авторського права і (або) суміжних прав і що ці права порушені або невідворотно будуть порушені, а також видати заявнику судову ухвалу щодо винесення зас-тави або еквівалентної гарантії, достатньої для того, щоб запобігти зловживанню тимчасовим заходом. Застава полягає у внесенні на де-позит суду заявником чи іншими особами грошей чи передачі інших матеріальних цінностей. Розмір застави (гарантії) визначається судом з урахуванням обставин справи, але не повинен бути меншим від 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більшим від роз-міру заявленої шкоди.

У разі застосування визначених в абзаці першому цієї частини тимчасових заходів відповідач має право вимагати їх зміни чи скасу-вання, а заявник зобов'язаний подати позов до суду про захист по-рушених авторських чи суміжних прав не пізніше 15 календарних днів від дня застосування тимчасового заходу.

Застава повертається повністю заявникові при відмові суду у прийнятті позову до розгляду чи задоволенні позову повністю або частково. У протинному разі застава звертається на виконання рішен-ня про компенсацію шкоди відповідачеві, завданої застосуванням тимчасових заходів.

При скасуванні визначених в абзаці першому цієї частини тимча-сових заходів або якщо при розгляді справи з'ясується відсутність факту порушення чи загрози порушення авторського права і (або) су-міжних прав, суд має право на клопотання відповідача прийняти су-дове рішення щодо надання відповідачу належної компенсації пози-вачем за будь-яку шкоду, завдану цими заходами.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування і засто-сується до правовідносин, які виникли після набрання ним чинності.

2. Кабінету Міністрів України у чотиримісячний строк з дня набран-ня чинності цим Законом подати до Верховної Ради України свої про-позиції щодо винесення змін до законів України у зв'язку з прийняттям цього Закону, а також прийняти необхідні нормативно-правові акти і привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

3. До приведення законодавства України у відповідність із цим За-коном закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в час-тині, що не суперечить цьому Закону.

4. Установити, що починаючи з дня набрання чинності цим Зако-ном строки охорони авторського права, передбачені статтею 28 і час-тинами першою і другою статті 44 цього Закону, застосовуються у всіх випадках, коли 50-річний строк дії авторського права після смер-ті автора або строк дії суміжних прав не закінчився до дня набрання чинності цим Законом.

5. Установити, що цей Закон застосовується до виконань і фоног-рам, створених чи вперше опублікованих до дня набрання чинності цим Законом, якщо на цей день не минуло 50 років після їх першо-го запису або опублікування.

6. Установити, що об'єкти авторського права і суміжних прав, які є предметом міжнародного договору, до якого Україна приєдналася і зго-ду на обов'язковість якого дала Верховна Рада України, і які створені чи вперше опубліковані до дня набрання чинності цим Законом, підля-гають захисту за цим Законом від дня набрання ним чинності, якщо на цей день зазначені об'єкти не стали суспільним надбанням в країні по-ходження у зв'язку із закінченням строку їх охорони в цій країні.

7. Визнати такою, що втратила чинність, Постанову Верховної Ра-ди України від 23 грудня 1993 року «Про порядок введення в дію За-кону України «Про авторське право і суміжні права» (Відомості Вер-ховної Ради України, 1994 р., №13, ст. 65).

8. У статті 2 Закону України «Про приєднання України до Берн-ської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризь-кого акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року)» (Ві-домості Верховної Ради України, 1995 р., № 21, ст.155) виключити слова «повідомивши при цьому, що дія зазначеної Конвенції не по-ширюється на твори, які на дату набрання чинності цієї Конвенції є-ю для України вже є на її території суспільним надбанням».

9. Доручити Міністерству законоронних справ України повідомити Генеральному директору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про те, що стаття 18 Бернської конвенції про охорону літе-ратурних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) від дня набрання чинності цим Зако-ном діє на території України в повному обсязі.

10. Доповнити абзац другий Закону України «Про приєднання до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року» (Відомості Вер-ховної Ради України, 1999 р., № 32, ст. 265) реченням такого змісту: «З метою виконання вимог зазначеної Конвенції поширити, на взаємній основі, національний режим захисту суміжних прав, передбачений За-коном України «Про авторське право і суміжні права», на виробників фонограм з країн — учасниць Конвенції та їхні фонограми, якщо строк охорони цих фонограм не закінчився в країні походження».

11. Доручити Міністерству закондоронних справ України повідоми-ти Генеральному Секретарю Організації Об'єднаних Націй про до-повнення Закону України «Про приєднання до Конвенції про охоро-ну інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 11 липня 2001 року.

№ 2627-III.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Не ходіть, дівчата, заміж на далеку чужину

► **Планета наречених**
1. Не вмієш читати, спитай коваля

Пам'ятаєте старий анекдот: коли в середньовічній Англії не дозволяли неповнолітнім одружуватися без дозволу батьків, за річкою, в сусідній Шотландії, одружували без жодних обмежень. Тож на кордоні було оголошення: «Панотець, який одружує молодят без дозволу батьків, мешкає за лісом, ліворуч». А поряд хтось дописав: «Не вмієш читати — спитай коваля!»

Чимало років, ба й віків, збігло з того часу. Тепер в ролі непоступливих батьків щодо своїх дітей-громадян виступають держави. Так, якщо француз забажає одружитися зі «східною слов'янкою», має представити до мерії довідки про справну сплату за житло, воду та електрику протягом останніх трьох років, не кажучи вже про медичне страхування тощо. А обранця громадянина Великобританії (звичайно, також із «недоцивілізованого» світу) мусить зберігати листи нареченого і спільні фотографії, аби перед видачею «нареченської» візи експерти з посольства могли судити про ширість і глибину почуттів майбутнього подружжя.

А може, «спитаймо в коваля» — де можна одружитися без таких труднощів?

Скажу вам, є така невеличка південноафриканська країна Малаві, котра зберегла ще простоту й патріархальність шлюбних звичаїв.

У цьому мали нагоду переконатися Таня й Марсель. Вони познайомилися в іншій африканській країні — Гвінеї-Біссау. Були вже не такі й молоді — Тані під тридцять, а Марселеві — далеко за сорок. Двох синів Марселя з важкими нордичними підборіддями виховувала колишня дружина Сігрід у далекій Швеції. А Таніне смагляве кучеряве щастячко росли її батьки у ще либонь дальшій Україні.

Вони зайшли до мерії столичного міста Лілонгве.

— Можна нам буде оформити шлюб?

— Будь ласка, — відповіла працівниця мерії. — Можете залишити заяву. Ми повісимо її при вході, і якщо протягом двох тижнів не буде якихось заперечень, ви зможете одружитися.

— Чудово. А якісь довідки? Робота... Проживання... Здоров'я...

— Ні, не треба.

— Але... Це не перший шлюб...

— Але ж ви маєте свідоцтва про розлучення?

— Так. Та одне з них — шведською, а друге — пор-

тугальською мовою... Може, треба перекласти англійською? (Малаві — країна англомовна. — Авт.)

— Ні, не треба.

За два тижні наречені зі свідками вирушили до мерії. Зачинено. У крамничці поряд пояснили, що через обмеженість малавійського бюджету працівники мерії перебувають у великодній неоплачуваній відпустці. Що ж до працівниці місцевого «загсу», то її можна знайти на базарчику неподалік.

Справді, молода жінка, сидючи над лантухом з кукурудзяною крупкою, жваво джерготіла з сусідками. За плечима мала прив'язану півторарічну донечку. Вона охоче погодилася на якусь годину залишити торгове місце, аби виконати громадянський обов'язок. Коли рушили з базару, мала зарюмсало, а коли переступили поріг мерії, заверещало вголос, так що годі було почути хоч слово. Одна із свідків — бельгійка Софі — метнулася за двері, а ще за кілька секунд дитина вже спокійно смоктала з пляшечки, сидючи в посадовому кріслі. Тим часом мама, висолопивши від старанності кінчик язика і поклавши перед собою для взірця старий зіпсований бланк, каліграфічним почерком переписувала довжелезну літанию варварських європейських імен. Ну-бо, спробуйте:

«Тетяна Володимирівна К'ябеллі, дочка Володимира Миколайовича Томашевського, і Марсель-Оноре-Гюстав Руж'є, син Паскаля-П'єра-Клода Руж'є, у присутності Софі-Елен-Марі Вассердорфер, дочки Домініка-Поля Вассердорфера, і Свена-Олафа-Тумбе Торвальдсена, сина Еріка-Торвальда-Свена Торвальдсенна, склали...» Уже близько кінець! Зосталася лише дата. І нещасна жінка з розгону ліпить дату зіпсованого бланка — «23 жовтня 1998 року» (на дворі — квітень 1999-го. — Авт.).

Софі, що пильно стежила за писанням, скрикує з переляку. Марсель заспокоює її: перепише наново, та й годі.

Та офіційна особа з посмішкою повідомила, що, на жаль, чекати доведеться довгенько. Зіпсований шойно бланк був останнім, наступну партію буде отримано з Південно-Африканської Республіки (найближчий осередок цивілізації) не раніш як через місяць.

Тут не витримав Свен. Гукнув: «Зачекайте!», вхопив бланк, і за мить його «Вольво» скреготнула гальмами вже за рогом вулиці. Ще за півгодини він з цілою кіпою шойно віддрукованих на власному ксероксі бланків (на оригінали всі заповнені графи було ретельно забілено) з'явився в мерії. Невдовзі Свен і Софі привітали друзів із законним шлюбом.

Все скінчилося чудово, чи не так? Гай-гай, все лише починалося...

Ірина КАЛІШЕВСКА.
(Далі буде).

Коли життя не має сенсу

► **Наша пошта**
16 червня газета опублікувала листа обурених батьків «Наркобарони районного масштабу». У ньому висловлено стурбованість дозвіллям молоді, котра може придбати наркотики просто на вулиці. А міліція і влада на це ніяк не реагують. Свій погляд на проблему — в листі до редакції студента юридичної академії.

«Часто проблема полягає у складних взаємовідносинах поколінь. Не завжди батьки знаходять взаєморозуміння з дітьми, не зав-

жди ведуть із ними ширі розмови. Молодь вариться у власному соку, плине за течією. І лише коли в житті молодої людини з'являються наркотики, батьки б'ють на сполох.

Крім того, молодому поколінню нема чим зайнятися. У житті підлітка є дім, вулиця, компанія друзів, дискотека. Для навчання, крім бажання і знань, потрібні гроші. Важлива мета в житті відсутня. От і з'являється бажання урізноманітнити повсякденність. А попит породжує пропозицію.

Д. ГРИГОР'ЄВ.
Миколаїв.

соцзабезу по допомогу — отримала лише образи. Мовляв, грошей немає, потрібно було думати раніше й не народжувати так багато. Іздити до райради я вже втомилася. А діти хочуть їсти.

Марія КОСТЕВКА.
Годів Тернопільської області.

Мої малюки хочуть їсти

Чула, що видають допомогу багатодітним сім'ям. У вересні 2000 року народила сьому дитину. Сподівалася на велику матеріальну підтримку. Та де там... Чоловік мій не працює. Коштів на харчування не вистачає. Не кажу вже про одяг, взуття або розширення житла. Звернулася до

Домашній адвокат Фото — теж документ

Рубрику веде
юристоксульт
Наталія
ГЕЛЕТКО.

Якими документами можна підтвердити факт участі у війні у разі відсутності архівних даних?

Яків ЦИМБАЛ.
Закарпатська область.

За відсутності через не залежні від вас причини необхідних документів, які підтверджують право на отримання статусу ветерана війни, дозволяється брати до уваги:

нотаріально завірені показання не менш двох свідків, які в період, що потребує підтвердження, проходили військову службу чи працювали разом із заявником;

довідки відповідного періоду, підписані і завірені печаткою;

грамоти, фотографії (оригінали);

газетні матеріали того часу, який потребує підтвердження;

історичні довідки, документи та інші архівні матеріали;

документи потрібного періоду, де зазначено прізвище, ім'я та по батькові заявника;

партійні документи, які підтверджують службу чи роботу заявника у відповідний період;

інші документи, на підставі яких можна зробити достовірний висновок про заяву.

Не виніс розлуки

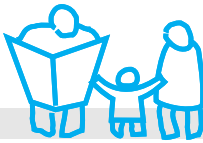
В Індії під час похоронного обряду 50-річний чоловік небіжчиці кинувся у погребальне вогнище. Його відправили до лікарні, де він помер від тяжких опіків.

Газета Pragativadi повідомляє, що Санатан Моханті, уродженець міста Кансаргода, не мав дітей і був дуже пригнічений смертю дружини, що й привело його до самогубства.

Це перший такий випадок, коли самоспалення вчиняє чоловік. В індуїзмі є аналогічна традиція для вдів, які згорають живими на погребальному вогнищі померлого чоловіка. Якщо пригадуєте, епізод такого ритуалу описано у Жюль Верна у «80 днях навколо світу». До речі, цей ритуал під назвою Саті було заборонено в 1929 році, проте в окремих випадках така практика мала місце ще в 90-х роках. Однак не зареєстровано ще жодного випадку, коли самоспалення вчиняв би чоловік померлої.

Кохання до смерті

Хроніка одного весілля

Мильна опера

Для цієї серії ми приберегли розповідь про найтрепетніше — вибір весільної сукні.

III. Попелюшка стає принцесою

Знаючи, наскільки це дороге задоволення — прокат, цікавлюся у Лесі: чи не хоче вона позичити сукню у когось із подруг?

— Як ти не розумієш? Сукня має бути єдиною і неповторною. Цього дня хочу виглядати найкрасивішою!

Забігаючи наперед, скажу, що їй це вдалося!

За місяць до весілля Леся, її мама Світлана Іванівна і я подалися на пошуки «єдиного і неповторного» зі списком адрес, де, згідно з рекламою у всіляких друкованих виданнях і рекомендаціями всезнаючих подружок, давали напрокат найкращі весільні вбрання.

У столиці ціна прокату коливається з неймовірною амплітудою: від 300 гривень за сукню солідного весільного стажу (4—5 виходів) до 600 гривень за ту саму сукню, якщо наречена — її перша тимчасова володарка. Але все це стосується простих моделей. Якщо ж плаття імпортне та ще й ручної роботи, то

ціна без найменшого докору сумління може підскочити до 300 доларів за перший прокат і до 100—150 доларів — за наступні. Хазяйки весільних салонів найперше тактовно випитують, на яку суму розраховує наречена. І по ходу вивчення клієнткою каталогів одразу звертають увагу на моделі, які підходять ціною. Сукню підганяють по фігурі і зросту замовниці. Після кожного «виходу в світ» вбрання чистять, і так ретельно, що інколи неможливо відрізнити нове від ношеного.

Працівниця одного з прокатів розповіла нам, що цього літа весільна мода екстравагантністю не відрізняється. Як і раніше, найпопулярнішою лишається біла сукня з тугим корсетом і рясною спідницею, прикрашена мереживом і квітами. Не часто наречені віддають перевагу кольорові слонової кістки, світло-рожевому, блакитному чи бузковому.

На наших очах відвідувачки салону, наспіх сколовши волосся, приміряли плаття, які сподобалися. І... із сучасниць перетворювалися на ніжних і дивовижних гостей з елегантного минулого. Таке саме диво сталося і з нашою нареченою. Напрошувався висновок: некрасивих наречених не буває, бо таких не може бути ніколи.

Цієї спокотної, але надзвичайно продуктивної суботи ми здійснили марш-кидок до п'яти

салонів (як широко розрекламованих, так і скромно розташованих у звичайних міських квартирах). Загалом Леся приміряла понад двадцять суконь. Зупинилися на моделі з мереживною так званою американською проймою і рясною атласною спідницею. Вибрати-то вибрали, але довгоочікуваний блиск — це **ота сама** сукня! — у Лесиних очах так і не з'явився.

...До речі, розчарую читача. На парубочий вечір мені потрапити, звичайно, не вдалося (розмірялася!). Але розвідка в таборі нареченого потім доповіла, що після тривалих і даремних спроб навести Олега на розум усі, зрештою, схвалили і його рішення, і його вибір. І за перше, і за друге того вечора пролунало чимало тостів.

Ну, а дівчач-вечір більше нагадував військову раду у Філях: подружки радилися з приводу вихідного вбрання, згадували весільні традиції і взагалі розробляли тактику й стратегію майбутнього подружнього життя.

Пару днів тому (за тиждень до весілля) Леся зателефонувала і схвилованим голосом повідомила, що, заглянувши «у справі» до прокату при загі, випадково побачила саме ту сукню, про яку так мріяла. Як там було в «Попелюшці»? Мрії обов'язково здійсниться. Головне — дуже захотіти!

Юлія ПОТАПЕНКО.

В наступній серії: **ВЕСІЛЛЯ!**

Звичай

Вашу ніжку, фрау-мадам!

Як домогтися тещиної прихильності? Згідно з українською національною традицією, молодий має помити ноги своїй «другій мамі» та вдягнути на них черевики. Що, власне, і робить цей парубок на своєму весіллі в селі Гушинці Вінницької області.

Фото
Віктора СУВОРОВА
(УНІАН).

Анекдот від сусіда

Навпаки

Ревнива дружина докоряє чоловікові:

— Варто побачити тобі вродливу жінку, як ти одразу забуваєш, що одружений.

— Навпаки, — борониться чоловік, — саме тоді я про це згадую!

На всі випадки

Корисна площа

■ Якщо килимове покриття закручується на різках, приийте з вивороту невеликі полотняні кишені і покладіть у них тонкі металеві пластини. Вони не лише вирівнюють килим, а й сприяють зменшенню нагромадження у ньому електричних зарядів.

■ Якщо у шнурків на черевиках відскочили металеві наконечники, не викидайте шнурки: умочіть їхні кінчики в лак для нігтів, і вони знову вільно пролазитимуть у дірочки.

А як у них?

Моніку люблять чоловіки і зневажають їхні дружини

Якщо ви думаете, що мода на Моніку Левінські пішла в історію разом з колишнім хазяїном Білого дому, то дуже помиляєтеся. Добропорядні американці, точніше, цього разу латиноамериканці, вирішили реанімувати життєствердний образ практикантки. Відгадайте, як? В одному з чилійських магазинів жіночої білизни з'явилися труси «Моніка Левінські» — на напівпрозорій тканині її портрет плюс особливий крій виробу.

Як заявив власник, до вітрини магазину почалося справжнє паломництво туристів. Правда, він промовчав про те, що прихильниці Хілларі пообіцяли розбити цю саму вітрину, бо та-

■ Якщо у стічній трубі назбирався бруд і з'явився неприємний запах, влийте в раковину окріп розчину пральної соди (1 ст. ложка соди на 1 л окропу, соду слід сипати в окріп). Запах зникне.

■ Коли пришиваєте гудзики, навошіть нитку воском. Він надає ниткам міцності, гудзики довше тримаються.

■ Якщо лаковані черевики промокли, не залишайте їх біля батареї чи гарячої грубки, вони тьмянішають. Протріть потьмянілі місця цибулиною, потім відполіруйте їх м'якою ганчіркою. Час від часу протирайте їх ганчіркою, змоченою молоком чи касторкою.

кий «продукт», на їхню думку, підриває устої сімейного життя. Та найбільше чилійських домогосподарок і феміністок обурило реклама. В ній підкреслюється, що покупниці трусів «завжди готові». До чого, щоправда, не уточнюється...

Виробник товару Абрахам Кункар Раба заявляє, що назвав білизну іменем Левінські не тільки для того, щоб привернути увагу покупців, а й щоб повеселити їх. «Туристи просто шаленіють, коли бачать на вітрині таке. Вони фотографуються на тлі манекенів і навіть знімають їх на відео», — розповідає бізнесмен. Він стверджує, що труси «Левінські» частіше купують чоловіки, аніж представниці слабкої статі.

На таких ось оригінальних диванчиках, які розкидано просто в центрі Цюриха, можна поміркувати про принади та труднощі кохання.

Фотоетюд
Віталія СУДДІ.

Чи потрібна маніякові жалість?

Жах!

УБремени (Німеччина) знову безслідно зникла десятирічна школярка — Аделіна Ц. Пішла до подруги, яка живе по сусідству, і пропала. Спочатку думали, що це витівка тата, з яким нещодавно розлучилася мама (до речі, наша колишня співвітчизниця). Та коли поліція потурбувала батька, з'ясувалося, що він до цього не має стосунку. Сусіди підтвердили його алібі: третій день безпробудно пив, не виходячи з дому. Пошуки з допомогою поліції, добровольців і військових, зокрема й літаків «Торнадо», не дали результату: жодних слідів.

Повідомлення у випусках новин про вбивства та згвалтування малолітніх вже звичні. Причому жахає їх характер: понівечені дитячі тіла —порубані на частини, спалені в лісі, потоплені в річці. Здебільшого злочини розкривають, адже тепер активно застосовують техніку генних «відбитків», що дає змогу викрити вбивць навіть через багато років. Зловмисники постають перед судом. Про це населення широко інформують. Але... кількість злочинів не зменшується. Щороку в Німеччині скоюється 120 тисяч злочинів проти дітей. Не рахуючи тих, про які діти не розповідають: приміром, коли гвалтують батьки, старші брати або родичі. 90 відсотків затриманих гвалтівників — рецидивісти, в яких тюрма не пробудила каяття.

Зовсім недавно, в травні, зникла 12-річна Сабрина. Її останки знайшов у полі випадковий перехожий: він звернув увагу на купку обгорілих кісток. Через місяць зникла Аделіна. Суспільство знову здригнулося від жаху, спалахнула полеміка. Дехто з батьків, які мають дітей-підлітків, вимагають зас-

тосувати до гвалтівників найрадикальніших заходів. Оскільки в Німеччині скасовано смертну кару, вони вимагають примусово годувати злочинців таблетками, які пригнічують статеву активність, або піддавати їх насильницькій кастрації. На жаль, є на те причини: сексуальні маніяки, відсидівши належний строк, виходять із в'язниці, і часто-густо їхніми жертвами знову стають підлітки. Не

поодинокі випадки, коли сексуальних «гурманів» за гарну поведінку достроково випускають на волю.

У полеміку втрутився і бундесканцлер Герхард Шрьодер, закликавши органи юстиції суворіше ставитися до злочинців, жертвами яких були діти. Міністр юстиції підтвердив, що правовий інструментарій дозволяє це робити. Проте за «нещасних» злочинців заступилися «зелені», аргументуючи це тим, що кримінальне законодавство й без того жорстке. Крім того, гвалтівники, як правило, самі в дитинстві зазнавали насильства. Тож доцільніше, вважають «зелені», було б усе-таки застосувати до них виховні заходи. Християнські демократи, котрі перебувають в опозиції до правлячої коаліції, закликають не так заколисувати суспільство розмовами, як посилити заходи утримання в тюрмах і «психушках» для сексуальних маніяків. Але ж бо злочини проти дітей скоюють не тільки маніяки, а й так звані «нормальні» люди.

— А може, ми надто гуманні до злочинців? — запитують з екранів телевізорів громадяни, які беруть участь у дискусіях.

... Суперечки тривають, а десятирічну Аделіну так і не знайшли. Її введена до крайнього відчаю мати не втрачає надії, що дочку знайдуть. Хоча надія ця надто вже слабка... Хто наступний?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

А може, ми надто гуманні до злочинців?

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!». 08.55 Одвічні істини. 09.05 7 днів. 10.00 Концерт популярних естрадних виконавців. 10.55 Любіть Україну. 11.00 УТН. Ранок. 11.20 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 11.25 Телемаркет. 11.45 Ретроспектива на Першому Національному. Гурт «Соколи». 12.20 Любіть Україну. 12.25 До 10-ї річниці Незалежності України. Док. фільм «Таємниці Києво-Печерської лаври». 13.05 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 13.15 Закон є закон. 14.55 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 15.00 УТН. День. 15.20 До 10-ї річниці Незалежності України. Таланти твої, Україно. 16.05 Надзвичайна ситуація. 16.40 Милосердя. 17.00 Урочисте завершення III Всесвітнього форуму українців. Трансляція з Національного палацу «Україна». У перерві — УТН. Вечір.

19.00 Same той. 19.25 Бізнес-простір. 20.00 Телефортуна. 20.40 Вечірня казка. 20.55 Любіть Україну. 21.00 УТН. Панорама. 21.40 Питання дня. 21.45 Світ спорту. 22.05 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 22.10 Щоденник III Всесвітнього форуму українців. 22.30 Футбол як футбол. 23.10 Фінал міжнародного конкурсу «Міс туризм Інтернешнл». 00.15 Любіть Україну. 00.20 Нічний канал ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс. 10.05 Телемаркет. 10.30 Хіт року. 10.35 І що в упаковці? 10.45 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм «Кредо» із циклу «Десять кроків до світла». 11.15 Телемаркет. 11.35 Худ.фільм «Гетьманські клейноди». 13.00 Телемаркет. 13.20 До 10-річниці Незалежності України. Концерт заслуженого буковинського ансамблю пісні і танцю України.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Прихована камера. 07.35 Худ. фільм «Батьки й діди». 09.05 Серіал «Професіонали». 10.00—16.00 Програми УТ-2. 16.00 Серіал «Район Сан-Сет». 16.50 Фонтан-клуб. 17.10 Серіал «Великий кайф». 18.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Після вечірки». 19.30 ТСН. 19.50 ТСН. Проспорт. 20.00 О, щасливчик! 20.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Вусатий нянь». 22.15 «Кримінальна країна». «Операція «Пастка». 1 серія. 22.45 Ситуація. 23.00 ТСН. 23.20 Серіал «Швидка допомога».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

ҚДРТРК

14.00 Анонс. 14.05 За київським часом. 14.15 Серіал «Луїза-Фернанда». 15.05 До 10-ї річниці Незалежності України. Док.фільм із циклу «Десять кроків до світла». «Кредо. кроків до світла». 15.35 Худ.фільм «Індаба». 1 серія. 16.05 На ранковому прийомі. 16.40 Серіал «Луїза-Фернанда». 17.25 Торговий ряд. 17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини. 18.10 Серіал «Марія Селесте». 19.00 Чекай мене. 20.00 Інформаційний канал «Подоробиці». «Час». 20.45 Інтерспорт. 20.55 Прогноз погоди. 21.00 Худ. фільм «Тато». 22.45 Серіал «Секретні матеріали». 23.35 Подоробиці. Підсумки дня. 23.50 Прогноз погоди. 23.55 Нічний сеанс. Худ. фільм «Шлях терору».

ІСТУ

06.00 Музичний ранок. 07.00 Перехрестя. 07.35 Мультифільми. 08.20 Мультисеріал «Невгамовні». 08.45 Мультисеріал «Сучасне Рок-кове життя». 09.10 Серіал «Квантовий стрибок».. 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00,

15.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини. 10.00 Серіал «Мілагрос». 10.50 Серіал «Милий ворог». 11.40 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами. 11.55 Худ. фільм «Шofer на один рейс». 14.15 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами. 14.30 Худ. фільм «До початку часів». 15:35 Мультифільми. 15.45 Мультисеріал «Ква-ква гвардія». 16.10 Мультисеріал «Нові пригоди гномів». 16.35 Мультисеріал «Невгамовні». 17.00 Мультисеріал «Справжні монстри». 17.30 Серіал «Чи боїшся ти темряви?». 17.55 Серіал «Квантовий стрибок». 18.45 Факти. Інформаційна програма. 19.00 Худ. фільм «Завдання — Берлін». 20.45 Факти. Інформаційна програма. 21.05 Погода. 21.10 Худ. фільм «Сила одного». 23.15 Факти. Підсумковий випуск. 23.30 Факти. Докладно. 23.45 Спорт. 00.00 Плюс-Мінус. Економічний вісник. 00.10 Худ. фільм «Квіти зла». 01.40 Хіт-парад «Російські гірки». 01.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».

СТБ

07.05, 01.15 Астрологічний прогноз. 07.10 BIZ-TV. 08.45, 10.00, 11.35, 14.15, 15.50, 17.20, 18.15 Телемагазин. 09.05 Серіал «Антонелла». 10.25 BIZ-TV. 12.10 Футбол. Суперкубок Іспанії. «Сарагоса» — «Реал». 14.00 «Вікна». Новини. 14.35 BIZ-TV. 16.00 Серіал «Манекенниці в раю». 17.00 BIZ-TV. 18.30 «Вікна». Кримінал. 18.40 Серіал « Антонелла». 19.15 «Вікна». Столиця. 19.25 Серіал «Антонелла». 19.50 «Вікна». Новини. 20.20 Худ. фільм «Врятований шпідлом». 22.00 «Вікна». Бізнес. 22.20 Худ. фільм «Останнє слово». 00.05 «Вікна». Кримінал. 00.15 «Вікна». Спорт. 00.45 BIZ-TV.

НОВИЙ КАНАЛ

06.30 Репортер. 06.35, 07.25, 07.35, 08.10, 08.35, 08.50, 09.05 Підйом. 07.00 Мультисеріал «Бридке качення». 07.30 Репортер. 07.45 Телепузики. 08.30 Репортер. 08.40 Мультифільм «Ну, постривай!». 09.00 Київський репортер. 09.15 Серіал «Грозові камені-2». 09.40 Серіал «Воїн у часі». 10.30 Тетянин полудень. 11.00 Аншлаґ!Аншлаґ! 12.10 Худ.фільм «Справа «строкатих». 14.00 Репортер. 14.15 «Хауз фіт» — домашній фітнес. 14.15 Худ.фільм «Король повітря». 15.50 Мультисеріал «Мишеня Ляпич». 16.15 Мультифільм. 16.25 Мультисеріал «Норман Нормал». 16.55 Серіал «Біле Ікло». 17.20 Новий елемент. 17.50 Худ.фільм «Сімнадцять миттєвостей весни». 19.00 Репортер. 19.35 Серіал «Нова жертва». 20.25 Худ.фільм «Бармен із Золотого якоря». 21.55 Репортер. 22.25 Худ.фільм «Ейр Америка».

ГРТ

14.00 Новини. 14.20 Мультисеріал «Всі пси потрапляють у рай». 14.40 «Сралаш». 15.00 Велике прання. 16.00 Серіал «Собача справа». 17.00 Новини. 17.20 «Сралаш». 17.30 «З легким паром!» У гостях у М. Свєдєдимова. 18.00 Серіал «Земля любові». 19.00 Чекай мене. 20.00 Час. 20.40 Док. серіал «Закон джунґлів». 21.35 Серіал «Секретні матеріали» («X-files»). 22.30 Новини. 22.55 «На футболі» із В. Гусєвим. 23.35 Серіал «Повна безпека».

РТР

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті. 05.15 Серіал «Вірність коханню». 05.50, 06.50 Вісті — Москва. 06.15, 07.50 Сімейні новини. 06.25 Телепузики. 07.15 Експертиза РТР. 07.30 Москва — Мінськ. 07.45 Православний календар. 08.10 Два роялі. 09.00 Моя сім'я. 10.30 «Фитиль». 10.45 Серіал «Санта-Барбара». 11.35 Серіал «Селеста». 12.30 Що хоче жінка. 13.30 Серіал «Шалені гроші». 14.20 Серіал «Дикий янгол». 16.30 Худ. фільм «Щит і меч». 1 серія. 18.00 Серіал «Амазонка». 19.30 Вісті — Москва.

19.50 Худ. фільм «Раллі». 21.40 «Фитиль». 22.30 Вісті — Москва. 22.40 Спорт за тиждень. 23.40 Худ.фільм «Міст через ріку Квай».

НТБ

05.00 Сьогодні вранці. 05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода. 05.20, 06.25 Кримінал. 05.30, 06.35 Про запас. 05.40, 06.45, 07.20 Карданний вал. 05.45 Мультифільм. 07.30 Я та мій собака. 08.25 Служба порятунку. 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні. 09.25 Худ. фільм «Російський бізнес». 11.30 Худ. фільм «Дванадцять стильців». 13.30 Старий телевизор. 14.30 Ляльки. 15.35 Кримінал. 15.50 Серіал «Ії звали Нікіта». 16.50 Серіал «Мереживаа». 18.35 Кримінал. 19.00 Худ. фільм «Пастка для самотнього чоловіка». 21.50 Серіал «Поворот ключа». 23.00 Кримінал. 23.15 Серіал «Солдати удачі».

ВІВТОРОК,
21 серпня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!». 08.55 Одвічні істини. 09.00 Телемаркет. 09.20 Футбол як футбол. 10.00 Любіть Україну. 10.05 До 10-ї річниці Незалежності України. Док. фільм «Батурин — столиця гетьмана Івана Мазепи». 10.30 Бути жінкою. 10.55 Любіть Україну. 11.00 УТН. Ранок. 11.20 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 11.25 Пригорща. 12.25 Телемаркет. 12.45 Співає Іван Попович. 13.15 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 13.25 Закон є закон. 14.55 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 15.00 УТН. День. 15.20 Телемаркет. 15.40 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм «Херсонські абриси». 16.20 Телемаркет. 16.35 Відеофільм «Свою Україну любіть. Вічний заповіт». 17.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Таланти твої, Україно. 17.20 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм «З любов'ю до Київщини». 17.55 Закон є закон. 18.00 УТН. Вечір. 18.20 І що в упаковці? 18.25 Same той. 18.50 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 19.00 Любіть Україну. 19.10 До 10-ї річниці Незалежності України. «Обличчя свободи». Іван Миколайчук. 19.45 Любіть Україну. 19.55 Футбол. Ліга чемпіонів. Третій кваліфікаційний раунд. «Динамо» (Київ, Україна) — «Стяуа» (Румунія, Бухарест). У перерві — УТН. 21.50 УТН. Панорама. 22.20 Світ спорту. 22.40 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України. 22.45 Щоденник III Всесвітнього форуму українців. 23.05 Гала-концерт учасників фестивалю «Сан-Ремо». Частина 1. 00.05 Щоденник фестивалю «Оксамитовий сезон». 00.25 Любіть Україну.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс. 10.05 Телемаркет. 10.30 Хіт року. 10.35 І що в упаковці? 10.45 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм «Творці крилатих машин» із

циклу «Десять кроків до світла». 11.15 Телемаркет. 11.40 Муз.фільм «Хлопці, веселой!». 12.00 Модний час. 12.30 Перехрестя. 13.00 Телемаркет. 13.20 «Обранці муз». Народний артист України Б. Сташків. «Краю рідний». Частина 1. 13.45 Будні.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Ситуація. 07.15 ТСН. 07.40 Худ. фільм «Після вечірки». 09.10 О, щасливчик! 10.00—16.00 Програми УТ-2. 16.00 Серіал «Район Сан-Сет». 16.50 Серіал «Великий кайф». 17.40 Серіал «Серця трьох». 1 серія. 18.35 Серіал «Всі жінки — відьми». 19.30 ТСН. 19.50 ТСН. Проспорт. 20.00 Серіал «Кріт». 21.05 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Непереможний загін». 22.45 Док.серіал «Мій Шевченко». 1 серія. 23.15 Ситуація. 23.30 ТСН. 23.50 Серіал «Швидка допомога».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини. 07.05, 09.05 Прогноз погоди. 07.10 Сміхопанорама. 07.50 Сім'я від А до Я. 08.10 Серіал «Рятувальний патруль «Гавай!». 09.15 Худ. фільм «Самотній автобус під дощем». 10.25 Мультифільм. 10.35 Уїк-енд. 11.05 Поле чудес. 12.10 Інтерспорт. 12.15 Серіал «Даллас». 13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

ҚДРТРК

13.00 Анонс. 13.05 За київським часом. 13.15 Серіал «Луїза-Фернанда». 14.00 Хіт-базар. 14.35 У храмі Формадії. 14.45 До 10-ї річниці Незалежності України. Док.фільм із циклу «Десять кроків до світла». «Українські роси». 15.15 Інтер'єр. 15.30 До 10-ї річниці Незалежності України. Духовний купол України. 16.00 Недільні зустрічі. 16.40 Серіал «Луїза-Фернанда». 17.25 Торговий ряд. 17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини. 18.10 Серіал «Марія Селесте». 19.00 Серіал «Зоя». 20.00 Інформаційний канал «Подоробиці». «Час». 20.45 Інтерспорт. 20.55 Прогноз погоди. 21.00 Худ.фільм «Більше, ніж життя». 22.40 Серіал «Курортний роман». «Шкала виживання». Заключна серія. 00.00 Подоробиці. Підсумки дня. 00.15 Прогноз погоди. 00.20 Нічний сеанс. Худ. фільм «Шлях терору».

ІСТУ

06.00 Музичний ранок. 07.00 Факти. 07.05 Хіт-парад «Гаряча сімка». 07.15 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя». 07.45 Хіт-парад «Російські гірки». 08.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини. 08.02 Погода. 08.05 Мультифільми. 08.20 Мультисеріал «Невгамовні». 08.45 Мультисеріал «Сучасне Рок-кове життя». 09.10 Серіал «Квантовий стрибок». 10.00 Серіал «Мілагрос». 10.45 Серіал «Милий ворог». 11.40 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами. 11.55 Худ. фільм «На підмостках сцени». 13.25 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами. 13.40 Худ. фільм «Завдання — Берлін».

15.25 Мультифільми. 15.45 Мультисеріал «Динозаврики». 16.10 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя». 16.35 Мультисеріал «Невгамовні». 17.00 Мультисеріал «Сучасне Рок-кове життя». 17.25 Серіал «Чи боїшся ти темряви?». 17.55 Серіал «Квантовий стрибок». 18.45 Факти. Інформаційна програма. 19.00 Худ. фільм «Принесіть мені голову Мевіс Девіс». 20.45 Факти. Інформаційна програма. 21.05 Погода. 21.10 Худ. фільм «Аеробос-2». 22.40 Факти. Підсумковий випуск. 22.55 Факти. Докладно. 23.10 Спорт. 23.25 Плюс-Мінус. Економічний вісник. 23.40 Худ. фільм «На підмостках сцени». 01.00 Хіт-парад «Російські гірки». 01.10 Хіт-парад «Гаряча сімка». 01.20 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця. 07.15 BIZ-TV. 08.00 «Вікна». Бізнес. 08.20 BIZ-TV. 08.50, 01.00 Астрологічний прогноз. 08.55, 10.00, 12.25, 14.15, 15.50, 17.20, 18.15 Телемагазин. 09.05 Серіал «Антонелла». 10.25 Худ. фільм «Врятований світлом». 12.05 Ви практично здорові. 13.10 BIZ-TV. 14.00 «Вікна». Новини. 14.35 BIZ-TV. 16.00 Серіал «Манекенниці в раю». 17.00 BIZ-TV. 18.30 «Вікна». Кримінал. 18.40 Серіал «Антонелла». 19.15 «Вікна». Столиця. 19.25 Серіал «Антонелла». 19.50 «Вікна». Новини. 20.20 Худ. фільм «Інша людина». 22.00 «Вікна». Бізнес. 22.20 Худ. фільм «Спонтанне загорання». 00.10 «Вікна». Кримінал. 00.20 BIZ-TV.

НОВИЙ КАНАЛ

06.30 Репортер. 06.35, 07.25, 07.35, 08.10, 08.35, 08.50, 09.05 Підйом. 07.00 Мультисеріал «Пуччині». 07.30 Репортер. 07.45 Телепузики. 08.30 Репортер. 08.40 Мультифільм «Ну, постривай!». 09.00 Київський репортер. 09.20 Серіал «Грозові камені-2». 09.45 Серіал «Воїн у часі». 10.35 Тетянин полудень. 11.05 Худ.фільм «Особисте щастя». 12.20 Худ.фільм «Плюмбум, або Небезпечна гра». 14.00 Репортер. 14.10 «Хауз фіт» — домашній фітнес. 14.15 Худ.фільм «Бармен із Золотого якоря». 15.35 Мультифільм. 16.00 Мультисеріал «Мишеня Ляпич». 16.25 Мультисеріал «Норман Нормал». 16.55 Серіал «Біле Ікло». 17.15 Серіал «Чарівник-2». 17.45 Худ.фільм «Сімнадцять миттєвостей весни». 19.00 Репортер. 19.35 Серіал «Нова жертва». 20.35 Худ.фільм «Якось двадцять років потому». 22.00 Репортер. 22.30 Худ.фільм «Непрощена». 00.10 Посміхніться. Вас знімають. 00.35 Зона ночі. 02.20 Худ.фільм «Плюмбум, або Небезпечна гра». 03.50 Худ.фільм «Непрощена». 05.20 Худ.фільм «Сімнадцять миттєвостей весни».

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку». 08.00 Новини. 08.15 Серіал «Земля любові». 10.10 Сміхопанорама. 10.45 Смачні історії. 10.50 Бібліоманія. 11.00 Новини. 11.15 Добрий день. 12.10 Зоряний час. 12.35 Фільм «Сватання гусара». 14.00 Новини. 14.20 Мультисеріал «Всі пси потрапляють у рай».

Коледж Української академії зовнішньої торгівлі оголошує

набір студентів на перший курс за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» на денну форму навчання за спеціальностями:

«Економіка підприємства», «Комерційна діяльність», «Фінанси».

Термін навчання: на основі базової загальної середньої освіти (9 класів) — 2 роки 10 місяців.

Вступні іспити: математика (усно), українська мова (диктант).

«Правознавство»

Термін навчання: На основі базової загальної середньої освіти (9 класів) — 3 роки 10 місяців.

Вступні іспити: основи правознавства (усно), українська мова (диктант).

Прийом документів: з 9-00 до 18-00, крім суботи та неділі.

Викладання навчальних дисциплін у коледжі здійснюватимуть переважно науково-педагогічні працівники академії. Коледж використовує матеріально-технічну базу та соціальну інфраструктуру УАЗТ. Випускники коледжу зможуть продовжити навчання на третьому курсі Академії, інших вищих навчальних закладів за програмами підготовки бакалаврів, а потім магістрів.

Довідки за телефонами: 295-84-69, 269-51-71, 269-25-55.

Адреса: Київ, вул. Чигоріна, 57, кімната №103.

10-ї річниці Незалежності України.
19.00 До 10-ї річниці Незалежності України. «Обличчя свободи». Іван Дзюба.
19.30 Енергетичне поле.
19.55 Любіть Україну.
20.00 І що в упаковці?
20.15 Експосвіт.
20.40 Укрспортлото.
20.45 Вечірня казка.
20.55 Любіть Україну.
21.00 УТН. Панорама.
21.25 Футбол. Ліга чемпіонів. Третій кваліфікаційний раунд. «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина) — «Шахтар» (Донецьк, Україна). У перерві — Світ спорту.
23.20 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
23.25 Щоденник ІІІ Всесвітнього форуму українців.
23.45 Гала-концерт учасників фестивалю Сан-Ремо. Частина 2.
00.50 Любіть Україну.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телемаркет.
10.30 Хіт року.
10.35 І що в упаковці?
10.45 Дитяча лінія.
11.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм із циклу «Десять кроків до світла» «Будні і свята національної премії».

11.30 Телемаркет.
11.55 Бізнес-простір.
12.25 Сильський час.
13.15 Тележурнал «Вісник податкової служби України».
13.25 Телемаркет.
13.45 Будні.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Ситуація.
07.10 ТСН.
07.30 Худ. фільм «Непереможний загін».
09.00 Серіал «Кріт».
10.00-16.00 Програми УТ-2.
16.00 Серіал «Район Сан-Сет».
16.50 Серіал «Великий кайф».
17.40 Серіал «Серця трьох». 2 серія.
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
19.50 ТСН. Проспорт.
20.00 Серіал «Кріт».
21.05 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Коханці».
22.40 Док.серіал «Мій Шевченко». 2 серія.
23.10 Ситуація.
23.25 ТСН.
23.45 Серіал «Швидка допомога».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.
07.05, 09.05 Прогноз погоди.
07.10 Прокинься і співай!
08.10 Серіал «Рятувальний патруль «Гаваї»».
09.15 Худ. фільм «Самотній автобус під дощем».
10.25 Мультфільм.
10.40 Супутник «Планети Здорів'я».
11.10 Худ.фільм «Кохання у вигнанні»
12.10 Інтерспорт.
12.15 Серіал «Даллас».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Серіал «Луїза-Фернанда».
14.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Док.фільм із циклу «Десять кроків до світла». «Творці криватих машин».
14.30 Худ.фільм «Індаба». 2 серія.
15.05 Домашній лікар.
15.25 Київ діловий.
15.55 Ще раз про ожиріння в медичному центрі «Довіра»
16.05 Люди і долі. До 10-ї річниці Незалежності України.
16.40 Серіал «Луїза-Фернанда».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
19.00 Серіал «Зоя».
19.55 Суперлото.
20.00 Інформаційний канал «Подробиці». «Час».
20.45 Інтерспорт.
20.55 Прогноз погоди.
21.00 Худ.фільм «Постріл у спину».
22.40 Клуб «Золотий гусак».
23.25 Подробиці. Підсумки дня.
23.40 Прогноз погоди.
23.45 Кінозал для дорослих. Худ. фільм «Калігула і Мес-салина».

ІСТУ

06.00 Музичний ранок.
07.00 Факти.
07.05 Хіт-парад «Гаряча сімка».
07.15 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
07.45 Хіт-парад «Російські гірки».
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
08.05 Мультфільми.
08.20 Мультсеріал «Невгамовні».
08.45 Мультсеріал «Сучасне Рок-кове життя».
09.10 Серіал «Квантовий стрибок».
10.00 Серіал «Мілагрос».
10.45 Серіал «Милий ворог».
11.40 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами.

11.55 Худ. фільм «Бризки шампанського».
13.35 В робочий полудень. Ретро-музика за вашими листами.
13.50 Худ. фільм «Принесіть мені голову Мевіс Девіс».
15.00 Мультфільми.
15.45 Мультсеріал «Динозаврики».
16.10 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
16.35 Мультсеріал «Невгамовні».
17.00 Мультсеріал «Сучасне Рок-кове життя»
17.25 Серіал «Чи боїшся ти темряви?»
17.55 Серіал «Квантовий стрибок»
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.00 Худ. фільм «Шахрайство».
20.45 Факти. Інформаційна програма.
21.05 Погода.
21.10 Худ. фільм «Небезпечне серце».
22.45 Факти. Підсумковий випуск.
23.00 Факти. Докладно.
23.15 Спорт.
23.30 Плюс-Мінус. Економічний вісник.
23.40 Худ. фільм «Бризки шампанського».
01.15 Хіт-парад «Російські гірки».
01.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
01.35 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця.
07.15 BIZ-TV.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 BIZ-TV.
08.50, 01.05 Астрологічний прогноз.
08.55, 10.00, 12.35, 14.15, 15.50, 17.20, 18.15 Телемагазин.
09.05 Серіал «Антонелла».
10.25 Худ. фільм «Інша людина».
12.05 Імпреза.
13.20 BIZ-TV.
14.00 «Вікна». Новини.
14.35 BIZ-TV.
16.00 Серіал «Манекенниці в раю».
17.00 BIZ-TV.
18.30 «Вікна». Кримінал.
18.40 Серіал «Антонелла».
19.15 «Вікна». Столиця.
19.25 Серіал «Антонелла».
19.50 «Вікна». Новини.
20.25 Худ. фільм «Шалена баба».
22.00 «Вікна». Бізнес.
22.20 Фільм із циклу «Україна-10». «Рідна чужина».
22.55 Футбол. Суперкубок Іспанії. «Реал» — «Сарагоса».
00.55 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.30 Репортер.
06.35, 07.25, 07.35, 08.10, 08.35, 08.50, 09.05 Підйом.
07.00 Мультсеріал «Пуччині».
07.30 Репортер.
07.45 Телепузики.
08.30 Репортер.
08.40 Мультфільм «Ну, постривай!». 8 серія.
09.00 Київський репортер.
09.15 Серіал «Грозові камені-2».
09.45 Серіал «Воін у часі».
10.35 Тетянин полудень.
11.05 Худ.фільм «Жінки, яким пощастило». 1 серія.
12.25 Худ.фільм «Жорстокість».
14.00 Репортер.
14.10 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
14.20 Худ.фільм «Якось двадцять років потому».
15.35 Мультфільм.
15.45 Мультсеріал «Мишеня Лалич».
16.10 Мультсеріал «Норман Нормал».
16.40 Серіал «Біле Ікло».
17.05 Серіал «Чарівник-2».
17.30 Худ.фільм «Чоловічі тривоги». 1 серія.
19.00 Репортер.
19.35 Серіал «Нова жертва».
20.25 Худ.фільм «Щиро Ваш».
22.00 Репортер.
22.30 Худ.фільм «Динаміт».
00.05 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео.
00.35 Зона ночі.
02.15 Худ.фільм «Жорстокість».
03.40 Худ.фільм «Динаміт».
05.05 Худ.фільм «Чоловічі тривоги». 1 серія.

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Земля любові».
09.15 «Зимова вишня». 3 серія.
10.15 Доки всі вдома.
10.50 Бібліоманія.
11.00 Новини.
11.15 Добрий день.
12.00 Цар гори.
12.25 Фільм «Про бідного гусара замовте слово». 1 серія.
14.00 Новини.
14.20 Мультсеріал «Всі пси потрапляють у рай».
14.40 «Єралаш».
15.00 Велике прання.
15.55 Серіал «Хазяїн Балантре».
17.00 Новини.
17.20 Людина і закон.
17.50 Серіал «Земля любові».
18.55 «Зимова вишня». 4 серія.
20.00 Час.
20.40 Фільм «Постріл у спину».
22.30 Новини.
22.55 Е.Радзинський. «Моє театральне життя». Фільм 2.
23.45 Фільм «Мерседес» іде від погоні».

РТР

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
05.15 Серіал «Вірність кохання».
05.50, 06.50 Вісті — Москва.
06.15, 07.50 Сімейні новини.
06.25 Телепузики.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Мультсеріал «Пригоди під вербами».

07.45 Православний календар.
08.10 Два роялі.
09.00 Моя сім'я.
10.30 «Фитиль».
10.40 Серіал «Санта-Барбара».
11.35 Серіал «Селеста».
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Серіал «Шалені гроші».
14.20 Серіал «Дикий янгол».
16.30 Худ. фільм «Щит і меч». 3 серія.
18.00 Серіал «Амазонка».
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Худ.фільм «Снайпер».
21.45 «Фитиль».
22.30 Вісті — Москва.
22.40 Худ. фільм «Мрія кожної жінки».
00.20 «Кінескоп» із П. Шепотиньком. Фестиваль у Локарно.

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.25, 07.20 Кримінал.
05.30, 06.35, 07.25, 14.45 Про запас.
05.40, 06.45, 07.40 Карданний вал.
05.45 Мультфільм.
07.50 Серіал «Солдати удачі».
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
09.25 Серіал «Поворот ключа».
10.30 Середовище.
11.25 Серіал «Дванадцять стильців».
13.30 Старий телевізор.
15.35 Кримінал.
15.50 Серіал «Її звали Нікіта».
16.50 Серіал «Мережива».
18.30 Кримінал.
18.50 Худ. фільм «Безмовна сучинка».
21.50 Серіал «Поворот ключа».
23.00 Кримінал.
23.15 Серіал «Солдати удачі».

ЧЕТВЕР, 23 серпня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Молебень за Україну у соборі Св.Софії в Києві.
10.00 Молюсь за тебе, Україно! Концертна програма.
10.30 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм «Ужгород: оспівдження в любові».
11.05 «Вільна птаха». Ольга Крюкова.
11.40 До 10-ї річниці Незалежності України. Док. фільм «Мальовнича Україна».
12.00 УТН. Ранок.
12.10 Відкриття монумента Незалежності України. Трансляція з майдану Незалежності.
12.45 «Зірки, на сцену!» у Болгарії. Частина 1.
13.10 Цирк в Монте-Карло.
14.05 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
14.10 Крок до зірок.
14.45 УТН. День.
15.00 Урочисте зібрання та святковий концерт з нагоди 10-ї річниці Незалежності України. Трансляція з Національного палацу «Україна». У перерві УТН.
19.05 Худ. фільм «Дорога на Січ».
20.30 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
22.00 Світ спорту.
22.20 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
22.25 На ХХІ Всесвітній Універсіаді.
23.00 Худ. фільм «Москаль-чарівник».
00.25 Любіть Україну.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 До 10-ї річниці Незалежності України. Цей таємничий світ... Невичерпний феномен козачства.
10.25 Хіт року.
10.30 Крок до зірок.
11.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Відеофільм із циклу «Десять кроків до світла» «Терези Криму».
11.30 Хто в домі хазяїн?
11.55 Молода Галичина-2001. X Всеукраїнський фестиваль дитячої сучасної української естрадної пісні.
12.35 Міжнародний дитячий конкурс знавців української мови.
13.05 До 10-ї річниці Незалежності України. Обрані часом. «Кому повідаю печаль мою». В. Винниченко.
13.35 Мультфільм на замовлення.
14.20 Відкриваємо Біблію.
14.55 «Обранці муз». Народний артист України Б. Сташків.
15.20 До 10-ї річниці Незалежності України. Регіон. Луганська область.
15.55 Хіт року.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Ситуація.
07.10 ТСН.
07.30 Худ. фільм «Коханці».
09.00 Серіал «Кріт».
10.00-16.00 Програми УТ-2.
16.00 Серіал «Район Сан-Сет».
16.50 Серіал «Великий кайф».
17.40 Серіал «Серця трьох».
18.35 Серіал «Всі жінки — відьми».
19.30 ТСН.
19.50 ТСН. Проспорт.

20.00 Серіал «Кріт».
21.05 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Чорний пес».
22.40 Док.серіал «Мій Шевченко». 3 серія.
23.10 Ситуація.
23.25 ТСН.
23.45 Серіал «Швидка допомога».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.
07.05, 09.05 Прогноз погоди.
07.10 З легким паром! В гостях у М.Євдокимова.
07.40 Елка і кореші.
07.50 Сім'я від А до Я.
08.10 Серіал «Рятувальний патруль «Гаваї»».
09.15 Худ. фільм «Сватання гусара».
10.30 Мультфільм.
10.40 Життя тварин.
11.10 Худ.фільм «Кохання у вигнанні»
12.10 Інтерспорт.
12.15 Серіал «Даллас».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Серіал «Луїза-Фернанда».
14.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Док.фільм із циклу «Десять кроків до світла». «Будні і свята Національної премії».
14.35 Док. фільм «Надія».
14.45 До 10-ї річниці Незалежності України. Духовний купол України.
15.10 Києве мій.
15.20 Люди і долі. Мати наша, сивая горлиця.
15.35 Оплески, оплески. Кияночка.
16.05 Золоте намисто Київщини.
16.40 Серіал «Луїза-Фернанда».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
19.00 Серіал «Зоя».
20.00 Інформаційний канал «Подробиці». «Час».
20.45 Інтерспорт.
20.55 Прогноз погоди.
21.00 Худ. фільм «Ас».
22.45 Програма Ю.Рогози «Колір ночі».
23.15 Подробиці. Підсумки дня.
23.30 Прогноз погоди.
23.35 Худ.фільм «Приятель небіжчика».
01.25 Телевізійний центр моди.

ІСТУ

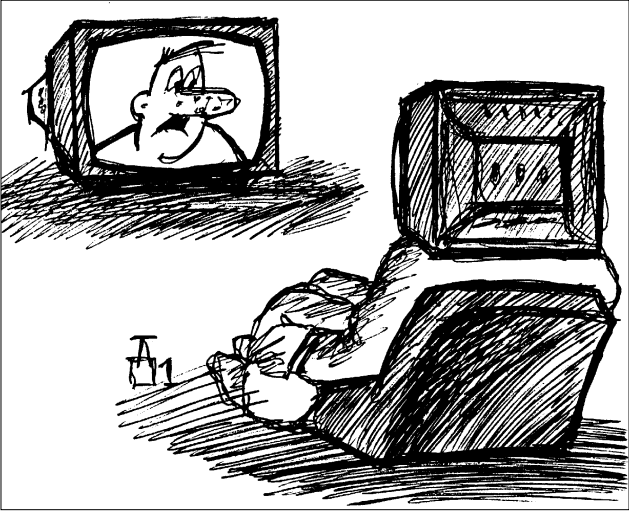
07.00 Факти.
07.05 Худ.телефільм «Кармелюк». 1 і 2 серії.
09.30 Мультфільми.
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.1 Худ. фільм «Незвичайні пригоди Карика і Валі». 1 серія.
11.05 Худ. фільм «Пригоди Алі-баби і сорока розбійників».
13.20 Худ. фільм «Шахрайство».
15.00 Мультфільми.
15.20 Худ. фільм «Амазонки з Беверлі-хіллз».
17.05 Серіал «Альф».
17.35 Худ. фільм «Не було б щастя».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.00 Худ. фільм «Повернення агента».
20.45 Факти. Інформаційна програма.
21.05 Погода.
21.10 Худ. фільм «Червоний скорпіон».
22.55 Факти. Підсумковий випуск.
23.10 Спорт.
23.25 Худ. фільм «Блиск».
01.05 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця.
07.15 BIZ-TV.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20 BIZ-TV.
08.50, 01.25 Астрологічний прогноз.
08.55, 10.00, 12.25, 14.40, 15.50, 17.20, 18.30 Телемагазин.
09.05 Серіал «Антонелла».
10.30 Футбол. Суперкубок Іспанії. «Реал» — «Сарагоса».
13.10 Худ. фільм «Шалена баба».
15.00 BIZ-TV.
16.00 Серіал «Манекенниці в раю».
17.00 BIZ-TV.
18.45 Серіал «Антонелла».
19.50 «Вікна». Новини.
20.25 Фільм із циклу «Україна-10». «Балтійська доля». 1 серія.
21.00 Худ. фільм «Нескінченне кохання».
23.05 Худ. фільм «Смертьєне благословіння».
00.55 BIZ-TV.

НОВИЙ КАНАЛ

06.30 Репортер.
06.35, 07.25, 07.35, 08.10, 08.35, 08.50, 09.05 Підйом.
07.00 Мультсеріал «Пуччині».
07.30 Репортер.
07.45 Телепузики.
08.30 Репортер.
08.40 Мультфільм «Ну, постривай!».
09.00 Київський репортер.
09.15 Серіал «Грозові камені-2».
09.45 Серіал «Воін у часі».
10.35 Тетянин полудень.
11.00 Худ.фільм «Жінки, яким пощастило». 2 серія.
12.25 Худ.фільм «Російський регітайм».
14.00 Репортер.

14.10 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
14.15 Худ.фільм «Щиро Ваш».
15.40 Мультсеріал «Мишеня Лалич».
16.05 Мультсеріал «Норман Нормал».
16.35 Серіал «Біле Ікло».
17.00 Серіал «Чарівник-2».
17.30 Худ.фільм «Чоловічі тривоги». 2 серія.
19.00 Репортер.
19.35 Серіал «Нова жертва».
20.20 Худ.фільм.
22.00 Репортер.
22.30 Телемист.
23.40 Худ.фільм «Приватні уроки».
01.05 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео.
01.35 Зона ночі.
03.20 Худ.фільм «Російський регітайм».
04.45 Худ.фільм «Чоловічі тривоги». 2 серія.
06.10 Худ.фільм «Богдан Хмельницький».

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Земля любові».
09.15 «Зимова вишня». 4 серія.
10.15 Людина і закон.
10.45 Смачні історії.
10.50 Бібліоманія.
11.00 Новини.
11.15 Добрий день.
11.55 Поклик джунглів.
12.20 «Про бідного гусара замовте слово». 2 серія.
14.00 Новини.
14.20 Мультсеріал «Всі пси потрапляють у рай».
14.40 «Єралаш».
15.00 Велике прання.
15.55 Серіал «Хазяїн Балантре».
17.00 Новини.
17.20 Самі з вусами.
17.50 Серіал «Земля любові».
18.55 «Зимова вишня». 5 серія.
20.00 Час.
20.40 Фільм «16-й відділ».
21.35 Незалежне розслідування. Пожежа на Останкінській вежі.
22.30 Новини.
22.55 «Тихий будинок». Програма С. Шолохова.
23.25 Реальна музика.
23.55 Фільм «Бий першим, Фреді!».

РТР

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
05.15 Серіал «Вірність кохання».
05.50, 06.50 Вісті — Москва.
06.15, 07.50 Сімейні новини.
06.25 Телепузики.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Мультсеріал «Пригоди під вербами».
07.45 Православний календар.
08.10 Два роялі.
09.00 Моя сім'я.
10.30 «Фитиль».
10.45 Серіал «Санта-Барбара».
11.30 Серіал «Селеста».
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Серіал «Шалені гроші».
14.25 Серіал «Дикий янгол».
16.30 Худ. фільм «Щит і меч». 4 серія.
18.00 Серіал «Амазонка».
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Худ.фільм «Його звали Ворон».
21.40 «Фитиль».
22.30 Вісті — Москва.
22.40 Худ.фільм «Заручниця».
00.25 Гаряча десятка.

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.25, 07.20 Кримінал.
05.30, 06.35, 07.25, 14.45 Про запас.
05.40, 06.45, 07.40 Карданний вал.
05.45 Мультфільм.
07.50 Серіал «Солдати удачі».
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
09.25 Серіал «Поворот ключа».
10.25 Квартирне питання.
11.25 Худ. фільм «Дванадцять стильців». Заключна серія.
13.30 Старий телевізор.
15.35 Кримінал.
15.50 Серіал «Її звали Нікіта».
16.55 Серіал «Мережива». Заключна серія.
18.35 Кримінал.
19.05 Худ. фільм «Найчарівніша і найпривабливіша».
21.50 Серіал «Поворот ключа».
23.00 Кримінал.
23.20 Серіал «Солдати удачі».

П'ЯТНИЦЯ, 24 серпня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

07.25 Анонс.
07.30 До 10-ї річниці Незалежності України. Фестиваль «Таланти твої, Україно». Концерт всіх учасників.
09.00 ВІЙСЬКОВИЙ І СПОРТИВНИЙ ПАРАДИ ТА ХУДОЖНЬО-СПОРТИВНЕ І ФОЛЬКЛОРНЕ СВЯТО НА ЧЕСТЬ 10-ї РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.
12.00 УТН. Ранок.
12.15 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
12.20 Моя Україна: 10 років Незалежності.
12.30 Олімпійська слава України.
13.30 Нащадкам на згадку. До 10-ї річниці Незалежності України.
13.35 10 років Незалежності. Відеофільм «Дитяча академія мистецтв».
13.50 «Зірки, на сцену!» у Болгарії. Частина 2.
14.25 Любіть Україну.
14.30 ІІІ Всесвітній форум українців. Післямова.
15.00 УТН. День.
15.30 Моя Україна: 10 років Незалежності.
16.00 Тарас Петриненко. Бути.
16.30 Не все так погано... Святкова зустріч мешканців с.Терпіння Запорізької області та с.Нетерпінці на Тернопільщині.
17.00 «Провесна Незалежності». Концертна програма.
17.25 «На ювілейних сходинах». Надвечір'я.
17.50 Нащадкам на згадку. До 10-ї річниці Незалежності України.
18.00 УТН. Вечір.
18.30 Моя Україна: 10 років Незалежності.
18.50 «Десять кроків до світла». Відеофільм «Переможенники».
19.20 Кращі українські фільми десятиліття. Худ. фільм «Сьомий маршрут».
20.35 Моя Україна: 10 років Незалежності.
21.00 УТН. Панорама.
22.35 «Молодь вільної країни». Молодіжно-спортивне свято. По закінченні — щоденник ХХІ Всесвітньої універсіади.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

10.40 Худ. фільм «Казки старого чарівника». 1 серія.
10.55 Мультфільм «Як козаки в футбол грали».
11.10 Худ.фільм «Шовечора об одинадцятій».
12.35 Мультифільм «Енеїда».
13.50 Шоу-програма «Дах приїхав». Частина 1.
14.35 Худ.фільм «Лев Гурич Синичкін».
15.55 «Кохай мене». Концерт С.Ротару.
17.45 Худ.фільм «Карусель».
19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційний канал «Подоробиці».
20.45 Інтерспорт.
20.55 Прогноз погоди.
21.00 10 років Незалежності. Святове шоу.
23.25 Нічний сеанс. Худ.фільм «Фучжоу».

ІСТУ

07.00 Факти.
07.05 Худ.телефільм «Кармелюк». 3 і 4 серії.
09.30 Мультфільми.
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.01 Худ. фільм «Незвичайні пригоди Карика і Валі». 2 серія.
11.05 Худ. фільм «Вбити Дракона».
13.05 Худ. фільм «Повернення агента».
14.40 Мультфільм «Книга джунглів».
15.30 Худ. фільм «Їхали в трамваї Ільф і Петров».
16.40 Серіал «Альф».
17.10 Худ. фільм «Шельменко-денщик».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.00 Худ. фільм «Маленький янгол».
20.45 Факти. Інформаційна програма.
21.05 Погода.
21.10 Худ. фільм «Острів МакКінсі».
22.40 Факти. Підсумковий випуск.
22.55 Спорт.
23.10 Худ. фільм «Дощка відьом».
00.40 Музика ночі.

СТБ

08.05 BIZ-TV.
08.55, 00.55 Астрологічний прогноз.
09.05 Серіал «Антонелла».
10.00 Худ. фільм «Загублений світ».
11.45 Худ. фільм «Повернення в загублений світ».
13.25 BIZ-TV.
15.05 Худ.фільм «Атентат. Осіннє убивство в Мюнхені».
17.00 Худ.фільм «Життя як цирк». 1, 2 серії.
19.15 Фільм із циклу «Україна-10». «Балтійська доля». 2 серія.
19.50 «Вікна». Новини.
20.40 Док.-публ. фільм «Пріоритети».
21.00 Худ. фільм «Регтайм».
23.55 BIZ-TV. Нічний каприз.

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Мультфільми.
09.30 Серіал «Слідопити».
10.00 Мультфільм «Вук».
11.10 Худ.фільм «Чарівна лампа Алладіна».
12.35 Худ.фільм «Зайчик».
14.05 Репортер.
14.15 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
14.20 Худ.фільм «Балада про доблесного лицаря Айвенго».
15.50 Мультсеріал «Мишеня Лалчи».
16.15 Мультфільм.
16.30 Мультсеріал «Норман Нормал».
17.00 Серіал «Біле Ікло».
17.25 Худ.фільм «У бій ідуть тільки «старики»».
19.00 Репортер.
19.35 Аншлаг! Аншлаг!
20.45 Худ.фільм «Кавказька полонянка».
22.20 Худ.фільм «Познайомтеся з Уоллі Спарксом».
00.10 Худ.фільм «Діти кукурудзи-4».
01.30 «Бівіс і Батхед».
02.00 Зона ночі.
03.20 Худ.фільм «Балада про доблесного лицаря Айвенго».
04.45 Худ.фільм «У бій ідуть тільки «старики»».
06.15 Худ.фільм «Познайомтеся з Уоллі Спарксом».

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Земля любові».
09.15 «Зимова вишня». 5 серія.
10.15 Самі з вусами.
10.45 Смачні історії.
10.50 Бібліоманія.
11.00 Новини.
11.15 Добрий день.
12.05 Програма 100%.
12.30 Фільм «Лев Гурич Синичкін».
14.00 Новини.
14.20 Фільм «Таємниця піратського скарбу».
15.55 Серіал «Хазяїн Балантре».
17.00 Новини.
17.20 Документальний детектив.
17.50 Серіал «Земля любові».
18.55 Поле чудес.
20.00 Час.
20.50 Фільм «Знову засідка!».
22.55 Новини.
23.10 Футбол. Суперкубок УЕФА. «Баварія» (Німеччина) — «Ліверпуль» (Англія).

РТР

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.
05.15 Серіал «Вірність коханню».

05.50, 06.50 Вісті — Москва.
06.15, 07.50 Сімейні новини.
06.25 Телепузики.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Тисяча й один день.
07.45 Православний календар.
08.10 Два роялі.
09.00 Моя сім'я.
10.30 «Фитиль».
10.45 Серіал «Санта-Барбара».
11.30 Серіал «Селеста».
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Худ.фільм «Смак хліба».
16.30 Худ. фільм «Пастка для самотнього чоловіка».
18.00 Серіал «Амазонка».
19.30 Вісті — Москва.
19.50 Худ. фільм «Опікун».
21.30 Худ.фільм «Поїзд до Брукліна».
23.30 Худ.фільм «Ковзання».

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.25, 07.20 Кримінал.
05.30, 06.35, 07.25, 14.45 Про запис.
05.40, 06.45, 07.40 Карданный вал.
05.45 Мультфільм.
07.50 Серіал «Солдати удачі».
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.
09.25 Серіал «Поворот ключа».
10.25 Подорожі натураліста.
11.30 Худ. фільм «Вільна від чоловіків».
13.30 Старий телевізор.
15.30 Вулиця Сезам.
15.55 Серіал «Її звали Нікіта».
16.55 Серіал «Люзія убивства».
18.35 Кримінал.
18.55 Худ. фільм «Поєдинок у Диггстауні».
21.50 «Жіночий погляд» О.Пушкіної.
22.30 Худ. фільм «Гріх. Історія пристрасті».

СУБОТА, 25 серпня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

07.30 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
08.50 Телемаркет.
08.55 Вас вітає гуморист Михайло Ріба.
09.00 В гостях у Дрьоми.
09.30 Зірки, на сцену!
10.00 Пригорща.
11.00 Відеофільм «Одеський край».
11.30 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
11.35 Мультфільм.
11.45 Дитяча лінія.
12.00 УТН. Ранок.
12.15 Обличчя свободи. Атена Пашко.
12.45 Любіть Україну.
12.50 Світло священних лампад. Новгород-Сіверський Спасо-Преображенський монастир.
13.20 Кордон.
13.45 Нащадкам на згадку. До 10-ї річниці Незалежності України.
14.00 Classic-прем'єр з Тетяною Міленіною.
14.30 Надвечір'я.
15.00 УТН. День.
15.20 Не все так погано...
16.05 Реліквії та храми України.
16.15 Польова пошта пам'яті.
16.45 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
16.50 «Десять кроків до світла». Відеофільм «Українські роси».
17.20 Любіть Україну.
17.30 Відеофільм «Козацький край».
18.00 УТН. Вечір.
18.15 Вікно в Америку.
18.45 Відеофільм «Аси неба».
19.15 Золота фортуна.
20.45 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.40 Світ спорту.
22.00 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
22.05 На XXI Всесвітній універсіаді.
22.35 Творчий вечір-бенефіс народної артистки України Євгенії Мірошніченко. Частина 1.
23.45 Любіть Україну.
23.50 Нічний канал ТРК «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телемаркет.
10.15 Хіт-новини.
10.40 Резонанс.
11.00 Модний час.
11.30 Чітко і ясно.
12.00 Надзвичайна ситуація.
12.30 Милосердя.
13.20 Спортарена.
14.00 Блок суспільного телебачення.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.
07.35 Серіал «Лессі».
08.00 Перший мільйон.
08.50 Рецепти веселих кухарів.
09.25 Повне мамаду.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
15.00 СВ-шоу.
15.20 Серіал «Менти».
16.15 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «За двома зайцями».
17.40 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Кілер».
19.30 ТСН.
20.00 КВН. Українська ліга.
21.45 Брати Клички. Найкращі бої.
22.45 Концерт з майдану Незалежності.
00.15 Парк автомобільного періоду.

00.45 Худ.фільм «Анничка».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КАРТРК

07.00 До 10-ї річниці Незалежності України. Док.фільм із циклу «Десять кроків до світла». «А жити треба...»
07.30 Галерея TV. В.Франчук.
07.50 Оплески, оплески. В.Степанова.
08.20 Ліки майбутнього.
08.30 Курорт у місті.
08.40 Торговий ряд.
08.45 Пані, панночка, панянка.
«ІНТЕР»
09.00 Інтеранонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Самі з вусами.
09.35 Доки всі вдома.
10.10 Бадьорого ранку!
10.45 Не час.
11.05 Смак.
11.25 Музичний кіоск О.Гончаренка.
11.50 Світ казок та пригод. «Казки старого чарівника». 2 серія.
13.05 Мультфільм «Як козаки куліш варили».
13.15 Життя тварин.
13.45 Вчасно.
14.00 Шоу-програма «Дах приїхав». Частина 2.
14.55 Елка і кореші.
15.05 КВН.
16.55 «З легким паром!». В гостях у М.Євдокимова.
17.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.
18.20 Худ. фільм «Комодо — острів жаків».
19.55 Суперлото.
20.00 Інформаційна програма «Подоробиці».
20.20 N-кілометр.
20.35 «Час».
20.50 Інтерспорт.
20.55 Прогноз погоди.
21.00 Містечко.
21.30 Серіал «Далекобієйники».
22.30 Худ. фільм «Заводій — король кегельбану».
00.30 Худ. фільм «Полювання на купідона».
02.05 Прогноз погоди.

ІСТУ

07.00 Факти.
07.05 Перехрестя.
07.35 Діалоги про рибуловлю.
08.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
08.05 Відбій.
08.20 Мультфільми.
08.45 Серіал «Молодість Геракла».
09.30 Хіт-парад «Російські гірки». Підсумки тижня.
10.00 Худ. фільм «До кінця часів».
11.30 Худ. фільм «Легенда про кохання».
13.45 Худ. фільм «Маленький янгол».
15.30 Мультфільми.
16.10 Серіал «Клеопатра 2525».
16.50 Серіал «Альф».
17.20 Худ. фільм «Джейн і загублене місто».
18.55 Худ. фільм «Кулак Дракона».
20.30 Худ. фільм «Фірма пригод».
22.30 Насправді.
22.50 «Кентавр». Тележурнал для чоловіків.
23.10 Худ. фільм «Стриптизерка».
00.30 Хіт-парад «Гаряча сімка».
Підсумки тижня.
01.00 Музика ночі.

СТБ

08.05, 10.40, 03.00 Астрологічний прогноз.
08.10 BIZ-TV.
10.10 Подарунки з Олімпу.
10.20 Вітер з півдня.
10.45, 12.25, 12.50, 14.35 Телемагазин.
11.00 Наук.-поп. серіал «Підводна одиссея Кусто».
11.55 М-стиль.
12.35 Лабораторія малого бізнесу.
13.00 BIZ-TV.
15.30 BIZ-TV. Кращі хіти XX сторіччя.
16.30 «Вікна». Спорт. Зворотній бік медалі.
17.00 Наук.- поп. серіал «На перехрестях планети Земля. Острів Маврикій».
18.00 Док. фільм «Еверест».
19.00 «Вікна». Новини.
19.30 Фільм із циклу «Україна-10». «Українці на Дунаї».
20.10 Худ. фільм «Чоловік собаки Баскервілів».
21.25 Худ. фільм «Гідросфера».
23.00 Міжнародний молодіжний фестиваль «Чайка», присвячений 10-й річниці Незалежності України.

НОВИЙ КАНАЛ

08.00 Новий елемент.
08.25 Мультфільми.
09.30 Серіал «Слідопити».
10.00 Серіал «Таємниця стародавнього склепу».
10.30 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
10.55 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
11.05 Худ.фільм «Гори, гори моя зоре».
12.40 Мультфільм «Пастка для кішок».
14.05 Мультфільми.
15.00 Репортер.
15.15 Худ.фільм «Зелений вогник».
16.30 Худ.фільм «Афоня».
18.05 Серіал «Горець».
19.00 Репортер.
19.30 Худ.фільм «Особливості національної рибуловлі».
21.20 Худ.фільм «Заміна».
23.05 «Плейбой» представляє. «Джентльменська угода».
00.40 Серіал «Едем».
01.05 Зона ночі.
02.50 Худ.фільм «Афоня».
04.15 Худ.фільм «Заміна».

06.05 Худ.фільм «Особливості національної рибуловлі».

ГРТ

06.00 Новини.
06.10 Серіал «Ніжна отрута».
07.10 Мультсеанс: «Мауглі: Останнє полювання Акелі».
07.30 Слово пастиря.
07.45 Поле чудес.
08.50 Бібліоманія.
09.00 Новини.
09.10 Смак.
09.30 Сміхопанорама.
10.05 У світі тварин.
10.45 Здоров'я.
11.25 Смачні історії.
11.35 «З легким паром!». В гостях у М.Євдокимова.
12.05 Фільм «Холодне літо п'ятдесят третього...».
14.00 Новини.
14.10 Серіал «Дівчини з характером».
15.05 Мультсеріал «Усе про Міккі Мауса».
15.35 Рядові бурштинових кар'єрів.
15.55 Футбол. Чемпіонат Росії. «Спартак» (Москва) — «Динамо» (Москва).
17.55 Фільм «Кишеня повна життя».
20.00 Час.
20.40 Фільм «Доктор Голлівуд».
22.35 Пісня року. Серпень.
00.10 Фільм «Керрі».

РТР

05.45 Діалоги про рибуловлю.
06.10 Серіал «Тарзан. Історія пригод».
07.00 Тато, мама, я — спортивна сім'я.
07.45 Телепузики.
08.10 Золотий ключ.
08.30 Мультфільм «Де ти, мій коно?».
08.40 Худ.фільм «Пригоди Травки».
09.50 Доброго ранку, країно!
10.40 Сто до одного.
11.20 Сам собі режисер.
12.00 Худ. фільм «Загублений світ. В'язень».
13.00, 19.00 Вісті.
13.20 Худ.фільм «Старша сестра».
15.00 Вечори в Політехнічному.
15.50 «І довше віку...». Док.-публіц. програма В.Молчанова.
16.30 Містечко.
17.00 Моя сім'я.
17.50 Аншлаг.
19.35 Худ. фільм «Агент у міні-спідниці».
21.00 Худ. фільм «Акули-2».
22.50 Худ.фільм «Шоу герлз».

НТБ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сьогодні.
07.20 Серіал «Нові пригоди Супермена»
08.20 Полундра.
09.15 Кримінал. Щиросерде зізнання.
09.45 Рослинне життя.
10.20 Квартирне питання.
11.25 Худ. фільм «Старший син». 1 і 2 серії.
14.15 «Кримінальна Росія». «Брати по крові». 2 серія.
15.30 Я та мій собака.
16.15 Один день.
16.55 Серіал «Люзія убивства».
18.40 Худ. фільм «Білі піски»
20.50 Худ. фільм «Тонка штучка».
22.40 Худ. фільм «Шерлі Валентайн».

НЕДІЛЯ, 26 серпня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

07.30 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
08.50 Телемаркет.
08.55 Укрспортлото.
09.00 Шоу самотніх холостяків.
09.30 Крок до зірок.
10.00 Наше військо.
10.30 Телефортуна.
11.05 Хто в домі хазяїн?
11.30 Медичний тижневик «36,6».
12.00 УТН. День.
12.15 Любіть Україну.
12.20 Сільський час.
13.15 «Саме той» про себе...
13.50 Нащадкам на згадку. До 10-ї річниці Незалежності України.
14.00 Мультфільм на замовлення.
15.00 УТН. День.
15.15 Любіть Україну.
15.25 Ми пам'ятаємо ваші імена...
15.50 «Молода Галичина». Всеукраїнський фестиваль сучасної пісні. Частина 2.
16.25 Відеофільм «Вокзал нового покоління».
16.50 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
17.00 Перехрестя.
17.30 Буги жінкою.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 7 днів. Світ.
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» (Київ) — ЦСКА.
20.50 Вечірня казка.
21.00 7 днів.
22.05 «Нащадкам на згадку». До 10-ї річниці Незалежності України.
22.10 На XXI Всесвітній універсіаді.
22.40 Світ спорту. Футбол. 8-й тур ХІ чемпіонату України у вищій лізі.
22.50 Творчий вечір-бенефіс народної артистки України Євгенії Мірошніченко. Частина 2.
23.50 Міжнародний напівмарафон «Кубок Незалежності».
00.45 Любіть Україну.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телемаркет.

10.20 Реальний сектор.
10.50 «Золота фортуна».
12.20 Хай щастить!
12.50 Нова колекція.
13.00 Відкриваємо Біблію.
13.30 До 10-ї річниці Незалежності України. Всеукраїнський фестиваль майстрів мистецтв та народної творчості «Таланти твої, Україно». Український спів у світі». Українська діаспора.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Брати Клички. Найкращі бої.
08.00 Комедійний квартет.
08.35 Біла ворона.
09.10 Лото-забава.
10.00-15.00 Програми УТ-2.
15.00 СВ-шоу.
15.40 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Золота міна».
18.00 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Остання справа Вареного».
19.30 ТСН-епіцентр.
20.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Патріот».
21.35 Серіал «Професіонали».
22.30 Таємні історії Д. Харитонова.
23.00 «Своє кіно» представляє. Худ. фільм «Вавилон ХХ».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КАРТРК

07.00 Золоте намисто Київщини.
07.30 На своїй землі.
08.00 Недільні зустрічі.
08.35 Торговий ряд.
08.40 Інтер'єр.

«ІНТЕР»

09.00 Інтеранонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Містечко.
09.35 Прокинься і співай!
10.25 Уїк-енд.
11.00 Караоке на майдані.
11.30 Смачно з Борисом Бурдою.
12.00 Мелорама.
12.30 Показуха.
13.00 Планета Здоров'я.
13.35 Пісня року. Серпень.
14.30 Худ. фільм «Кишеня повна життя».
16.10 Брейн-ринг.
17.00 Серіал «Далекобієйники».
17.55 Сміхопанорама.
18.25 Худ. фільм «Баламут».
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подоробиці тижня».
20.45 Прогноз погоди.
20.50 «Джентльмен-шоу». 10 років в ефірі.
21.25 Худ.фільм «Війна Роуз».
23.25 Худ. фільм «Керрі».
01.05 Прогноз погоди.

ІСТУ

07.05 Насправді.
07.35 Хіт-парад «Гаряча сімка». Підсумки тижня.
08.05 Відбій.
08.20 Мультфільми.
08.45 Серіал «Молодість Геракла».
09.30 М-файли.
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.
10.01 Худ. фільм «Ульзана».
11.30 Худ. фільм «Пан Володийовський».
14.00 Худ. фільм «Кулак Дракона».
15.35 Мультфільми.
16.05 Худ. фільм «Жозеф Бальзамо». 2 серія.
17.05 Серіал «Альф».
17.35 Худ. фільм «Викрадення «Савої»».
19.00 Свобода слова.
20.00 Футбол. Чемпіонат Іспанії. Центральний матч туру.
21.45 Худ. фільм «Операція заго-ну «Дельта»-3».
23.15 Серіал «Вигнанець».
00.00 М-Файли.
00.30 Хіт-парад «Російські гірки».
01.00 Музика ночі.

СТБ

08.05, 01.00 Астрологічний прогноз.
08.10 BIZ-TV.
09.55 Наук.-поп. серіал «На перехрестях планети Земля. Острів Маврикій».
10.55 Фільм із циклу «Україна-10». «Українці на Дунаї».
11.30 Імпреза.
12.00 Лабораторія малого бізнесу.
12.10 Ви практично здорові.
12.30, 14.00, 15.25 Телемагазин.
12.40 BIZ-TV.
14.50 Док. фільм «Енергозбереження. Крок до цивілізації».
15.05 Зелена зона.
15.35 Ні пуху ні пера.
16.00, 21.30 Італійський футбол.

Серія «А». Центральний матч туру.
17.55 Автостиль.
18.15 Худ. фільм «Нукі».
20.05 Худ. фільм «Вільна від чоловіків».
23.30 Худ. фільм «Джулія».

НОВИЙ КАНАЛ

07.45 Церква Хрестова.
08.00 Мультфільми.
09.30 Серіал «Слідопити».
10.00 Серіал «Таємниця стародавнього склепу».
10.30 «3х4». Найкумедніше домашнє відео.
11.05 Посміхніться. Вас знімають.
11.35 Світ індійського кіно.
14.25 Репортер.
14.40 Худ.фільм «Люди і манекени». 4 серія.
16.05 Худ.фільм «Розміняйте мільйон».
17.35 Худ.фільм «Самогонники».
18.05 Серіал «Горець».
19.00 Репортер.
19.30 Худ.фільм «Принцеса на бобах».
21.35 Худ.фільм «Сніданок чемпіонів».
23.20 Спецрепортер. «Ad Astro до зірок».
23.50 Худ.фільм «Вій».
01.05 Світ індійського кіно.
03.20 Худ.фільм «Розміняйте мільйон».
04.50 Худ.фільм «Сніданок чемпіонів».

ГРТ

06.00 Новини.
06.10 Серіал «Ніжна отрута».
07.10 Служу Росії!
07.40 Мультсеріал «Русалочка».
08.05 Смачні історії.
08.20 Серіал «Прискорена допомога».
08.50 Бібліоманія.
09.00 Новини.
09.10 Непунті нотатки.
09.30 Доки всі вдома.
10.05 Клуб мандрівників.
10.45 Ранкова пошта.
11.15 Самі з вусами.
11.45 Документальний детектив.
12.15 Фільм «Баламут».
14.00 Новини.
14.10 Серіал «Дівчини з характером».
15.05 Мультсеріал «Чорний плаш».
15.35 Розумниці і розумники.
16.00 Жива природа. Правда про вовків.
17.00 Новини.
17.20 Спецрепортаж.
17.35 Фільм «Хижак».
19.15 Фільм «Війна Троянд».
21.30 Часи.
22.50 Серіал «Тисячоріччя».
23.40 Фільм «Agirre, гнів божий».

РТР

05.35 Мелодрама «Переміни».
07.05 Тато, мама, я — спортивна сім'я.
07.50 Російське лото.
08.40 ТБ «Бінго-шоу».
09.20 Доб

Тінь «ГКЧП»

На початку нинішнього тижня комуністична газета «Советская Россия» опублікувала «Звернення до нації та Президента», підписане 42, безперечно, видатними патріотами країни. Список очолили Геннадій Зюганов, лауреат Нобелівської премії Жорес Алфьоров, співачка Людмила ЗИКИНА, письменник Валентин ПРОСКУРІН, редактор скандально відомої газети «Завтра» Олександр Проханов, генерал Валентин Варенников і тульський губернатор Василь Стародубцев.

Російські ліві вимагають від Володимира Путіна відправити у відставку уряд Михайла Касьянова, а ельцинське керівництво кремлівської адміністрації на чолі з Олександром Волошиним віддати під суд. Президент, на думку підписантів, має «скинути з себе страшний тягар ельцинізму», «вирвати штурвал держави із рук дилетантів», до яких персонально віднесено віцепрем'єра Олексія Кудріна, главу Мінекономрозвитку Германа Грефа і, ясна річ, прем'єра Касьянова. Вірні традиціям антисемітизму, комуністи згадали також головних ворогів російського народу — євреїв

Ірландська республіканська армія анулювала власну пропозицію про знищення арсеналів, які їй належать. У розповсюдженій у Белфасті заяві цей крок пояснюється тим, що найбільше угруповання ольстерських протестантів на чолі з колишнім першим міністром Північної Ірландії Девідом Трімблом відмовилося прийняти пропозицію ІРА про роззброєння.

Фото АП.

«фрідманів та абрамовичів». До них, на думку авторів звернення, треба вжити таких само крутих заходів, як до Гусинського та Березовського.

«Звернення 42-х» приурочено до 10-ї річниці «ГКЧП» і багато в чому повторює горезвісне «Слово до народу» 1991 року. Але нинішня акція комуністів, на думку провідних московських експертів, — це тривіальна боротьба за владу, бажання відправити уряд у відставку і прощтовхнути своїх у міністерські крісла.

У Москві припускають, що деякі тези комуністів було інспіровано безпосередньо владою, бо нерідко нападки на уряд ініціює оточення Володимира Путіна.

Відозва лівих має офіційну назву «Зупинити «реформи смерті» і напередодні осіннього наступу трудящих у боротьбі за свої права покликана відіграти велику роль у регіональних виборчих кампаніях.

Проте «Звернення 42-х» називають тут також спробою державного перевороту. Комуністи, мовляв, нелегітимними методами намагаються зруйнувати політичний режим Володимира Путіна, який підтримує більшість росіян. Кореспондентові «ГУ» стала відома історія, що її роз-

повів экс-спікер Верховної Ради Росії Руслан Хасбулатов у вузькому колі довірених журналістів. За його словами, Борис Єльцин, тоді ще — президент РРФСР, дізнавшись про «ГКЧП», запанікував так, що був готовий вирушити у пошуках притулку до посольства США в Москві. Його зупинив, звісно ж, Хасбулатов. За його словами, у ніч з 20-го на 21-е серпня до нього в кабінет прибігли Лужков і Попов із Мосради, які попередили про скору атаку з боку «гекачепістів». Уранці начальник охорони Єльцина з'явився до Хасбулатова, щоб повідомити: його хоче бачити президент. Розмова Єльцина і Хасбулатова відбулася в машині Бориса Миколайовича, який сказав, що є наказ про їхній арешт і треба себе рятувати. «Я домовився з американським посольством, і ми повинні туди піти», — пригадує Хасбулатов слова Єльцина. Проте сам голова Верховної Ради на це не погодився і заявив: «У мене 300 депутатів, я не можу залишити їх». Єльцин, як зазначив Хасбулатов, побачивши його реакцію, від плану втечі відмовився.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

«Варяг» обмінюють на туристів?

В епопеї проданого Україною китайським бізнесменам важкого авіанесучого крейсера «Варяг» окреслився новий поворот. Корабель, який так і не став флагманом Чорноморського флоту, 1998 року купила китайська фірма, що збиралася перетворити його на плаваюче казино. Майже рік тому «Варяг», котрий не мав ні рухових установок, ні керма, вирушив на буксирі до Китаю. Проте турецька влада відмовилася пропустити корабель через Босфор. Анкара заявляє, що некерований авіаносець завдовжки понад 300 метрів не пристосований для проходження через звивисту протоку зі сильними підводними течіями. У результаті корабель уже кілька місяців перебуває в Чорному морі. Кожен день утримання «Варяга» коштує його власникам

приблизно 8 тисяч доларів. Днями долю судна спробував вирішити китайський уряд, запропонувавши за дозвіл на проходження протоки внести Туреччину до списку країн, в яких дозволено бувати китайським туристам. У перспективі це може принести Туреччині дохід приблизно 2 мільярди доларів на рік.

За повідомленням «Німецької хвилі», в цій справі може бути й інше, крім економічного, підґрунття. Зокрема, висловлюється припущення, що насправді покупцем корабля є китайський уряд, який хоче використати авіаносець для потреб військово-морського флоту. Непряме підтвердження цього — особисте прохання міністра оборони КНР, щоб Туреччина пропустила корабель.

Олег ДЕНИСОВ.

Кандидатів четверо

У Білорусі відбулася процедура реєстрації кандидатів у президенти. Як і очікували, за президентський пост боротимуться четверо претендентів. Це — лідер ліберал-демократів Сергій Гайдукевич, экс-губернатор Гродненської області Семен Домаш, лідер Федерації профспілок Володимир Гончарик і діючий президент Олександр Лукашенко.

З 14 серпня розпочинається агітація за кандидатів. На передвиборну кампанію кожному з претендентів буде виділено з бюджету десь 14 тисяч доларів. Використовувати інші фінансові джерела на агітацію білоруським законодавством заборонено. На церемонії вручення кандидатських посвідчень кожен із претендентів виголосив коротку промову. Найдовше виступав Лукашенко, і Сергій Гайдукевич навіть почав демонстративно нудьгувати. Єдиного кандидата від демократичних сил Володимира Гончарика його прихильники зустріли з плакатами.

Напередодні представники опозиції підписали угоду, в якій,

зокрема, сказано, що у разі своєї перемоги на виборах Гончарик призначить прем'єром ще одного кандидата від опозиції, Семена Домаша. Річ у тім, що після обрання Гончарика єдиним кандидатом багато хто із представників опозиції, котрі раніше підтримували Домаша, були незадоволені цим рішенням. Водночас опозиціонери чудово розуміли, що в разі участі у виборах двох демократичних кандидатів перемогти їм не вдасться, бо вони просто розіб'ють голоси противників Лукашенка. Тому було вироблено компромісний варіант, згідно з яким у разі перемоги Гончарика прем'єром буде призначено Семена Домаша. Текст угоди опозиціонери узгоджували до останньої миті, через суперечки було на кілька годин відкладено церемонію підписання. Причому остаточні переговори велися за зачиненими дверима. У результаті угоду все-таки підписали. Незалежні спостерігачі припускали, що Семен Домаш відмовиться від боротьби за президентське крісло вже під час церемонії реєстрації. Проте цього не сталося.

Мінськ.

Ганна ПЕТРОВСЬКА.

Забіба і...
Саддам?

У Національному театрі Іраку розпочато роботу над постановкою музичного спектаклю, написаного на основі любовно-патріотичного роману «Забіба і король», авторство якого вперто приписують іракському лідерові Саддаму Хусейну. Як повідомляє тижневик «Аль-Мауд», для спектаклю вже дібрано виконавців і розпочалися репетиції. Цей твір, за словами видання, показує, як треба любити батьківщину всупереч усім перешкодам. У романі розповідається про короля, який закохався в жінку, нещасливу в шлюбі. Забібу згвалтували 17 січня — саме того дня США та їхні союзники почали бойові дії проти Іраку. Королю вдається помститися кривдникам своєї коханої, після чого він помирає.

Дивацтва мобільного зв'язку

Британець Даррен Алкока, який заблудився в австралійських хащах, з проханням викликати рятувальників звернувся до свого батька, котрий перебував в... Англії. Як з'ясувалося згодом, забираючися на вершину гори в національному парку Стирлінг-Рендж, британський турист заблукав у чагарниках. На щастя, в нього з собою був стільниковий телефон. Проте додзвонитися до Австралійської служби порятунку Даррену не вдалося. Тому йому спала на думку ідея зв'язатися з батьком, який живе у Норфолку. Останній зміг додзвонитися до рятувальників. Для пошуків британця в тумані рятувальникам також довелося використовувати стільниковий зв'язок. Пригода благополучно завершилася: турист залишився цілим і неушкодженим.

Кошеня-амфібія

Тримісячне кошеня стрибнуло в пральну машину і «пралося» в гарячій воді 20 хвилин. Найдивовижніше, що малюк залишився живий після цієї кошмарної пригоди. «Він кричав, але я не могла відкрити машину», — розповідає хазяйка кошеняти Б'янка Мартен. Сильвестрові, а саме так звати акванавта, надали термінову допомогу у ветеринарній клініці. Тепер він уже одужав, але, мабуть, нічого не навчився і продовжує стрибати в машину. Отож Б'янка перед тим, як увімкнути агрегат, змушена перевіряти, чи немає всередині кошеняти.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ

Хроніка. Факти. Події

■ **Київ**

Вітання з ювілеєм

Європа без України є незавершеною, вважає федеральний міністр закордонних справ Австрії Беніта Ферреро-Вальднер, яка напередодні 10-ї річниці незалежності України надіслала листа українському міністрові закордонних справ Анатолію Зленку. Привітавши український народ зі святом, вона підтвердила готовність і в подальшому сприяти активному залученню нашої країни до процесів європейської інтеграції.

■ **Брюссель**

НАТО готується до місії

У Брюсселі керівництво НАТО обговорює питання про відправлення до Македонії миротворчого контингенту в складі трьох з половиною тисяч військовиків для контролю над процесом роззброєння албанських бойовиків. Очікується, що рішення буде прийнято до кінця тижня.

■ **Скоп'є**

Урегулювання під загрозою

Командування Албанської Національної Армії у зверненні до ЗМІ заявило, що не визнає мирного договору, підписаного в Охриді албанськими та македонськими представниками. Ця заява може зірвати мирний процес, що розпочався, і зупинити роззброєння албанських формувань.

■ **Тель-Авів**

Танки залишають позиції

Ізраїльські танки залишили позиції біля палестинських поселень на Західному березі. За деякими відомостями, ізраїльтяни відвели їх під натиском американців, щоб полегшити досягнення домовленості про припинення вогню. Напередодні палестинські снайпери відкрили вогонь з міста Бейт-Джалла по єврейському передмістю Єрусалима Гіло, викликавши у відповідь вогонь ізраїльської армії. Уряд Ізраїлю повідомив про намір направити ізраїльські війська у Бейт-Джалла в тому разі, якщо обстріл триватиме.

■ **Нью-Йорк**

Про допомогу просять ООН

Представники Палестинської автономії в ООН звернулися із закликом до РБ ООН розпочати обговорення ескалації близькосхідного конфлікту. Представник Палестини Насер аль-Кідва закликав Раду Безпеки засудити захоплення ізраїльтянами будинків у східних районах Єрусалима та військове вторгнення на палестинську територію. Він також просив знову розглянути питання про відправлення міжнародних спостерігачів у сектор Газа і на Західний берег.

■ **Токіо**

Прем'єр глибоко жалкує

Японський прем'єр-міністр Дзюн'ітіро Коїдзумі висловив глибокий жаль з приводу жертв, спричинених діями Японії під час другої світової війни. Виступаючи на церемонії з нагоди 56-ї річниці закінчення війни та капітуляції Японії, Коїдзумі сказав, що його країна заподіяла шкоду і завдала глибоких страждань людям.

■ **Фотофакт**

Надзвичайний і Повноважний Посол Індії в Україні Бушан Соні представляє вуб-сайт індійського посольства під час відкриття фотовиставки «Індія — країна мудрості і надії», присвяченої 54-й річниці незалежності Індії.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Відкритий лист Президенту України акціонерів та працівників Відкритого акціонерного товариства «Канді»

Шановний Леоніде Даниловичу!

Звернутись до Вас як до гаранта Конституції нас змусили обставини, за яких може бути знищене стабільно працююче підприємство ВАТ «Канді». За позовом Броварського міжрайонного прокурора в інтересах держави в особі виконавчого комітету Броварської міської ради арбітражний суд Київської області 10 січня цього року прийняв рішення про визнання установчих документів такими, що не відповідають чинному законодавству, скасування державної реєстрації та ліквідацію підприємства. Це рішення містить у собі цілу низку помилок, які не відповідають фактичним обставинам справи та чинному законодавству України. Постанова суду від 12 червня 2001 року за підписом першого заступника голови суду Г. Кравчука порушує права реклами

ка, яка залишає рішення суду від 10 січня без змін, взагалі містить посилання на законодавчий акт, прийнятий після державної реєстрації товариства. З незрозумілих причин суд не прийняв до уваги очевидні факти, які свідчать про те, що установчі документи товариства та його державна реєстрація у 1997 році повністю відповідають законодавству України, чинному на момент створення товариства. Ми згодні з тим, що за цей час законодавство України зазнало кардинальних змін, і 20 лютого цього року на загальних зборах акціонерів товариства прийняли рішення про внесення змін до установчих документів товариства з метою приведення їх у відповідність до чинного законодавства, але виконавчий комітет Броварської міської ради безпідставно відмовив нам у реєстрації цих змін, незважаючи на те, що прийняття рішення та подання повного пакета документів до виконкому були здійснені у суворій відповідності до законодавчих та нормативних актів. Той же виконком створює ліквідаційну комісію та призначає її головою особу, яка є керівником підприємства — головного боржника нашого товариства та мета якої придбання за безцінь основних фондів товариства.

Невже державна політика захисту вітчизняного виробника полягає в знищенні стабільно працюючого підприємства—виробника столових виробів, яке не порушує законодавства, створює робочі місця, своєчасно сплачує заробітну платню та податки? Дії Броварського міжрайонного прокурора та рішення Арбітражного суду Київської області переслідують саме цю мету, у випадку реалізації якої зменшиться кількість вітчизняних підприємств-виробників та збільшає армія безробітних.

За захистом наших законних прав ми зверталися до Державного комітету з питань підприємництва та регуляторної політики, але відчутної підтримки не отримали. Генеральна прокуратура України усунулася від оцінки дій Броварського міжрайонного прокурора та рішення Арбітражного суду Київської області. За таких обставин нам нічого більше не залишається, як звернутися безпосередньо до Президента за захистом наших конституційних прав та оцінкою дій державних установ.

З повагою та сподіванням на справедливе розв'язання нашого питання від імені акціонерів та працівників ВАТ «Канді»

М. ТОБІЛКО,
голова правління ВАТ «Канді».

Оголошення

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ		
УБМС «Інвест-Кривбас Банк», м.Кривий Ріг на 01.07.2001р.		
Рядок	Найменування статті	01.07.2001р. тис.грн.
1.1.	Процентний дохід	1733
1.2.	Процентні витрати	(586)
1.	Чистий процентний дохід	1147
2.1.	Комісійний дохід	33
2.2.	Комісійні витрати	-
2.	Чистий комісійний дохід	33
3.	Дивідендний дохід	-
4.	Чистий торговельний дохід	-
5.	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-
6.	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій	-
7.	Інший операційний дохід	16
8.	Операційний дохід	1196
9.	Загально адміністративні витрати	(495)
10.	Витрати на персонал	(226)
11.	Прибуток від операцій	475
12.	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(122)
13.	Прибуток до оподаткування	353
14.	Прибуток на прибуток	(30)
15.	Прибуток після оподаткування	323
16.	Непередбачені доходи/витрати	-
17.	Чистий прибуток/збиток банку	-
БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ		
УБМС "Інвест-Кривбас Банк", м.Кривий Ріг на 01.07.2001р.		
Рядок	Найменування статті	Сума тис.грн.
	АКТИВИ	
1.	Кошти та залишки в НБУ	1716
2.	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0
3.	Кошти в інших банках	9430
4.	Цінні папери на продаж	-
5.	Кредити та заборгованість клієнтів	8328
6.	Інвестиційні цінні папери	830
7.	Довгострокові вкладення до асоційованих та дочірніх компаній	0
8.	Основні засоби та нематеріальні активи	487
9.	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів	0
10.	Нараховані доходи до отримання	1177
11.	Інші активи	1256
12.	УСЬОГО АКТИВІВ	23224
13.	Кошти банків	9400
14.	Кошти клієнтів	464
15.	Інші депозити	-
16.	Боргові цінні папери емітовані банком	0
17.	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	0
18.	Нараховані витрати до сплати	87
19.	Інші зобов'язання	5630
20.	УСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	15581
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
21.	Статутний фонд	6671
22.	Капіталізовані дивіденди	346
23.	Акції, викуплені в акціонерів	0
24.	Емісійні різниці	0
25.	Резерви	73
26.	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів	173
27.	Нерозподілений прибуток	380
28.	Усього власного капіталу	7643
29.	УСЬОГО ПАСИВІВ	23224
	Активи-пасиви (повинна рівнятися 0)	0

Закрытое акционерное общество «ФАВОРИТ» меняет форму собственности на Общество с Ограниченной Ответственностью «ФАВОРИТ». ООО «ФАВОРИТ» является правопреемником всех прав и обязанностей ЗАО «ФАВОРИТ».

К сведению акционеров ОАО «Лисичанскнефтеоргсинтез» (ОАО «ЛИНОС»)

На основании статьи 45 Закона Украины «О хозяйственных обществах» и во исполнение решения о проведении очередного общего собрания акционеров, Правление ОАО «ЛИНОС» сообщает о созыве 01 октября 2001 года очередного общего собрания акционеров ОАО «ЛИНОС».

Повестка дня:
1. Утверждение результатов деятельности и баланса открытого акционерного общества «Лисичанскнефтеоргсинтез» за 2000 год.
2. Утверждение заключения (Акта) Ревизионной комиссии о результатах проверки деятельности ОАО «ЛИНОС» за 2000 год.
3. Избрание членов Наблюдательного Совета и Ревизионной комиссии ОАО «ЛИНОС».
4. Утверждение новой редакции Устава ОАО «ЛИНОС».
5. Утверждение новых редакций «Положения об общем собрании акционеров ОАО «ЛИНОС», «Положения о Наблюдательном совете ОАО «ЛИНОС», «Положения о Правлении ОАО «ЛИНОС», «Положения о Ревизионной комиссии ОАО «ЛИНОС».

6. О передаче ведения реестра акци-

онеров ОАО «ЛИНОС» независимому регистратору ООО «Депо-сервис» (г. Киев).

Очередное общее собрание акционеров состоится 01 октября 2001 года в 10 часов 00 минут по адресу: 93117, Луганская область, город Лисичанск, конференц-зал ОАО «ЛИНОС».

Регистрация акционеров, а также их представителей состоится с 8.00 до 10.00 по месту проведения общего собрания.

При себе необходимо иметь следующие документы:
— документ, который удостоверяет личность;
— доверенность на право участия в собрании (для представителей акционеров);
— выписку из реестра или сертификат.

Предложения относительно повестки дня очередного общего собрания акционеров принимаются организационным комитетом по адресу: 93117, Луганская область, город Лисичанск-17, ОАО «ЛИНОС» до 1 сентября 2001 года.

Справки по телефону: (8-06451) 2-33-35.

Правление ОАО «ЛИНОС».

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жиланська, буд. 586) 27.07.2001 р. порушив справу № 182/126-01 про банкрутство ВТП «Агросервіс» (Київська область, м. Васильків, вул. Комінтерну, буд. 74-а, ЗКПО 24222159, п/р № 26006301250928 в Київському Центральному відділенні Промінвестбанку, м. Київ, 01034, вул. Ярославів Вал, 7 МФО 321206).

Розпорядник майна Білодід Галина Миколаївна ліцензія № 000307, адреса: м. Київ, вул. Метрологічна буд.14/3 кв. 493 тел.266-78-39 зії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Сумської області (40000, м. Суми, вул. Рибалко,2) постановою № 645-7/19 від 02.08.2001 р. визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру ВКП ТОВ «Будсервіс» (41300, м. Кролевець, Сумської області, вул. Франко,25, код — 23299734; р/р — 26009301710756; МФО 337397; від ПІБ, м. Шостка).

Ліквідатором призначено Рибалченко Миколу Олександровича (ліцензія № 000134 від 19.01.2000 р.).

Місцезнаходження: 40030, м. Суми, вул. Фрунзе, 8-Б/18, тел.21-08-21, факс 22-24-89.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева,1-а) за заявою Української державної інноваційної компанії в особі Дніпропетровського регіонального відділення порушив справу № Б15/149/01 від 31.05.2001 р. про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Аква-Капітал». Код ОКПО 23369920. Адреса 322115, Дніпропетровська область, Дніпропетровський район, п. м. т. Юбілейний, вул. Теплична,15, п/р 26002118367001, в КБ Приватбанк Правобережному відділенні м. Дніпропетровська, МФО 305299. Розпорядником майна, згідно ухвали Б15/149/01 від 17.07.2001 р. призначено Потапова О. О., ліцензія № 047564. Претензії кредиторів приймаються в місячний термін з дня оголошення об'яви. Вважати об'яву в газеті «Голос України» від 02.08.20001 р. № 136 недійсною.

Постановою арбітражного суду Харківської обл. від 31.07.2001 р. по справі № 9103/2-30 приватне підприємство «Рута-10» (юр. адреса: м. Харків, просп. Косіора,180-а, ЄДРПОУ 21171585) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Печатки та штампи не дійсні.

Ліквідатором призначено Бабась Ганну Іванівну (ліц. № 047621 від 12.07.01 р.), для кореспонденції: Харків-157, а/с 8524.

Зміни до порядку денного загальних зборів акціонерів **ВАТ «Концерн Стирол»**

п.4 Порядку денного загальних зборів акціонерів ВАТ «Концерн Стирол» викласти в наступній редакції:

— Затвердження річних результатів діяльності акціонерного товариства, включаючи його дочірні підприємства, звіта та висновків ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку, строків та порядку виплати дивідендів.

До уваги акціонерів АБ «Енергобанк»

Повідомляємо, що Загальні збори акціонерів АБ «Енергобанк» відбудуться 03 жовтня 2001 року за адресою: м. Київ, пл. І. Франка, 5, актовий зал АК «Київенерго».

Початок зборів об 11:00, реєстрація учасників зборів з 9:30 до 10:30.

Порядок денний:
1. Затвердження регламенту Загальних зборів акціонерів.
2. 3. Звіт Правління АБ «Енергобанк» про підсумки роботи банку за 2000 рік та перспективи розвитку на 2001 рік.
4. 5. Звіт Ревізійної комісії про результати перевірок фінансово-господарської діяльності банку та затвердження фінансової звітності за 2000 рік.
6. 7. Про розподіл прибутку за 2000 рік.
8. 9. Про зміни в складі Спостережної ради.
10. 11. Про зміни в складі Ревізійної комісії.
12. 13. Затвердження нової редакції Статуту банку.
14. 15. Затвердження нової редакції положень, що регламентують діяльність банку:
16. — Положення про Спостережну раду;
— Положення про Ревізійну комісію;
— Положення про акції АБ «Енергобанк».

9. Про збільшення статутного капіталу АБ «Енергобанк».

Додаткова інформація з питання 9 відповідно із ст. 40 Закону України «Про господарські товариства».

Статутний капітал заплановано збільшити за рахунок додаткового випуску 12 000 000 простих іменних акцій банку, загальною номінальною вартістю 12 000 000 грн.

Мотиви збільшення статутного капіталу — розширення спектру банківських послуг та залучення додаткових фінансових ресурсів.

Проект змін до статуту, пов'язаних із збільшенням статутного капіталу (абзац перший п.5.4. діючої редакції Статуту): «Розмір Статутного фонду Банку становить 26 450 840 (двадцять шість мільйонів чотириста п'ятдесят тисяч вісімсот сорок) гривень. Він сформований шляхом випуску 26 450 840 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня кожна.»

Акціонери АБ «Енергобанк» мають пріоритетне право на придбання акцій додаткового випуску.

Запланована дата початку підписки на акції — 1 грудня 2001 року, закінчення підписки — 1 червня 2002 року.

Збитків акціонерів, пов'язаних із збільшенням статутного фонду, не передбачається.

Для участі в зборах акціонерів учасникам необхідно мати:
- паспорт (документ, який посвідчує особу);
- - довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством (для представників акціонерів).
-
Ознайомитися з документами, пов'язаними з порядком денним загальних зборів, можна в приміщенні банку за адресою: м. Київ, вул. Лютеранська, 9/9, тел. 221-4170.

Правління АБ «Енергобанк».

До уваги акціонерів ВАТ «Ковельнафтопродукт»!

Повідомляємо, що в зв'язку з тим, що збори акціонерів від 5 червня 2001 року не відбулися (незабезпечення кворуму), чергові збори акціонерів ВАТ «Ковельнафтопродукт» відбудуться 5 жовтня 2001 року об 11-й годині за адресою: м. Ковель, вул. Луцька, 21 (головний офіс).

Порядок денний:
1. Затвердження рішень та звіту Спостережної Ради Товариства.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт правління про господарську діяльність за 2000 рік.
4. Затвердження річного звіту та балансу за 2000 рік.
5. Вибори членів Ради Товариства (Спостережної Ради) та голови Ради. Прийняття рішення по делегуванню Раді Товариства (Спостережній Раді) функцій, що належать до компетенції Загальних зборів акціонерів.
6. Вибори ревізійної комісії.
7. Аналіз та затвердження договору купівлі-продажу майнового комплексу станції технічного обслуговування автомобілів від 13.12.1997 року.

Реєстрація учасників зборів з 9.30 до 10.45 у день скликання зборів за місцем їх проведення.

Для реєстрації учасниками зборів необхідно мати при собі паспорт або документ, що посвідчує особу; сертифікат акцій; представникам акціонерів та юридичним особам — довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Довідки за телефонами: (8-03352) 2-51-78; 2-40-10.

З повагою, правління ВАТ «Ковельнафтопродукт».

Постановою арбітражного суду Харківської обл. від 31.07.2001 р. по справі № 9102/2-30 приватне підприємство «Альянс» (юр. адреса: м. Харків, вул. Клочківська, 193-а, ЄДРПОУ 25184248) визнана банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Печатки та штампи не дійсні.

Ліквідатором призначено Бабась Ганну Іванівну (ліц. № 047621 від 12.07.01 р.), для кореспонденції: м. Харків-157, а/с 8524.

Інколи краще помовчати...

Аномалії

Сергія Цигипу в Новій Каховці знають усі. Депутат міськради, свого часу стояв біля витоків фестивалю «Таверійські ігри». Це він торік оскаржував рішення Новокаховської міськради не проводити позачергові вибори голови замість трагічно загиблого. Цигипа виграв справу, і новокаховці, хоч як того не хотіла більшість депутатів, обрали міського голову. До Сергія з різними бідами йдуть старий і молодий. По можливості він усім допомагає.

А нещодавно вирішив обстати й за себе. За власну честь, гідність і ділову репутацію. І не на вулиці, а в суді. Відповідач бо не якийсь там хуліган, а глава обласної держадміністрації Олександр Вербицький.

Касетний скандал обласного масштабу

Херсон облетіла сенсация: двоє екс-офіцерів СБУ звинуватили главу ОДА в поширенні інформації, що не відповідає дійсності і підриває авторитет служби безпеки. То що сталося 31 січня? Розповідає Сергій Цигипа:

— Під час прес-конференції для обласних ЗМІ Вербицький зробив дослівно таку заяву: «...Ну, розумієте, я не хотів би ображати, та це просто нерозумно: «Візит губернатора нагадував партизанський рейд по тилах...», — це написав Цигипа. Цигипа має посвідчення мого радника. Та я, на жаль, назвав на колегії, що в нас є група людей, звільнених із Служби Безпеки України за компрометуючі дії! Цигипа до них належить, Черних до них належить, Калякін до них належить з Торгово-промислової палати. То що це — бунт колишніх?!

Ми, «колишні», сподівалися, що обласне управління СБУ належним чином зреагує на цей висступ. Та воно обрало позицію страуса.

Від редакції

У вчорашньому номері в матеріалі «Діагноз: набута короткозорість» ми опублікували запитання до Олександра Вербицького і його відповіді щодо проблем медицини. У нашому запиті до голови облдержадміністрації були і наступні запитання:

— Просимо підтвердити або спростувати дані про те, що ви подавали позовну заяву до суду на газети, а також про те, що на вас подавалися позовні заяви. У чому суть спорів, якщо вони виникали у вас з кимось?

На момент цієї публікації «Голос України» не отримав відповіді.

Це журналістське розслідування певною мірою розкриває суть конфліктів, пов'язаних з іменем глави Херсонської облдержадміністрації.

Микола Черних донедавна працював начальником управління зовнішньоекономічних зв'язків ОДА, а Анатолій Калякін на той момент обіймав посаду президента Херсонської торгово-промислової палати (ХТПП). А тут раптом така заява.

Я напросився на прийом до начальника обласного управління СБУ Олексія Обалю.

— Про відповідальність може говорити тільки прокурор — в його компетенції притягати чи не притягати службову особу за такої ситуації, — зазначив Олексій Михайлович.

— А ми зі свого боку здійснили певні оперативні кроки, повідомили до Києва, збираємося прес-конференцію організувати.

Сергій Цигипа випередив Обалю по всіх статтях:

і Київ інформував, і з журналістами спілкувався, і до суду з позовом звернувся.

У Новій Каховці й до сьогодні запитують Сергія: за віщо ти, радник глави, який активно сприяв його перемозі на виборах до облради, зазнав такої немилості? Цигипа знає причину, але не розводиться про неї. «Інколи краще жувати, аніж говорити», — жартує депутат.

Батогом обуха не переб'єш

У передвиборній боротьбі за крісло в облраді від Нижньосірогозького округу поряд з іншими рік тому брав участь і редактор «Наддніпрянської правди» Ігор Рева. Газета, слід зазначити, не заглядала в рота жодному «губернаторові», а вже Вербицьким «опікувалася» особливо. У квітні 2000-го Олександр Євгенович подав на редакцію позовну заяву до суду. Щоправда, за кілька місяців після того, як Рева надіслав туди зустрічний позов, Вербицький відкликав свій. Розійшлися, як то кажуть, з миром. А в проміжку між цими двома подіями райсуд розглянув заяву

самими виборами «безпосередньо сприяв», як, захищаючись, писала місцева «районка», ремонту доріг... виплаті пенсій... роздаванню гуманітарної допомоги... («Наддніпрянська правда», 14 липня 2000 року.)

Територіальна виборча комісія на чолі з Валентином Патлатим навіть після потужного тиску на її членів певний час не видавала мандат депутата, визнавши результати виборів у Сірокозах нечинними. Однак суд був іншої думки. В результаті Олександр Євгенович усе-таки зайняв місце у сесійній залі облради.

«Нас не влаштовує...»

Приблизно в цей само період загальні збори дійсних членів торгово-промислової палати (ТПП) обирають своїм президентом Анатолій Калякіна, який перед тим обіймав посаду віце-президента. А незмінному від дня заснування ТПП керівникові Наталії Мошевич вони вивислили недовіру. Калякіну дісталися найкращі епітети: високоосвічений, випускник Плеванського (Москва) інституту, знає кілька мов, активний, знаходить контакт з іноземними бізнесменами. Стриманіше, але в такому самому дусі висловлювався про «колишнього» і тодішній директор заводу скловопиробів Василь Котенков. «Я проголосую за Калякіна — з ним можна працювати, розв'язувати питання», — сказав виробничник. А через якийсь час він обійняв посаду заступника глави ОДА.

Молодий президент ТПП енергійно взявся за справу: кількість дійсних членів зросла з 70 до 100, було налагоджено контакти з регіонами, у Новій Каховці планувалось відкрити представництво. Як твердив Калякін, тоді його у всьому підтримував глава адміністрації.

А тим часом скинута з «престолу» Мошевич керувала й далі.

Протистояння двох господарів загострилося в січні ц. р., коли до приміщення ТПП увірвалася найнята екс-президентом охорона і перебила працівникам шлях до робочих місць. Міліція зайняла нейтральну позицію, а Василь Котенков, що три години по тому прибув з ОДА, оприлюднив думку адміністрації: нехай працюють і команда Калякі-

Що більша влада, то небезпечніші зловживання.
Е. БЕРК.

на, і команда Мошевич. До загальних зборів.

Отак і співіснували законно обраний Калякін і через суд поновлена Мошевич: кожний з власною печаткою, охороною.

Втім, це були лише квіточки. З ініціативи Котенкова на раді ТПП Калякіна було зміщено з посади президента й переведено в заступники. В. о. призначили Тимофєєва.

Далі — гірше. Чиновник ОДА написав сім(!) листів і надіслав їх за одним номером до УВС (з проханням вилучити в Калякіна печатку), до банку (припинити видавання коштів), податківцям (перевірити ТПП), ціновикам (перевірити!). А Тимофєєва попросив поновити на посаді одного з колишніх віце-президентів. Підпис під листами на бланку ОДА був той самий: заступник глави облдержадміністрації, член ради ТПП В. Котенков.

П.2 ст.4 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні»:

Втручання державних органів та їх посадових осіб у діяльність торгово-промислових палат, так само як і втручання торгово-промислових палат у діяльність державних органів та їх посадових осіб, не допускається.

Калякін, звичайно, оскаржив неправомірні дії Котенкова до суду, відніс туди й позовну заяву щодо поновлення на посаді.

Загалом, фінал «батьківської» уваги до торгово-промислової палати, що несе золоті яйця, ви, читачу, не вгадаєте. А він ось який: Калякіна поновили на посаді, він призначив розширене засідання ради, яке пройшло у стінах... облдержадміністрації... На ньому президентом ТПП втомлені чварами члени палати обрали київського адвоката, котра лише напередодні сплатила внесок і стала дійсним членом Херсонської ТПП.

...Олександр Вербицький так прокоментував ситуацію в палаті: «Це внутрішній конфлікт людей, які боролися за керівництво. Нас не влаштовує підхід колишнього керівництва...»

Відвертіше не скажеш. Ох уже ця щирість...

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: Сергій Цигипа ще в команді Олександра Вербицького.

Фото
Сергія СУХОПАРОВА.

СУСПІЛЬСТВО

Видатні українці

Григор Орлик — генерал Франції

Є під Парижем відомий аеропорт Орлі. Росіяни вважають, що ця назва — від графа Орлова. Насправді ж — від зовсім іншого графа!

...Орлики — сподвижники гетьмана Івана Мазепи. Вони започаткували першу нашу політичну еміграцію після повстання 1708-09 років. Гетьман у вигнанні Пилип Орлик і його син Григор, можливо, у першій половині XVIII сторіччя були найяскравішими особистостями, які очолювали справу визволення з московського ярма. Документи того часу свідчать: після Полтавської битви і з'яви нашої еміграції почалася дипломатична боротьба за українську свободу і державність.

А Орлики мали добрі стосунки з політиками й ученими Франції. Зокрема, їхніми паперами скористався Вольтер, коли працював над «Історією Карла XII». Франція підтримувала український опір (звісно, таємно від Москви), сприяла, щоб турки не видали гетьмана Івана Мазепу Москві. Планувалося, мирний договір з Петром Туреччина підпише з умови виведення російських військ з України (1711—1714).

Та це ми забігли трохи наперед. Історія Орликів повна неймовірних пригод, утєч, маскування. За ними ганялися московські шпики, які тоді наводнили Європу. Григор, як і батько його, мусили діяти інкогніто, під прибраними іменами. Григор — підпільник із семи років: то він перський купець, то слуга, називався то Бартель, то ля Мот, то лікар Франк...

Він вчився у Швеції, служив офіцером у шведській і саксонській гвардіях, далі в Польщі, нарешті — у французькій армії.

1730 року (потім у 1732-34 роках) він побував у Стамбулі зі спеціалією від французького уряду, щоб «розкрити» війну проти Москви. Інтрига українських дипломатів (при підтримці французьких політиків, перш за все Людовіка XIV, графа Вільнева) — скерувати турецьку, татарську й запорожську потуги на звільнення України. Тоді Москва пішла на крайній крок — дозволила запорожцям повернутися в Україну і заснувати нову Січ. Цим самим нейтралізували заходи Григора і коаліції.

Дивуєшся його активності, азарту, впевненості! Він за цей час допоміг Станіславу Лещинському повернутися на польський престол; а потім (того-таки 1734 року, зі Стамбула) гайнув конспіративно на Гетьманщину, щоб самому подивитися, що там робиться. Ось він на кораблі потрапляє в шторм, ледве врятовується від дикої стихії. Ось (такі щось винохали шпики) нацьковують на нього розбійників, та й тут він виринається зі смертельної пастки.

Під час російсько-турецької війни (1735-39) та російсько-шведської 1741 року він діє особливо активно, пише десятки меморандумів до шведського, французького урядів. В них попередження про небезпеку московської експансії: «Тільки визволення України може стримати московську агресію на світ, яка весь час росте». Москва поглине Україну, займе Молдову, Валахію. Далі упаде Крим, Кавказ, Польща, бо немає межі її амбіціям!» Ці пророцтва Григора Орлика невдовзі справдилися.

Останній його подвиг — битва за Францію, коли 1759 року Фрідріх Великий хотів здобути Франкфурт. Лівим крилом французьких військ (11 батальйонів) командував Григор Орлик. Він був у парадному блакитному мундирі з червоними вилогами, при орденах. Поруч з ним обидва сини — Пилип, названий на честь діда, і Карл — на честь Карла XII. Старший Орлик витягнув шаблю, шепнув хлопцям: «Вперед!», а далі скомандував французькою: «Авант!» Натиск його батальйонів був нестримний. Військо Фрідріха безладно тікало.

Того самого дня в батьківський дім майбутнього великого німецького поета Гете привезли пораненого французького офіцера. Малий Вольфганг Гете бачив його. То був Григор Орлик.

14 листопада 1759 року генерал, кавалер шведського ордена Меча і Святого Луї, одійшов у вічність. Могила його, як і поховання його славного батька, загубилася на берегах Рейну.

Це був справжній козак, що однаково добре володів шаблею і пером. Він писав батькові: «...В ім'я Свободи і Віри вийдемо з цієї недолі. Правда перемаже всі перепони, і ми піднімемося на вищий ступінь щастя. І справдиться щодо Вашої особи примовка: легка річ негідна слави, а чим більша небезпека, тим ясніша і дужча перемога!»

Олександр ДРОБАХА.

Місцеве самоврядування

З ДОСЬЄ РЕДАКЦІЇ. *Чекман Михайло Костянтинович народився 16 серпня 1946 року на Хмельниччині. Закінчив Кам'янець-Подільський індустріальний технікум, Львівський політехнічний та Хмельницький регіонального управління і права інституту, ВПШ при ЦК КПРС. Працював слюсарем, інженером, начальником цеху, заввідділом промисловості міському партії, заступником голови міськвиконкому, головою міського комітету народного контролю. З 1990 року — голова Хмельницького міськвиконкому.*

Очолює регіональне відділення Асоціації міст України. Нагороджений відзнакою Президента «Орден «За заслуги» III ступеня. Заслужений працівник соціальної сфери України.

— Михайле Костянтиновичу, так сталося, що разом з десятиріччям нашої держави саме виповнилося десять років, як ви очолюєте міську владу. Який здобуток за цей час вважаєте найвагомішим?

— Найперше, ми позбулися опіки партійного керівництва, коли нам казали «зверху», яку вулицю підмести, а де засипати ямку на дорозі. З другого боку, став реально діяти Закон «Про місцеве самоврядування». І президентські структури теж нас не опікають, не водять, як школярів. У той же час нам доводиться досить часто ламати списи під час відстоювання інтересів територіальної громади, у першу чергу це стосується бюджетного забезпечення. Адже до недавня Хмельницький за цим показником посідав останнє місце у державі.

— Тоді за рахунок чого у Хмельницькому, чи не єдиному у державі обласному центрі, у найкризовіший час справно і регулярно виплачувалися пенсії, незнач-

ною була заборгованість перед бюджетниками, а комунальні служби почали працювати краще, як за радянських часів?

— Тут треба врахувати, що Хмельницький першим у державі успішно завершив малу приватизацію, розгорнув широку ринкову торгівлю, де знайшли роботу більш як 20 тисяч робітників і спеціалістів підприємств «оборонки», що зупинились. І у піковий час кризи малий бізнес давав нам більше третини наповнення міського бюджету. Зрештою, ми й сьогодні за місцевими податками і зборами є лідерами в Україні.

А якщо виходити з розрахунку на одного мешканця, то ми в будівництво вкладаємо сьогодні, може, більше, ніж наш столийний град!

— За десять літ місто не тільки зовні змінилося...

— Безперечно. Розширилися міжнародні культурні і економічні зв'язки, завдяки наполегливості міської влади в основних мікрорайонах відкрито установи сімейної медицини, реформовано навчальні заклади, почали працювати кілька нових вузів, окрасою центральної частини міста став Палац урочистих подій, створено муніципальні хори, оркестри, відкрито новий театр... Усе важко й перерахувати. Скажу лише, що за нинішнє десятиріччя у місті зроблено більше, ніж за п'ять радянських п'ятирічок.

— На руїнах учорашньої економіки такі серйозні здобутки. Все-таки завдяки чому?

— Передусім люди адаптувалися до ринкових умов життя, більшість хмельниччан знайшла свою нішу в сучасних умовах. Керівники підприємств теж, набивши достатньо гуль, узалися повному за справу. Якщо останні чотири роки ми збільшували обсяги виробництва на 10—15 відсотків, то вже за пер-

ше півріччя — на 30. Уявіть, таке мале містечко, як Хмельницький, дало продукції на мільярд! А зі зміцненням економічної бази змінилася і морально-психологічна атмосфера.

— Михайле Костянтиновичу, ви вже десять років очолюєте виконавчий апарат місцевого самоврядування. Чи не набридло опікуватися каналізаціями, дорогами, водопостачанням і таке інше?..

— Був час, коли справді не витримували нерви, і я подавав заяву про відставку. Тоді безвихідь не тільки хмельничани відчували, а й мене охоплювала безпорадність. А тепер я бачу наявні результати, поступове поліпшення

життя людей і головне — шляхи реалізації програми кращого життєзабезпечення міста. За таких умов з'являється достатньо сили на завтрашній день.

— Михайле Костянтиновичу, від нашої газети, яку ви також підтримуєте у місті і безкоштовно адресуєте інвалідам та пенсіонерам, сьогодні, у день вашого 55-річчя, прийміть найщиріші вітання та побажання незаперечних успіхів на цій нелегкій, але благородній життєвій ниві зі сподіваннями, що праця буде гідно оцінена виборцями!

Вів розмову
Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото автора.

Сільські новини

Зв'язали біржі руки

На Вінниччині вже намолочено півтора мільйона тонн зерна. Переважна більшість його реалізується на позабіржових торгах. Це за наявності розгалуженої мережі торгових домів — філій обласної універсальної товарної біржі. Так, із 30 тисяч тонн збіжжя, виставленого на торги, продано лише незначну частину.

За словами директора біржі Віталія Ропотілова, така ситуація і в інших регіонах держави: протягом тижня укладається не більш як десять торгових контрактів на зерно. Причина в тому, вважає співрозмовник, що чиновник завчасно продиктував біржам ціни, скажімо, зерно пшениці четвертого класу дозволено продавати не нижче як по 700 гривень за тону. Фактично біржам зв'язали руки. Трейдер тим часом купує збіжжя значно дешевше: знаходить спільну мову з виробником. Тільки що від того має держава? І взагалі, запитує В. Ропотілов, що то за держава, в якій ціну формує трейдер?

До слова сказати, у низці розвинених країн Європи продаж зерна здійснюється лише через біржу. Ця умова передбачена законодавством.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Терпіння і труд усе перетруть

АТ «Дослідний електромонтажний завод» у селі Комсомольське під містом Харковом відомий багатьом. Туди проклали дорогу замовники від електростанцій країни. Підприємство, яке структурно належало Міністерству енергетики, довгі роки постачало атомні блоки модулями і гідно при цьому почувалося. Тепер завод і далі випускає ліцензоване електрообладнання, але номенклатура продукції після 1996 року помітно скоротилася, а умови виживання для заводчан погіршилися, бо в енергетиків, що виробляють ледь не найдорожчий товар у країні, не стало грошей.

У результаті з п'яти цехів великого підприємства лише два працюють нині на атомну промисловість. Чим завантажити решту? Може, продукцією, розробленою колегами, котрі не мають власних потужностей? Зиск мали б обопільний...

«Перекваліфікуватися в управбуди» нашим виробниками монтажного обладнання не довелося, а ось видозмінити номенклатуру своєї продукції таки довелося. Директорові АТ «Дослідний електромонтажний завод» Віталію Вихряннову двічі за його трудову діяльність довелося змінити фах: від машинобудівника до електромонтажника, а тепер опанував ще й виробництво сільськогосподарського обладнання.

Жорна й млини для АПК стали нині рятувальною соломинкою для найбільшого електромонтажного підприємства. Руку допомоги заводові простягнув Український НДІ ЗАТ «Укроргверстатпром», який розробив й атестував для серійного виробництва елеватори, жорновий млин, автогідропідйомник, бурову машину, прилади для перевезення збіжжя, лінії з вироб-

ництва кормів, бункери. Ця продукція сертифікована і вже схвалена першими замовниками. Гордість підприємства — власна лінія з переробки гречки, спроможна видати 320 кілограмів гречаної крупы на годину за закладеної продуктивності 200 кг. Технологія ця на сьогодні — найкраща в Україні. Це переконливо продемонстрували виставки «Агро-97» та «Агро-2001», де було представлено харківську крупорушку. На відміну від традиційних моделей, млин від дослідного електромонтажного заводу поєднує одразу чотири функції: лушить гречані зерна і зсипає готову продукцію до мішка, роблячи процес обробки оптимально швидким та економічним. У підсумку популярність продукції заводу зростає не лише в Україні, а й у Росії, Молдові, Казахстані.

Завод, працюючи за 50-відсотковою передплатою, може за запропонованими кресленнями не лише виготовити будь-яке сільськогосподарське обладнання, а й зібрати його, запустити та ще й навчити персонал. Останнє, як свідчить практика, аж ніяк не зайве: з кваліфікованими складальниками та експлуатаційниками в господарствах нині сутужно.

Так і вибирається самотужки з економічної пастки завод, який хоче не лише вижити, а й дати гідну роботу своїм висококваліфікованим кадрам. Держава, змінивши пріоритети, змусила завод від «мирного атома» перейти до сільськогосподарської техніки, при цьому функції координації та реалізації готової продукції лягли на плечі виробника. Хто знає, як склалася б доля дослідного електромонтажного без вчасної й такої потрібної допомоги «Укроргверстатпрому»?

Інна ТИХА.
Харків.

Вирубку закарпатського лісу зменшено

Цього року норму вирубки лісу в Закарпатській області України зменшено на 22,8 відсотка порівняно з минулим роком, вона становить близько 530 тисяч кубометрів. Про це повідомив заступник голови Державного комітету лісового господарства Юрій Марчук.

За його словами, причиною скорочення ви-

рубуваних площ стало те, що деякі лісові масиви тепер є заповідними, — їх площа вже становить 40 відсотків від лісів Закарпаття.

Вирубка лісів давно спірна тема, бо в області часто трапляються паводки, а коренева система дерев добре утримує ґрунт, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Отакої!

Хотів, як краще...

У неприємну ситуацію потрапив єгер Білокуракінського державного лісомисливського господарства Володимир Марченко. Ще в березні він затримав двох браконьєрів, що полювали на території ландшафтного заказника місцевого значення. Затримав на гарячому, вилучивши 26 тушок ондатри і 16 капканів. Як годиться, склав протокола, забрав усі речові докази і, залишивши їх на ніч у машині, подався додому. Вранці він отих речдоків не знайшов.

Якийсь час потому відбувся суд, який визнав Марченка винним у «невиконанні службових обов'язків», що потягло за собою завдання істотної шкоди державним і громадським інтересам. Держуправління екології і природних ресурсів також визнало єгера винним, подавши на нього позов на суму понад дев'ять тисяч гривень за 26 ондатр. Щоправда, суд вирішив, що Марченко не може в даному випадку нести таке покарання, бо притягнуто його за недбалість. В результаті єгера звільнено від кримінальної відповідальності й передано на поруки трудовому колективу.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

Редактор номера **Леонід БРОВЧЕНКО**.
Редколегія: **Леонід БРОВЧЕНКО**, **Анатолій ГОРЛОВ**,
Віталій ЖЕЖЕРА, **Іван ІЛЛЯШ**,
Людмила КОХАНЕЦЬ, **Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ**,
Світлана ПИСАРЕНКО, **Віталій СУДДЯ**.
Головний редактор **Сергій ПРАВДЕНКО**.

■ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

■ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

■ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

■ Рукописів не повертаємо.

■ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

■ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311146. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для відвідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos